1. szám. Nagy-Kanizsa, 1885. január 4-én. XII. évfolyam.

86 873

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Városház-utcza 1. sz.

Minden a lapszellemi részérevonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár reszvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . 5 frt. — kr.
Fél évre . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 80 kr. bélyegdijon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Bajaink és reményeink.

Ki az, aki mikor ismét beletemet kezik egy esztendő az idő nagy sirjába, ne állna meg legalább egy pillanatra habozó tünődésben s ne kérdezné meg gondolatban a kétes jövőt, mit hozand számára: több szerencsét, kevesebb bajt-e, mint amennyit a mult hozott? — S a hazafi, kit e tünődés meglep, nemcsak magamagára fog gondolni e kérdés föltevésénél, hanem látva a sok hiányt és bajt, mit az ó esztendő a nyakunkon hagyott, az évforduló alkalmából komolyan elgondolkodik s ha alkalma van rá, kifejezést ad aggodalmainak és reményeinek.

Megelégedéssel mondhatjuk, hogy közügyeink intézésénél s jövőnk biztositása körül sok történt, mely által szivünk s bizalmunk szilárdulhat; de elbizakodottság volna nem gondolni a még hátralevő feladatokra, melyek megoldása nélkül nem nézhetünk aggálytalanul az idők változásai elé. Konstatálhatjuk hogy állami és társadalmi bajaink fő forrásait két hiány képezi; hogy tudniillik mérték nélkül kiterjeszkedni szeretünk, a kérdések mélyébe hatolásnak pedig nem vagyunk barátai.

Ennek bizonyságául nézzük legelőször parlamentünket Az országgyülés államéletünknek szive, melyből egész politikai életünk fakad s melynek még azon magasabb jelentősége is van, hogy hatalmunk egész összességét képviseli s egyuttal azon alap, melyen a magyar nép nemzeti uralma sérthetetlen. De hát nem épen annak terén tünnek-e szemünkbe a fent érintett hiányok? Majdnem ötödfélszáz főnyi képviselet egy aránylag kis állam részére, megszoritva az incompatibitási törvény által: nem szükségkép veszteni kell-e itt a tartalomnak, melyet egy képviseletben joggal várhatnak? E baj nagy horderejéről kétséget sem táplálhatunk. Már az is eléggé aggasztó, hogy a törvényhozásban már az erélyes egyéni akarat is mindazon hibákkal és tévedésekkel, melyektől természet szerint mentve nem lehet, elhatározó hatalommá válhatik, de tán még e ténynél is hátrányosabb, hogy az által a parlament elveszti a közvéleményre nézve nemesitő hivatását s a nép szellem a maga jobb ösztöneivel tanácstalanul tévedezik, miután nincs támasza azon tekintélyben s eszményben, melyet a nép.képviseletnek megtestesitenie kellene

S nézzük továbbá a közigazgatást a maga számos elágazásaival, melyek benyúlnak ugy az összeség, mint az egyesek gyakorlati életébe s melyek tevékenységétől függ nagyrészt állam és társadalom jólléte De a fent emlitett két hiba egy téren sem oly szemmel látható, mint itt Pedig épen e téren nagy bajokat kelt az eszmék küzdelme a régi rendszer mellett s ellen, egyik fél állitása szerint a nemzet érdekei feláldoztatni czéloztatnak a régi instituczió iránti kegyelet oltárán, más állitás szerint az áldozatot uj, önző rétegek egyéni érdeke követeli S ez eszmecsere zajában eltévesztjük szem elől fönt az egyöntetü szervezés befejezésének halaszthatlanságát, lent pedig a meglevő hatáskörnek a köz érdekében való kihasználását,

Az emlitett hibák azonban legkézzelfoghatóbban nyilatkoznak közgazdasági életünkben Agrárbajaink nagy része a gazdasági ipar hiányából ered s mi még is ahelyett, hogy a meglevőt kihasználnánk, a hiányzót pótolnánk, gazdálkodásunknak a technikai segédeszközöket s az ipari értékesitést biztositanánk: jelszavakat hangoztatunk, melyeket idegentől vettünk át gondolkozás nélkül annak daczára, hogy e jelszavak épen a birtokos osztály ellen nagy veszélyeket rejtenek magukban

Az évforduló épen jó alkalom gondolkozni a hiányok s hibák felett, melyek daczára élénk s sziklaszilárd a meggyőződésünk, hogy a magyar nemzetnek elég ereje s képessége lesz, nehézségén magát átküzdeni Komoly munkában s tántorithatlan kitartásban van jövőnk biztositása.

Városi közgyülés.

I.

Nagy Kanizsa város atyái közül vagy százan gyültek össze az ó esztendő utolsóelőtti napjának délutánján a városháza tanácstermében, hogy egy esztendőre elintézzék a város legfontosabb ügyeit Mert ugyancsak fontos dolgok voltak kitüzve napirendre. Eltekintve a közgyülés legfontosabb tárgyától, a jövő évi költségvetéstől, melyet a jelenvolt képviselők vita nélkül egyhangulag elfogadtak ugy általánosságban mint részleteiben, volt ott más olyan tárgy is elég, melynek elintézése elé a város összes polgársága régóta feszült várakozással tekintett És e tekintetben szivesen konstatáljuk, hogy néhány nagyfontosságu ügye a városnak csakugyan közmegelégedésre lett megoldva — A költségvetésről — miután maguk a városi képviselő urak sem tartották szükségesnek csak egy pontjához is hozzászólni — mi sem érezzük magunkat hivatottaknak birálatot mondani.

A költségvetéshez talán hasonló fontosságu, ugy az érdeke, mint a szóban forgó összegre és az e tekintetben eddig tett kiadásokra nézve, a k a s z á r n y a k é r d é s elintézése A fennforgó körülmények között a megoldásnak azt az alakját, melyet a tanács ajánlott és a közgyülés elfogadott, elég szerencsésnek tartjuk. A bizottság elfogadott javaslatát alább egész terjedelmében közöljük: veleje az, hogy Kanizsa ujabb megterhelés nélkül két kaszárnyát kap: egyet a közös hadsereg, egyet a honvédség számára.

Tetszéssel fogadta a közgyülés az u j k ó r h á z érdemében való jelentést, sőt általános derült mosolyokat lehetett látni, mikor az elnöklő polgármester ur nagy gonddal leforditotta a közgyülés előtt a gráczi irgalmas szüzekkel kötött szerződéseket, melyek annyira részletesek, hogy még a betegek egész étlapját is apróra elmagyarázva tartalmazzák. Bizony olcsóbban nem vállalhatná el senki e világon a kórház kezelését és a betegek ápolását, mint a jó irgalmas nénék Huszonöt krajczárt kérnek egy egy személy ellátásaért naponkint Közbe is kiáltott egyik képviselőtestületi tag ur: „Akkor mi is oda megyünk kosztra!“

Nem csekély fontosságu tárgyak az állami fogyasztási adó megváltása, az alapitandó felső leányiskola iránt tett és teendő lépések, az állatorvosi javadalmazás megállapitása stb. Ezekre nézve alább következő tudósitásunkra utaljuk az olvasót

A közgyülés egyébiránt a lehető legcsendesebb hangulatu volt Igen gyorsan és majdnem vita nélkül folyt le.

Nagy-Kanizsa város képviselőtestületnek közgyülése 1885 évi decz. 30-án.

Polgármester ur d. u. 3 órakor megnyitván a közgyülést, a tárgysorozat első pontját: az állami fogyasztási adó megváltását veszik tárgyalás alá.

Elnöklő *polgármester* előad a, hogy a város az államtól 45,000 frt árban megváltotta a fogyasztási adót. A korcsmárosokkal és mészárosokkal a város akkép egyezett hogy ezek egyetemleg kötelezték magukat arra, hogy a reájuk eső 32,000 frtot megfizetik, ugyhogy ők magánfelektől 7000 frtnál többet ne szedhessenek és senkit jobban meg

TÁRCZA.

A fenyvesben.

Üdvözöllek fenyveseknek éje
Üdvözöllek fölséges magány;
Elrejtőzve árnyas kebeledbe,
Régi álmak üdve száll reám.

Ide nem hat emberek zsivajja,
Lelket bántó Dulkamara raj,
Zsarnokoknak ádáz orgiája,
Rabkebelből felszakadt sóhaj!

S nem hat el az érczek csörrenése,
E syréndal! — Ide az se hat,
Mely a szüz erényt pokolba rántja
S melyért a pap üdvösséget ad.

Kél a lombok méla susogása,
Fákat döntő fergetegrobaj,
Egy-egy sasnak büszke szárnyverése
Földet rázó vizesés-moraj . . .

S oh, ezekre szivem úgy kitágul,
Bennem ujra kél az ős erő. —
Csak elő, ti régi szenvedélyek,
Régi vágyak, törjetek elő!

Hadd repesse szivemet keresztül . .
Szerelemre hivó lombzúgás,
Hadd emeljen lelkem szárnyverése,
Bár a naptól szörnyü a bukás

S zuhatagnak, romboló viharnak
Vad ereje szálljon én belém,
Összezúzni, tönkre tenni mindent,
A mi csak bün van e föld tekén.

Luby Sándor.

A csendes bolond.

Rajz. *Ráczkay Gyulától.*

Ránczos hajbőre olajbarna, szeme beesett, haja rendetlenül omlik le vállaira.

Hej! milyen rózsaszinü volt egykor az a ránczos arczbőr, hogy villogott az a mélyen beesett szempár, hogy tudott beszélni, mosolyogni, nevetni, azt Bodor Bandi tudná a legjobban megmondani!

Utána szalad az utczagyerek, kigúnyolja, kikaczagja, megtépi, sárral dobálja; nem is szól érte, hozzá szokott már ő ehez 15 esztendő óta. Ha már a gúnyt, kaczagást, dobálást megúnták, szépen megkérlelik, még dalol is: »Te csaltál meg, nem én téged.« Köszönésképen egyet kettőt rántanak még rajta, azután ott hagyják.

Szegény bolond!

* * *

Igen kis lány volt még Erzsike, mikor az udvaron a kántor uram bucsunótája elhangzott, azután kivitték a jó édes anyát a temetőbe s arra a frissen hantolt sirra egy igazi árva könyei hullottak!

Egyedül állt a világban.

Valami szomszéd falubeli jó lelkü rokona megszánta szegénykét, magához fogadta s annál nevelkedett.

Év mult év után, egyszer csak azon kapta magát Bodor Bandi, hogy megakadt a szeme ezen az árva teremtésen, meg a szive is.

Szép leány lett belőle olyan, hogy hét faluban nem lelhették a párját

Nefeljts a szeme, nyíló piros rózsa az orczája, eper az ajka, vert arany minden hajaszála, nem csoda, ha a Bandi szeme megakadt rajta!

Ha a tánczra mentek az igaz. hogy Árva Örzse — igy hivták — nem volt olyan puczczos, mint Veres Juli, a kinek hat ökrös gazda az apja, de azért mindig tánczolt annyit, ha nem többet, mint Juli meg azután Örzse Bodor Bandival járta, már pedig az túltett akármelyik legényen.

Irigy szemmel néztek rá a lányok meg is szólták érte, hogy ilyen jött ment személy mit köti magát a biró fiához, meg azután az a Bandi hogy tehet fel vele? és tudná az isten, még mit nem beszéltek.

Bánták is ők, akármit beszélnek, ők csak azt tudták, hogy szeretik egymást forró szerelemmel.

* *

Kemény, akaratos ember volt Bodor Márton uram, nem hiába volt biró. Árva Örzse egy álló hétig hiába várta Bandit a leveles kis kapuban, biz az csak nem jött.

Azt beszélték a faluban, hogy biró uram meg Veres Mihály gazda ugy beszélték volna meg a dolgot, hogy e farsangon lesz a Bandi és Juli lakodalma, egyszerre tartják meg. Bandi lesz vőlegény, Juli meg a menyasszonya. Ez a hir nagyon hamar eljutott az Örzse fülébe.

Nem hitte ő azt, hiszen Bandi neki azt mondta, hogy ha az apja bele nem egyezik, hogy őt elvegye, elmennek világgá, majd csak megélnek, ha véres verejtékkel szerzett száraz kenyéren is, — de szeretni fogják egymást holtig!

Mikor aztán Bandi egy hétig felé sem nézett, holott máskor hacsak szerit ejthette, eljött, ha egyébre nem, egy édes csókra, akkor már ő is félni kezdett.

Ki-kiállt esténként a leveles kis kapuba, ott dalolgatott, várta Bandit várta, de az csak nem jött.

Ott könyököl most is.

Hej! csak legalább erre jönne, gondolta magában — ha már nem is hozzám, legalább beszélnék vele, megkérdezném miért csalt meg, miért hagyott el?

Még jóformán meg sem gondolta, a mint oldalt néz az országutra, Bandit látja, ott jön fütyörészve a tanyáról.

Elszorult a szive.

— Adjon isten jó estét — avval ballag tovább.

— Fogadja Isten! Bodor Bandi nem igy szoktál te nekem máskor köszönni.

Bandi megállt.

— Ha már elhagytál, ha már megcsaltál, gyere, azután mondd meg a szemembe, mit vétettem, mivel érdemeltem, de hát miért is voltam én oly bolond, hogy hittem neked, hiszen azért apám nem Veres Mihály, annak nincs hat ökre, meg két telke, ugy-e Bandi?

— Ej! tehetek én róla, mikor az apám...

— Nem hát, hogy igy tehetnél? vágott össze a szavába — áldjon meg az Isten Bandi, ugy szeressen téged Veres Julit, mint a hogy szerettek és szerettelek! Felejts el engem is meg a gyer... a zokogás elfojtotta a hangját s befutott a házba.

Bodor Bandi a szemére huzta a kalapot s ballagott haza felé.

* *

Elmúlt a nyár, beköszöntött az ősz, még a levelét elhullatta a fa, puszta kopár volt minden, csak az Árva Örzse ablakában virágzott a viola öntözgette este, regge forró könnyeivel, Banditól kapta.

Vigan vannak a biró uram házánál, jön, megy a sok vendég, még jóformán le sem szállt az egyik, már is jön a másik csen-

Lapunk mai számához a „Zala“ előfizetési felhivása és féliv melléklet van csatolva.

nem adóztathatnak, mint előbb a bérlők alatt volt. A többire nézve a kereskedőkkel és vendéglősökkel egyezett meg a város, mely az államtól 7% beszedési dijat kapván, tiszta haszna mintegy 1800 frt.

A közgyülés ezt helyeslőleg veszi tudomásul.

Második pont: az állatorvosi fizetés megállapitása iránti előterjesztés.

Polgármester ur előadása szerint ez az ügy azért késett eddig, mert a tanács nem tudott előbb a honorálás módja iránt tisztába jönni. A kiküldött bizottság javaslata szerint fizetése 600 frt és a dijak után 10%. Ezt azonban a pénzügyi bizottság nem fogadta el, hanem azt javasolja, hogy a fizetés 800 frt és 35% legyen; — 50% a városé 15% pedig az illető rendőri közegeké. Ezt a tanács akkép módositotta, hogy az évi fizetés 600 frt és 30% a rendőrbiztos eljárási költsége 10%. Igy a város kiadásai is fedezve lesznek.

Hertelendy Béla egyik javaslatot sem fogadja el, mert nem tartja az állatorvost különbnek az emberorvosnál, továbbá mert nem helyeselheti, hogy a város elszámolási viszonyba jöjjön a saját tisztviselőjével. Inditványozza, hogy 150 frt fizetés szavaztassék meg, egyéb semmi.

Pihál Ferencz hozzájárul Hertelendy inditványához, melyet annyiban egészit ki, hogy az eljáró rendőrbiztos számára bizonyos napidij állapittassék meg, pl. 50 kr.

Hertelendy Béla a városi tanácsra kivánja bizatni a rendőrbiztos jutalomdiját.

A közgyülés elfogadja Hertelendy Béla inditványát.

Következik *az 1885-ik évi költségvetés és a pénzügyi bizottság jelentése.* Ezek ugyis ki lévén osztva, nem olvastatnak fel.

A közgyülés mindakettőt ugy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadja.

A kaszárnyabizottság jelentését maga a polgármester olvassa fel. A jelentés következőkép hangzik:

Tekintetes városi képviselőtestület!

Alulirt bizottság, mint a városi képviselő testületnek 1577/84 számu határozatával a Nagy-Kanizsán tervezett katonai laktanya épitésének keresztül vitelével megbizott küldöttség, jelentését a következőkben terjeszti elő: A tekintetes képviselő testület a már korábban előterjesztett adatok és hozott határozataiból arról, hogy a létesitendő laktanya a rendes hadsereg két zászlóalja és ennek mellékszükségletei részére terveztetett úgy, hogy a beszerzett terület valamint az épitési váz és összes tervek ennek alapján elkészülvén, azok a kiküldött vegyes bizottság által felülvizsgáltattak és helyben is hagyattak, már tudomással bir. A keresztülvitel ezen stadiumában azonban az Ő cs kir. Felsége által elrendelt uj béke elhelyezési beosztás lépvén életbe, Zalamegye alispánjának 14539 sz. alatt kelt rendeletével a további eljárás azon indokból, mert a hivatkozott rendelet értelmében a közös hadsereg részéről Nagy-Kanizsán csak egy gyalogsági zászlóalj és egy zászlóalj kiegészitő kerete fog állandóan állomásozni, felfüggesztetvén, a tervezetnek ekképeni módositása állt elő. Az alulirt bizottság részint kérelmezés, részint a honvédelmi miniszter ur Ő nagyméltóságánál küldöttségileg tett lépései által mindent elkövetett, hogy a tervezett épitkezés az alapföltevés szerint teljesittethessék, azonban bár a magas miniszteriumnál a legkegyesebb jóakaratot tapasztalá, az fontos körülményeknél fogva elérhető nem volt. Ily körülmények között alulirt bizottságnak a tényleges helyzettel kellett leszámolnia és ennak megfontolásával, hogy az ezen épitkezés keresztülvitele fejében ezen város közönsége már ez ideig

Felvételeire	83738 frt — kr.
Átiratási százalék czimén	3648 frt 88 kr.
A felvett kölcsön időközi kamataiban	10831 frt 45 kr.
Terv dijazás, kerités-készités és egyebekre	1284 frt 23 kr.
	99502 frt 56 kr.

fizetett ki; valamint

hogy Zalamegye közönsége az összes költségnek törlesztéséig a kötelezett katona tartási dijjért szavatosságot vállalva bizottság a laktanya épitést a leszállitott létszám daczára foganatositani és a terveket ekkép módositva keresztül vinni véli. Időközben ezen bizottság a változott viszonynak helyreállitása iránti törekvésében más uton is kivánván eredményhez jutni, a m. kir. honvéd parancsnokságokkal is érintkezésbe lépett, minek eredményeként jelenthetjük, hogy Hollán Ernő altábornagy ur Ő nagyméltósága személyesen is megjelenvén, azon előleges megállapodásra jutottunk, hogy egyrészt Nagy-Kanizsa város a már beszerzett telek egy részére a fehérvári honvédlaktanya mintájára a közös hadsereg részére tervezett laktanyáknál csekélyebb igénynyel a helybeli két honvédzászlóalj részére a laktanyát és szükséges mellékhelyiségeit felépitendi, más részt a magas honvédelmi ministerium a térszerinti beszállásolási illetéket 25 évre biztositja. Mely ajánlat elfogadása esetére az eredetileg két zászlóaljra tervezett épitkezés mind az épületek mennyisége, mind a beszállásolási illeték tekintetében kárpótlást nyerend. Tisztelettel kérjük azért a tekintetes képviselő testületet, hogy jelentésünket jóváhagyólag tudomásul venni és az alulirt bizottságot a közös hadsereg helybeni béke létszáma részére az egy zászlóaljjali leszállitás daczára az épitkezést elrendelni, továbbá a bizottságot arra felhatalmazni, hogy a helyben állomásozó két honvéd zászlóalj részére szükséges férhelyek felépitése iránt a magas honvédelmi ministeriumhoz ajánlatát a fentjelölt feltétel mellet megtegye és ennek keresztülvitelét a laktanya épitésre nézve már 5537/79 sz. alatt adott meghatalmazás értelmében eszközölje egyuttal, hogy a honvéd laktanya épitési váz, esetleg a tervek elkészitésének jutalmazhatására Say Ferencz épitész részére a katonatartási alap terhére 950 frt osztr. ért. munkadijat fordithasson

A laktanya épitő bizottság:

Babochay mk. elnök.

A közgyülés a jelentést elfogadja és a honvédelmi kaszárnya terveinek készitésére 950 frtot megszavaz.

Felolvasásra kerül a számvizsgálóbizottságnak a katonatartási pénzalap megvizsgálásáról szóló jelentése. E szerint a katonatartási pénzalap megvizsgálásáról szóló jelentése. E szerint a katonatartási pénzalap külön kezeltetvén, a bizottság igazolja, hogy a számadások helyesek és a felmentvényt megadatni javasolja. — *Polgármester* ur a javaslattal kapcsolatban előadja, mire forditották eddig ezt az alapot.

A közgyülés a jelentést tudomásul veszi és a felmentvényt megadja s utasitja a tanácsot hogy a pécs-varasdi utra adott összeget, mint kifizetettet, törölje.

Következik *az ujonnan épitett kórház érdemében jelentés.* Ebből kitünik, hogy a kórház kész és fel van szerelve, de 21975 forint fedezeti hiány van. Ez a kórház rezervalapjából volna fedezendő. Ha a ministerium a kórház közkórházi jelleggel felruházására megkerestetik, akkor erre nézve is kikérik beleegyezését.

A képviselőtestület elfogadja az előterjesztést.

Dr. *Szekeres* József az ápoló fizetésére nézve fejez ki óhajtást. A *polgármester* megnyugtatja, hogy ez ugyis csak később fog végleg megállapittatni. — Az ápolást 1 férfi és 3 irgalmas apácza fogja végezni. Az ezekkel kötött előleges szerződések felolvastattak.

A közgyülés ugy a bizottsági javaslatot valamint a szerződéseket helybenhagyja.

Ezután a *közgyülés a tervezetbe vett állami felsőbb leányiskola iránti előterjesztést vette tárgyalás alá.* Az ügy előzményeire nézve előadja az elnök, hogy a belügyminiszter a kért iskola előzetes költségeit ez alkalommal nem adhatja, de ha a város helyiséget és egyéb támogatást igér, a miniszter hajlandó tárgyalásba bocsátkozni. — Az iskolaszék kéri a várost, hogy helyiséget adjon és a többi lépéseket megtegye.

Polgármester ur ennek előadása után ajánlja, hogy az ügy a képviselőtestület által elvben elfogadtatván, a pénzügyi bizottság felszólittassék tüzetes tanulmányozásra és részletes javaslattételére.

A tárgysorozat utolsó pontja: *az 1885. évre* érvényes legtöbb adót fizetők lajstromának kiigazitására egy küldöttség megválasztása. A küldöttség tagjaivá a közgyülés *Hertelendy* Béla, *Ebenspanger* Lipót, *Simon* Gábor, *Vucskics* János és *Garai* Benő urakat választja meg.

Ezzel a tárgysorozat ki lévén meritve, polgármester ur — miután még Lengyel és Pihál urakat felkérte a jegyzőkönyv hitelesitésére, — a közgyülést befejezte.

A képviselők »boldog ujévet!« kiáltásai oszoltak szét.

Közgyülés vége 3/4 5-kor.

N.-Kanizsa város 1885-ik évi költségvetése.

Bevétel	1884. évre előirányozva volt frt.	kr.	1885 évre előirányoztatik frt.	kr.
Pénztári maradvány	179	65	138	19
Fogyasztási közs. pótadó	4600	—	4600	—
Javadalmak után	11692	60	14502	—
Községi haszonvételek	3000	—	3000	—
Haszonbérek után				
a) Épületek bére	25635	50	23200	18
b) Szántóföldek bére	2346	10	2631	11
c) Rétek bére	2980	—	2991	20
d) Adómegtérités	140	—	140	—
Erdők és legelők után	17430	30	7201	—
Főgymnásiumi bevételek	6423	29	7064	95
Községi nápiskola	11175	—	11220	25
Polgári iskola	557	50	549	—
Katonatiszti beszállásol.				
a) Közös hadseregnél	2731	28	1833	28
b) Honvédségnél	635	—	635	—
Toloncz költség megtér.	30	—	30	—
Egyébnemüekre	7295	66	7631	21
Rendkivülickre	400	—	400	—
Utépitészet	11000	—	11000	—
Hátralékokból	7050	—	6131	16
Pótlék többlet	—	—	2981	55
Pótlandó hiány	62387	31	59139	29
Összesen:	177689	19	176022	32

Kiadás.

Kiadás	frt.	kr.	frt.	kr.
Tisztviselők fizetése	24235	—	24235	—
Szolgaszemélyzet fiz.	13977	90	13577	—
Iroda szerek	1461	—	1461	—
Királyi adó	4126	17	4105	52
Főgymnásiumi kiadások	8586	—	8430	45
Községi népiskola	32038	40	31674	31
Polgári iskola	4218	30	4208	50
Segély a kisdednev. egy.	107	50	607	20
Egyházbeliek	3655	20	3655	—
Épületek tatarozása	4228	—	4531	66
Adósságok és terhek	21784	66	31413	74
Segedelmek	6874	74	4610	—
Kir. adó a városi borm. jövedelme után	300	2	300	—
Erdei kiadások	3120	—	3415	54
Erdei munkálatokra	1752	79	1752	—
Erdei személyz. fizetése	3055	—	2994	90
Világitás	5010	40	5330	50
Katonatiszti beszállásol.				
a) közöshadseregnél	3452	—	2552	—
b) honvédségnél	792	—	792	—
Közhelyiségek költsége	1350	—	1850	—
Tüzoltó czélokra	1304	—	1304	15
Egyébnemüekre	15729	15	16091	66
Utépitészet	11000	86	13996	—
Letét egy állandó szinház épitésére	—	—	1000	—
Rendkivüliekre	2000	—	2000	—
Leirásokra	3500	—	3134	16
Összesen:	177689	19	176022	32

Nagy-Kanizsa, 1884. évi október hó 3-án.

Babochay György s. k. polgármester. *Juhász György* s. k. v. számvevő.

Lillik Ágost s. k. v. könyvvivő.

A pénzügyi bizottság által Nagy-Kanizsán, 1884. évi október hó 23., 24., 25.

---

gősen, felkendőzött lovakon; — nagy lakzit csapnak, ott van az egész falu népe, hivatalos mind, de hát teheti is ilyen két módos gazda.

Mikor azután mind együtt voltak, megindultak a templomba, elöl a czigány, utána a násznép.

A templomban szépen sorba álltak, a vőlegény meg a menyasszony letérdeltek a tisztelendő ur elé.

Mikor aztán Bodor Bandi tiszta érett hangján bátran azt mondta, »Igen, szerettem«, olyan kaczagás hallatszott az oltár mögül, hogy még a tisztelendő uram kezéből is kiesett a feszület.

Pár pillanat mulva Árva Örzse tántorgott elé az oltár mögül, egyet kaczagott még és végig esett a márványon.

Haza vitték, nagy beteg lett, nem szánta meg az isten, felgyógyult, szóta a falu csendes bolondja.

* *
*

A leveles kis kapu régen elpusztult, a kerítést elhordták a jó szomszédok, a virágos kertet felverte a gyom, a dudra; s ha arra járkálsz csendes nyári estén, még ma is hallhatod, amint a küszöbön guggolva dudolgatja: »Te csaltál meg, nem én téged«.

Fővárosi tárczalevél.

Budapest, deczember végén

Karácsony második ünnepén meglátogattam egy barátomat

A mint kinyitom az ajtót, meglepetve állok meg a küszöbön.

A szobában óriási rendetlenség van, minden szanaszét hányva s barátom a szoba közepén egy nagy »bőrös ládá«-ba csomagolja ruháit.

— Az istenért barátom, tán csak nem utazol?

— De igen!

— Mikor?

— Rögtön.

— Hova?

— Nem tudom.

— Nem tudod? — Tán csak nem? — Te, olvastad a bécsi Jauner-féle históriát?

— Azt akarod kérdezni, hogy nem-e sikkasztottam talán? *Fájd lom,* — nem!

— De hát miért utazol?

— Szököm!

— A feleséged —

— Azt is viszem.

— S anyádat?

Barátom egy nagyot sóhajtott.

— Azt is viszem!

— Már akkor csakugyan nem értelek.

— Nézz a naptárba és megérted. Nem maradhatok a fővárosban, el kell menni legalább egy hétre.

— Tán csak nem az ujév miatt?

— Eltaláltad. Ha ujév első napjain a fővárosban leszek, tönkre tesznek azok, akik boldog ujévet kivánnak. Pontos számadást csináltam, ime átnézheted:

Házmester 2 frt. Szakácsné 1 frt. Szobaleány 1 frt. Kéményseprő 1 frt. Szemetes 1 frt Lámpagyujtogató 1 frt. Két hivatal szolga 2 frt. Két club szolga 2 frt. Kávéházi pinczér 1 frt. Gőzfürdő szolgája 1 frt. Postások: Vidéki levelek kihordása 1 frt Helybeli levelek kihordása 1 frt. Ajánlott levelek kihordása 1 frt. Pénzes levelek kihordása 1 frt. Csomagok kihordása 1 frt. Utalványok kihordása 1 frt. Ujság kihordó 2 frt. Füszerárus 1 frt. Suszterinas 1 frt. Szabóinas 1 frt. Nő czipész inás 1 frt. Női szabó inas 1 frt. Divatárus szolga 1 frt. Hentes inas 1 frt. Mészáros inas 1 frt. Pék inas 1 frt. Milimári 1 frt. Borbély 1 frt. Személyes gratulaczió az excellenciás urnál (nyakkendő, keztyü s kocsi) 3 frt összesen 36 frt.

No látod? Huszonnyolcz ember kiván nekem boldog ujévet elsején, hogy adjak nekik pénzt. Ez belekerül, még ilyen szerény számitással is 36 frtba és mennyi bosszuságba!

E helyett elmegyek egy ismeretlen helyre, ahol kevesebben vannak olyan jó szivvel hozzám, mint a fővárosban s a borravalók pénzén legalább egyszer jól mulatok, minekutána kijátszottam az én »boldog uj éveseimet«. — Ajánlom neked is ezt az eszmét, ingyen teszem, még csak boldog ujévet sem kivánok hozzá.

Megköszöntem és hagytam tovább pakolni.

Az utczán találkozom egy másik barátommal.

Lehorgasztott fővel, szomorú arczczal ballag.

Tán az adósságaidról gondolkozol? — szólitám meg.

— Hagyd el barátom; csak a borravalóktól mentsen meg az isten, — adósságaimat majd csak kifizetem magam is.

Ez kétség kivül nagy mondás volt, hanem respektáltam, mert a borravalóktól megszabadulni az épen olyan nagy boldogság vona, de épen olyan absurdum is, minthogy a lányok — mamák nélkül jönnek a világra.

Az adósságot — a mai uralkodó felfogás szerint nem kell mindig kifizetni a »tisztességes« embernek, hanem a borravaló alól senki sem vonhatja ki magát tisztességgel.

Az oly kötelezettség elhanyagolása, melyért beperelhetnek, nem oly nagy bün, mintha azt a pénzt felejtjük el megadni melyért nem pöröltetnek be.

A szokás, a divat jobban hiteles mint az irott törvény.

A külszinért, a renoméért többet áldozunk mint a becsületért.

Soha az egész éven át nem hazudnak annyit az emberek, mint az ujév első napján jó kivánságaikkal — a borravaló kedveért.

Kétszeres lealacsonyitás.

Mert lealacsonyit a hazugság és lealacsonyit maga a borravaló is.

A borravaló pénz, mely nem gazdagit. Szegényebbé teszi azt, aki adja s nem teszi gazdagabbá azt aki kapja; mert a meg nem szolgált pénzt megbecsülni sem tudjuk.

A karácsonyi ajándéknak a családban idegenek között is nagy jelentősége van, hanem az ujévi ajándék nem okos dolog.

Egyetlengy okos ujévi ajándékot láttam csak eddig.

Egy jeles költőnknek, ki ép oly jeles kritikus is, mint szeretetre méltó ember, van ugy ép oly szeretetre méltó fia ki azonban — mint afféle jóvérü fiu: kicsit sokat szokott költeni.

Az apa sokat gondolkozott, hogy miféle alkalmas ajándékot adjon fiának ujévre; végre kitalálta: vett neki egy üres pénztárczát, melynek külsejére e mondat volt felirva: *Légy okosabb az ujévben!*

Nem tudom használt-e a tárcza.

Még egy érdekesebb jelenetről kell számot adnom, melynek a tőzsdeépület előtt voltam tanuja. Két öreg börzianer összeveszett egymással. Az egyik kivörösödött arczczal dühösen szórta átkait a másikra.

— Verjen meg a Jehova hetediziglen, kerülj a szemétre minden pereputyoddal, fü nőjjön a házad helyén, fü nőjön a hasadban.

Az összevissza szidott börzianer bámulatos egykedvüséggel hallgatta dühös társa átkait, mig egyszerre felemelkedik karjait kiterjeszti s e szavakkal vág vissza:

— Mondjon neked minden ember ujévet!

A dühös börziánernek torkán akad a szó, elsápad, tagjai reszketnek s megsemmisülve támolyog tovább.

PORZSOLT KÁLMÁN.

és 27-én tartott ülésében tárgyalás és felülvizsgálat alá vétetvén, jóváhagyatott.

Tóth Lajos s. k.
biz. elnök.

Jegyzet: Ezen pótlandó hiányra 100,193 frt. 61 kr. o. é. államadó minden egyes forintja után 59 kr. pótlék esik.

Nagy-Kanizsa befásitásáról.

építészeti, szépitészeti és közegészségi szempontból.

Irta: TERSÁNCZKY JÓZSEF
járási orvos N.-Kanizsán.

II.

A »Zala« 1884 évi 46-ik számában I. alatt részletextem általánosságban a városok és községek befásitását, szem előtt tartva, az orvosrendészeti tudománynak e tárgyra vonatkozó feltételeit. Azért szólaltam fel e tárgyban és éppen e helyen, mert, midőn egyrészről Nagy-Kanizsának czélbavett befásitását nem találom összeegyeztethetőnek az orvosrendészeti tudomány elveivel, feltételeivel, ugy másrészt alkalmat kivánok nyujtani arra, hogy e tárgy a közönség által megbeszéltettessék és ebből kifolyólag egy mindenkorra érvényes *»befásitási szabály«* legyen megállapitható.

Nem egyéni nézetből indulok ki, midőn a befásitásban helyes megállapodást keresek, hanem az orvosrendészeti tudományból, melynek czélja: irányadónak lenni, a közegészség előmozdithatásában és megőrizhetésében a mely minden tekintetben nagyon is felette áll az egyéni nézetnek.

Hogy miért nem találom összeegyeztethetőnek városunk eddigi befásitásának módját az orvosrendészeti tudomány elveivel, feltételeivel, és miként kivánom e tudomány feltételeit holmi egyéni magánnézet tőlé helyezni, feltüntetendem előbb a talaj, a helyi viszonyok és a fák részletezése által, amikép következik.

a) A talajról.

Nagy-Kanizsának talaja vizszivó agyag, tehát oly természetü, mely a vizet magába szivja, és hosszabb időre meg is tartja, tulajdonságánál fogva túlterheli vizgőzzel a legőt, átvizesiti az épületeket az egészség rovására és okoz vérkorcsosodást, csúzt, köszvényt, tüdőgümőt, börkütegeket, vérvizenyőt, váltólázat stb.

A meghonosúlt fák tenyésztésére ez a talaj különben nagyon alkalmas, csak ásó, kapa, öntözőkanna, gondozás, költekezés és szakavatott (kertész-) kezek ne hiányozzanak. Annyit tesz ez, hogy ily tulajdonságánál fogva a kellő eszközökkel méltán lehet számitani sikeres befásitásra, még ezek nélkül minden munka meddő törekvés marad.

b) A helyi viszonyokról.

A befásitásnál nem csak a talajt kell figyelembe venni, hanem a helyi viszonyokat is, mert lehetnek olyak, melyek szükebb és tágasabb terjeszkedést engednek, mások egészen is kizárhatják; amennyiben nem minden város és község, valamint nem minden város- és községrész alkalmas a befásitásra, ugy Nagy-Kanizsának viszonyai sem kedvezők a feltétel nélküli befásitásra.

A város részben róna, részben lejtős, hegy völgyes fekvésü. Nyugoti oldala oly rétnek dülödzik, mely hajdan vadkacsáknak, rókáknak, néha farkasoknak tanyájául szolgált; ma is találni helyeket, melyek a terhes szekerek alatt fölött meginognak, jelt adva arról, hogy az egész rétség még mindig mélyen fekvő ingovány alatt fekszik. Tavaszkor, bő eső-, hirtelen hóolvadáskor, sik tengerhez hasonlit, csinál sürü ködöt, a föld alatt benyomul a közeli pinczékbe és ilyek történnek annak ellenére, hogy a kiszáritásra három sarkalatos kanálissal bir. Hogy aztán e terület mennyit árthat a város alatti talaj szárazságának, az épületeknek, a levegőnek, azt mindenki könnyen felfoghatja.

Ha a város belterületét birálgatjuk, találunk itt is egészségelleni viszonyokat, melyek tényezők a városnak nedvesen tartásában és irányadók a befásitás miképen, ében, minők a csurgók nélküli háztetők, a járda nélküli sáros utczák, a járdáknak, járda melletti csatornáknak roszkarban, tisztátalan, sáros állapotban tartása.

1843-ban jöttem Nagy-Kanizsára, és még akkor is lehetett látni, hogy az azelőtti időkben vajmi kevés gond fordittatott a helyes, az egészséges épitkezésre. Abban az időtájban hiányával volt a város téglával kirakott szekérutaknak, járdáknak, azért is őszkor, tavaszkor, tartósabb esőzések alkalmával annyira felázott a talaj, hogy a szekerek tengelyig, a lovak csánkig sülyedtek a sárban, a föld sártenger gyanánt hullámzott a kerekek, lovak előtt, locsogva folyt jobbra, balra bemázolt ablakokat, falakat. Ilyen volt kivétel nélkül minden utcza és tér.

Az emberek térdig érő csizmát viseltek, mert ilyen nélkül nem voltak képesek egyik házsorról a másikra menni; kis gyermekek a sárba sülyedtek. Megtörtént egyik évben, hogy a nagy-német-utczában kilencz ló sülyedt és veszett a sárba. Nem egy télen történt, hogy a terhes szekerek sárba tagytak és ebben időztek. Csak a Kórház-utcza volt téglával kirakva, mert sáros időben e nélkül teljes lehetetlenség volt veszély nélkül az uradalmi majorból a városba szekerezni megterhelt szekerekkel. Nem voltak fedett csatornák, annál több árok létezett az utak szélein deszkákkal, csövekkel bélelve. Az utakat fasinákkal javittatták, a nagy-német-utczát is fenyőfa bokrokkal egyengették, épitkezett mindenki, ahogy neki tetszett, mely rendetlenségnek még mindig megvannak orvoslandó maradványai, annak daczára, hogy a javitások más szorgalommal folynak, amennyiben azon időtől a városnak főutczái, közterei, téglával kirakva vannak; vannak rendes, tehát fedezett, vizvezető csatornák, járdái, szabályszerü csinos épületei, ujonnan nyitott utczái, stb. És mindezek azért történnek, hogy a város csinosodjék, egészségszerü legyen.

És amazók mint hagyományozott ősi egészségelleni viszonyok, hogy mindig káros hatással vannak városunkra, az kétséget nem szenved, mert nem 40, hanem sokkal több év kell ahhoz, hogy a kellő intézkedésekkel a város vizes talaja a nedvességből eredő tulajdonságából kibontakozhassék.

A felsorolt helyi viszonyoknak és az I. pontban emlitett orvosrendészeti tudomány feltételeinek szoros szem előtt tartásával tán gondolkodóvá lesz az ember, midőn városunk befásitásában megállapodást keres. De féltékenynyé lesz az az ember, a ki ismeri az orvosrendészeti tudománynak e tárgyra vonatkozó elveit, feltételeit; a közegészség elleni hatányok tarkaságát; a népbetegségek forrását, sőt meg van győződve, hogy sok esetben két paránynak heves összekoczczanása által a legaggasztóbb egészségi háborgatások keletkezhetnek, ha nem is mindég rögtön, legtöbbnyire észrevehetlenül, de annál gonoszabb, legyőzhetlenebb természettel.

Városunknak helyi viszonyaival szemben, tekintvén az orvosrendészeti tudomány feltételeit, megoldandó kérdés minden esetre: fásitsunk-e, vagy ne és ha igen, minő feltételeket kövessünk, hogy a befásitás czélszerü legyen és ne szolgáljon hátrányára a közegészségnek? E fontos kérdés megoldhatására a következők figyelembe vételére kérem a birálót:

(Folytatása köv.)

A nagy-kanizsai polgári egylet közgyülése.

— decz. 26.

A lefolyt esztendei karácsony másodnapján, régi szokás szerint, megtartották a polgári egylet évi közgyülését. Szokatlan érdeklődéssel tekintettek e legutóbbi közgyülés elé ugy az egylet tagjai, valamint a város egész közönsége, melyre nézve szintén nem volt indifferens dolog a tárgysorozat utolsó pontja: »Az elkészitett épitkezési terv beterjesztése s annak tárgyalása.« Lapunk mult számának hirrovatában emlitettük a nézetkülönbséget, mely e tekintetben az egylet tagjai között uralkodik; emlitettük, hogy épen e nézetkülönbség alapján két párt képződött az egyletben. Ez a két párt mérközött a közgyülésen, mely habár az épitkezés tekintetében nem hozott pozitiv eredményt, amennyiben a fontos kérdés érdemleges tárgyalásába az idő előhaladottsága miatt nem bocsátkozhattak: de meghozta a közgyülés azt az eredményt, hogy a két párt erejének összeméréseskor kitünt, melyik az erősebb A mérkőzés a választmány ujjáalakitásánál, a leszavazáskor történt. S ez annál érdekesebb volt, mert az utolsó pillanatig kétes volt, ki lesz a győztes: az ujutczai, vagy a főutczai párt. Más elnevezést nem tudunk hamarjában adni a két pártnak, ámbár nyilvánvaló dolog volt, hogy a köztük fennforgó elvi eltérések nem egyedül az épitkezési kérdésen fordultak meg. A viszonyokkal közelebbről ismerős ember előtt ez első pillanatra világos dolog volt, ha csak egy pillantást vetett a két párt szavazó-lapján levő nevekre. Ezeket alább, a tudósitásban, teljes sorrendben hozzuk. Az agitálás, az erőkifejtés mindkét oldalról meglehetősen erős volt és akár korteskedésnek is lehet nevezni azt a szavazó kapaczitálást és fogdosást, melyet mindkét párt irányadó egyéniségei közül sokan gyakoroltak a közgyülés előtt. Az érdekes választásnak elvégre is az lett az eredménye, hogy az elnök- és választmány- választásnál az ujutcza négy szavazattal legyőzte a főutczát. *Somssich* Lőrincz ur négy szavazattal maradt kisebbségben dr. *Benczik* Ferencz urral szemben. Az ujutczaiak kandidátusai az egy *Hencz* Antalon kivül mind kimaradtak a választmányból. Magát az épitési ügyet, mint már emlitettük, az idő rövidsége miatt nem tárgyalhatták.

Az egész közgyülés lefolyása egyébiránt a következő volt:

Babochay György elnök d. e. ½11-kor megnyitván a közgyülést, első sorban felolvastatja a titkári jelentést.

A *Knortzer* György által szerkesztett és felolvasott titkári jelentés kiterjeszkedik az egylet mult évi müködésére, felemlitve egyuttal az épitkezési sürgős és nagyfontosságu kérdés megoldására eddig tett lépéseket és ujból a legmelegebben kötve ezt, mint az egyletnek valóságos életkérdését, a tagok szivére.

A jelentés felolvasását a közgyülés éljenzéssel fogadta és tudomásul vette.

Darázs Zsigmond ügyvéd inditványozza, hogy *Botfy* Károlynak, ki az egyletnek pénztárnoki tisztét már tizenkilencz év óta a legnagyobb buzgalommal vezeti, a közgyülés honoráriumként száz forintot szavazzon meg.

Az *elnök* felszólalása után a közgyülés az inditványt egyhangulag elfogadja.

A *titkár* felolvassa a számvizsgáló bizottság jelentését A közgyülés tudomásul veszi és a felmentvényt megadja.

A tárgysorozat értelmében most a tisztikar és választmány lemondása következett. *Babochay* György az egész választmány nevében leköszönvén, még utólag felhivja az egylet tagjait, hogy ugy a megejtendő uj választásnál, valamint a megoldandó nagyfontosságu kérdés tárgyalásakor ne személyes motivumok által vezéreltessék magukat, hanem egyetértőleg s egyedül az egylet érdekeire, jövőjére való tekintettel cselekedjenek. Felszólítja egyszersmind a közgyülést, hogy a választás vezetésére korelnököt válasszon.

Neiszidler Pál korelnöksége alatt, két szavazatszedő küldöttség müködése mellett a következő eredménynyel folyt le a választás:

Szavazott összesen 154 tag.

A *Somssich-párton*:

Somssich Lőrincz 78, Darázs Zsigmond 78, Babos László 79, May Mátyás 77, Neiszidler Pál 79, Hütter Lajos 77, Hencz Antal 80, gr. Hugonnay Kálmán 78, Szeitl János 78, Grünhut Fülöp 78, Vajda Bálint 78, Szalay Lajos 79, Oroszváry Gyula 77, Vucskits János 79. id. Fesselhofer József 78, Bartos Béla 78, Szita Gyula 78, Fischer József 78, Tripammer Gyula 78, Farnek Kálmán 78, Kocsis Ferencz 78, Fábián Ferencz 78, ifj. Fesselhofer József 78, Zók Nándor 78 szavazatot kapott.

Megválasztattak:

Elnökké: dr. *Benczik* Ferencz 82; *alelnökké*: *Csemits* Károly 81; *háznagygyá*: *Kovács* Janos 80; *könyvtárnokká*: *Tóth* István 81; *pénztárnokká*: *Botfy* Károly 82; *titkárrá*: *Knortzer* György 80; *választmányi tagokká*: *Rosenblüh* Lajos 81, *Hertelendy* Béla 82, *Perkó* Péter 81, *Topolics* József 81, *Grünhut* Henrik 81, *Milenberger* Sándor 81, *Herdin* Márton 80, id. *Samu* József 80, *Guttmann* László 80, *Simon* Gábor 81, *Knausz* Boldizsár 82, *Hencz* Antal 80; *póttagokká*: *Sallér* Lajos 81, *Chinorányi* Boldizsár 81, *Trojkó* Lajos 81, *Juhász* György 81, *Récsey* György 81, *Krenausz* Lajos 81 szavazattal.

Az ujonnan megválasztott elnök, dr. *Bentzik* Ferencz, az érte menesztett háromtagu küldöttség élén a közgyülésen megjelenvén, röviden, de meleg szavakkal köszönte meg az öt felette megtisztelő kitüntetést, melyet ugymond — már egészségi okból sem akart elfogadni, de az egylet parancsol és ő kötelességének tartja, e parancs előtt meghajolni.

Ezután dr. *Benczik* Ferencz elnöklete alatt letárgyalta a közgyülés az 1885-ik évi költségvetési előirányzatot *Darázs* Zsigmond inditványára elhatározták, hogy az egylet az iparos tanulók taníttatására s elszegényedett polgárok segélyezésére évenkint 50—50 frtot vesz fel a költségvetésbe. Ugyancsak Darázs Zsigmond inditványát, hogy az egylet könyvtárának hasonálásáért a tagok évenkint külön egy-egy forintot fizessenek, többeknek s különösen Boronkainak felszólalása után a közgyülés mellőzte s a tagok ezután is ingyen fogják használni a könyvtárt.

Különfélék.

Azon t. előfizetőinket, kik egész-, fél-, vagy negyedévi előfizetési összegeikkel még hátralékban vannak, tisztelettel felkérjük, hogy hátralékos előfizetési dijaikat minél előbb beküldeni sziveskedjenek, mivel az év végével számadásainkat le kell zárnunk.

— **Lapunk jelen számát** *mutatványszámkép sok nem előfizetőnek is voltunk bátrak beküldani, Kérjük a t. olvasók közül azokat, kik lapunk ez évi folyamára előfizetni akarnak, sziveskedjenek a mutatványszám megtartása mellett az előfizetési összeget mielőbb beküldeni lapunk kiadóhivatalába, ellenkező esetben pedig a nekik legközelebb küldendő lapot felbontatlanul visszaküldeni, illetve el sem fogadni, hogy az előfizetők száma felől tökéletesen tájékozva lévén, felesleges kiadásoktól megmeneküljünk.*

A »Zala« kiadóhivatala.

— **Állandó szinház N.-Kanizsán.** Végre valahára elhatározó lépés történt a nagy-kanizsai állandó szinház ügyében. A város jövő évi költségvetésébe a szinház-alap javára 1000 frtot vettek fel; az indokolásban pedig kimondatik, hogy erre a czélra minden évben 1000 frtot vesznek fel a költségvetésbe, mely összeg mint külön alap fog kezeltetni. A szinház ügy keresztülvitelére pedig egy öttagu küldöttséget fog a képviselőtestület választani, mihelyt a költségvetést, illetve annak a szinházalapra vonatkozó részét, az alispán ur helybenhagyandotta. — A „Zala“ évek óta küzd az állandó szinház mellett. Szivünkből örvendünk, hogy ez egyszer ugylátszik, hogy csakugyan nem lesz többé puszta ábránd, amit a közönséggel együtt oly régóta óhajtunk.

— **Szilveszteri mulatságok.** Az idén sem hagyták vidám zene- és pohárazó, táncz és vigság nélkül elbucsuzni az ó esztendőt Szilveszter estéjén egész Kanizsa mulatott; természetesen a helyi szokásokhoz képest: kétfelé osztva. A kisebb összejövetelektől eltekintve a társaskörben és a kaszinóban volt nagy mulatság. *A társaskörben* tombolával összekötött tánczmulatsággal kezdték meg az ujévet. Igen szép számu és válogatott közönség mulatott ott kora reggelig és a tombolából sokan vittek haza értékes nyereménytárgyakat, melyek ajándékozás utján gyültek egybe. Fesztelen és rendkivül kedélyes volt a társaskör Szilveszterestéje s a jelen voltak a legjobb emléket vitték magukkal. A diszes hölgykoszoruból tudósitónk a következő neveket emliti: Bogyay Ödönné, Clément Lipótné, (Palin); Dauscha Ottóné, Erdődy Lajosné, Fesselhofer Józsefné, Gaál Miklósné, (Pacsa); Gruber Józsefné, Rátz Antalné, dr. Sass Elemér, Schmidt Frigyesné, Sebestyén Lajosné, Somssich Lőrinczné, Varga Lajosné, Vágner Károlyné, Zathureczky Zsigmondné (Palin); urhölgyek; továbbá Belus nővérek, Gaál Atala (Pacsa), Garay Lenke, Hanny Kata, (B-Magyarod); Hegedüs Margit, Lábos Anna, Novinszky Leopoldin, Rátz nővérek, Somssich Katinka, Wieber nővérek, (Palin), Wächter Etelka, (Ludbreg); Wagner Aranka stb. kisasszonyok. — A kaszinóban a tánczmulatság hangversenynyel egybekötve s szintén nagyszámu közönséggel. — A hangversenyben közremüködöttek közül *Scherz Berta*, *Rosenberg* Mari kisasszonyok és *Zerkovits* Lajos ur négykezes zongorázása élénk tetszésben részesült. Valóságos tapsvihart idézett elő *Kohn* Hedvig k. a. a szokott dilletantizmus szinvonalán messze felülemelkedő, igazán müvészi zongorázása. A kisasszony a szünni nem akaró taps által még egy darab elzongorázására indittatta magát, mit ujabb lelkesült tetszéssel fogadott a hálás közönség. *Bischitzky* urnak, ki énekszámokkal szerepelt a programmban, malheurja esett, amennyiben elrekedt s igy a két darab közül csak egyet adhatott elő, észrevehető és méltányolt indiszpoziczióval. *Farkas* Imre ur szavalatáról bizonyos okokból csak annyit merünk konstatálni, hogy a közönség élénken megéljenezte A hangversenyt reggelig tartó táncz követte, melyen kitünő jó kedvvel lejtett be a fiatalság az uj esztendőbe. A jelenvolt hölgyek közül hamarjában a következőket jegyezhettük fel: Guttmann Vilmosné, Rosenfeld Adolfné, Rosenberg Izraelné, Grünhut Alfredné, Markbreiter Lipótné, Sommer Sándorné, Ebenspanger Lipótné, Leszner Henrikné, Löwy Adolfné, Rothschild Samuné, dr. Rothschild Samuné, Scherz Albertné, Scherz Richardné, Scherz Zsigmondné, Samuely Henrikné, Danneberg Jakabné, Weiszmayer Izidorné, Wolheim Ernőné, Wolheim Rikhardné (Bécs) Strém Vilmosné, Engländer Lajosné, Welisch Józsefné, Weisz H. I né, Weisz Adolfné, Eisler Miksáné, Wamberger Sándorné, Pollák Árminné, Maschantzker Mórné, Rapoch Gyuláné, Fürst Ignáczné, Heimler Józsefné, Rosenberg Mari és Adél, Sommer Malvin és Lujza, Welisch Ida, Engländer Czilike, Rosenfeld Ilka, Weisz Karolin és Gizella, Weisz Gizella,

(Folytatás a mellékleten.)

Összesen 10.000 nyeremény

1 sorsjegy 1 forint o. é.

A sorsjegyek valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése czéljából 15 krajczár melléklendő a megrendeléshez

II. KINCSEM-SORSJÁTÉK

1. főnyeremény forint

50.000

2. főnyeremény 20.000 3. főnyeremény 10.000 forint o. ért.

260 5—10

A sorsjegyek kaphatók:

további nyeremények **5000** frt. **3000** frt.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában

Hatvani-utcza **BUDA-PEST** Nemzeti Casino

Ugyszintén valamennyi váltóházaknál, lottogyüjtőknél és szivartőzsdéknél

további nyeremények **2000** frt. **1000** frt.

11 sorsjegy 10 forint o. é.

A sorsjegyek, valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése czéljából 15 krajczár melléklendő a megrendeléshez.

Minden nyeremény készpénzben kifizettetik.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi császir. kir. borkisérleti állomás vegyelemzései szerint

kitűnő jó, valódi malaga

mint kitűnő erősitő-szer **erőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára, s **vérszegénység és gyomorgyengeség ellen** legkitűnőbb hatású. ¹/₁ és ¹/₂ eredeti palaczkokban s **törvényesen bejegyzett védjegy alatt** a

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDÉSNEK

Bécs. Hamburg.

frt 2.50 és **frt 1.30** eredeti árak mellett, továbbá különféle legfinomabb külföldi bor eredeti palaczkokban eredeti árakon kapható *Nagy-Kanizsán Mándák Gy. Sándor* a *„Megváltóhoz"* czimzett gyógyszertárában továbbá *Koszter Sándor* gyógyszerész és *Strubinszky Adolf* füszerkereskedő urnál *Zala-Egerszegen.* 204 12—12

Singerstrasse 15.

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár

zum „gold. Reichsapfel" **Bécsben.**

Vértisztitó labdacsok ezelőtt egyetemes labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. postán küldve 1 frt 10 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.) Számtalan levél érkezett, melyek irói hálát mondanak e labdacsokért melyeknek a legkülönfélébb és legsulyosabb betegségekben egészségük helyreállitását köszönik. A ki csak egyszer kisérletet tett velük, tovább ajánlja. A számtalan köszönő irat közül, ide mellékelve közlünk néhányat.

Waidhofer az Ybbs mell. 1880. nov. 24.

Nyilvános köszönet.

Tekintetes ur! 1862 óta szenvedtem aranyeres bántalomban és hugyrekedésben; orvosoltattam is magamat, de minden siker nélkül, bajom mind rosszabbá vált, ugy, hogy idő multával heves hasfájást is éreztem, (a belek összezsugorodása következtében); teljes étvágytalanság állott be, s mihelyest csak a legcsekélyebb ételt vagy egy korty vizet nyeltem is le, alig birtam a puffadás, nehéz sihalás és fulladozás miatt egyenesen állni, mig nem végre az ön, csaknem csudálatos hatásu vértisztitó labdacsai használatához folyamodtam, melyek nem tévesztették el hatásukat, s engemet csaknem gyógyithatlan bajomtól tökéletesen megszabadították. — Minek következtében én a tekintetes urnak vértisztitó labdacsai s más egyéb erősitő gyógyszereért nem győzöm hálám s elismerésemet elegendőképen kifejezni. — Kiváló mély tisztelettel

Oellinger János.

Tekintetes ur! Oly szerencsés voltam, véletlen az ön vértisztitó labdacsaihoz juttatni, melyek nálam csodákat műveltek! — Évek óta szenvedtem fejfájás és szélhüdésben, egy barátnőm az ön kitűnő labdacsaiból átengedett nékem 10 darabot, s ezen 10 drb labdacs engem oly teljes tökéletesen helyreállitott, hogy az valódi csoda. — Köszönetem mellett kérek még egy csomagot küldeni.

Priska, 1881 márcz. 13. *Pár András.*

Bielitz, 1874 junius 2.

Mélyen tisztelt Pserhofer ur! Én és sokan mások kik az ön „vértisztitó-pilulái"-nak egészségünket köszönjük, irásban fejezzük ki legmélyebb hálánkat. Az ön pilulái sok betegségben mely ellen semmi más szer nem használt, a legcsodásabb gyógyerőt tanusitották. A nők vérfolyásánál, rendetlen havi tisztulásnál, hugyrekedésnél, giliszt́ánál, gyomorgyengeség- és gyomorgörcsnél, szédülésnél és sok egyéb bajnál gyökeresen segitettek. Teljes bizalommal kérek még 12 tekercset. Mély tisztelettel

Kauder Károly.

Tekintetes ur! Előre bocsájtva azt, miszerint valószinüleg valamennyi gyógyszere hasonló jósággal bir, az ön hires fagybalzsamával, mely családomban több idült fagydagnak gyorsan véget vetett, dacára valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizalmatlanságomnak, elhatároztam magamat az ön vértisztitó labdacsaihoz folyamodni, hogy ezen apró golyóbisok segélyével megostromoljam rég idő óta tartott aranyeres bántalmamat. Egyáltalában nem restelem önnek bevallani, miszerint régi bajom négy heti használat után teljes tökéletesen megszünt, s én ezen labdacsokat ismerőseim körében a legbuzgóbban ajánlom. Az ellen nincs egyáltalában semmi ellenvetésem, ha ön ezen soraimat, — jóllehet néválairás nélkül — nyilvánosság elé óhajtja bocsájtani. Mély tisztelettel

Bécs, 1881 február 20. *T. K.*

Csepy, 1874 május 17.

Tekintetes ur! Minthogy az ön „vértisztitó-pilulái" feleségemnek, a ki évek óta idült gyomorbajban s csuzban szenvedett, nemcsak visszaadták az életet, hanem ifjui erőt is öntöttek belé, más hasonló betegségekben szenvedők kérésére még két tekercs utánvétel melletti megküldésére kérem fel. Mély tisztelettel

Spissiek Balázs.

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan, és biztosan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvény, nevezetesen hátgerinczbaj, tagnyes és csúzos baj, idegzsábás, szaggatás, görcs, ideges fogfájás, fejfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Chinai toilette-szappan, a legtökéletesebb a szappangyártás terén. Használata után a bőr bársony sima lesz és igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr.

Élet esszenczia (prágai cseppek, svéd cseppek,) megrontott gyomor rosz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen, kitűnő háziszer. Egy üveg 20 kr.

Por lábizzadás ellen. Ezen szer eltávolítja a lábizzadást s az ezáltal keletkező kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit, és ártalmatlan szernek van bebizonyulva. Egy doboz ára 50 kr.

Georgé Pate pektorale-ja, sok év óta elnyálkásodás, köhögés, rekedtség, hurut, mell- és tüdőbajok, gégebántalmak ellen legjobb és legkellemesebb segédszernek általánosan elismerve 1 doboz ára 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től évek óta orvosok és laikusok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve, 1 csinosan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Egyetemes tisztitó só, Bullrich A. W.-től. Kitűnő háziszer megzavart emésztés minden következményei, ugymint fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorbaj, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

☞ Valamennyi franczia különlegesség vagy raktáron tartatik, vagy kivánatra pontosan és legjutányosabban beszereztetik. ☜

☞ Postai küldemények 5 frt alull megrendeléseknél csakis az összeg előleges beküldése mellett nagyobb összegeknél utánvéttel is eszközöltetnek. ☜ 257 7—12

Jutalmazva Bécsben **Fontos** és Berlinben.

mindennemű gőzgép tulajdonosai számára.

Az általunk uj módszer segitségével előállitott **Folyókavicsanyag** elismert módon a legjobb és legolcsóbb szer melegkiömlések ellen gőzcsővezetékeknél, hengereknél s minden egyéb fajta gőztartóknál. Fényes ajánlások **cs. kir.** és **városi hatóságoktól,** valamint Európa legkiválóbb nagy iparosaitól.

A tartósságért és czélszerűségért sok évi jutállást vállalunk

Posnansky és Strelitz

Bécs I. Maxmilianstrasse 13.

Berlin, Kopenhága, Köln.

Állandó raktárunk van

Budapesten, Prágában, Brünnben, Ostrauban, Bielitzben. 184 9—16

Számmer Imre naptárkiadó-vállalatában Székesfejérvárott

MEGJELENT

a

Zalamegyei Naptár.

Ára 30 kr.

Kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

Keresztkötés alatt küldve 35 kr.

277 8—3

Svájczi csokoládék és CACAO

Amadée Kohler & Fils gyárából alapitva 1830-ban

Kitüntetve I-ső rangu érmekkel főüggynök Ausztria-Magyarország részére

L. H. Bernstein Bécsben XI Berggasse 18 sz.

Svájczi csokoládék és CACAO

284 1—24

Az első osztrák

ajtó-, ablak- és padozat-gyár

társaság

Bécs IV. **Heumühlgasse 13, alapitva 1817**

Markert M. igazgatása alatt

ajánlja **kész ajtók, ablakok (vasalással együtt)** puha hajó- ugymint amerikai cserfa eresztékes- és parquett-padozatokból álló nagy áru raktárát

A gyár nagy **száraz faanyag** készlete, ugymint kész áruk nagy raktára által képesitve van még a legnagyobb szükségletet is a legrövidebb idő alatt kielégiteni. Elvállal üzleti portállék kiállitását, katonai laktanyák, kórházak, iskolák irodák stb. berendezését ugyszintén, mint bárminemü más, gépekkel előállitható, famunkálatokat, rajz vagy minta szerint, kivévén **lakszoba butorokat.** 223 7—*

Naponta *frissen* készült *prima*

☞ Élesztőt ☜

legjobb minőségüt küld megrendelésre minden *postai* vagy *vasutállomásra bérmentve legjutányosabb ár* mellett a

szegedi első élesztő gyár Szegeden.

U. i. Valódi szesz és elsőrendü élesztőért kezeskedünk. 229 9—*

Támaszkodva a bizalomra

melyben a mi Pain-Expeller készitményünk több mint 15 év óta a közönség által részesittetik, szabadságot veszünk magunknak, azokat kik még nem ismerik, egy kisérlet tételére felhivni. Ezen rég elismert háziszernek nincs szüksége a reclamra, ez önmaga által ajánltatik, amint azt egy próba igazolni fogja. A Pain-Expeller bedörzsölésre használtatik csúz és köszvény ellen. Ára 40 és 70 kr. egy üvegnek; készletben a legtöbb gyógyszertárban. Hamisitványok elkerülése végett, csakis „Richter-féle horgony Pain Expeller, kérendő s semmi esetre se más fajta. *Richter F. Ad. és társa, Bécs* — Főraktár *Prágában* az „arany oroszlán" gyógyszertárában, N. klasplatz. 7. 273 2—5.

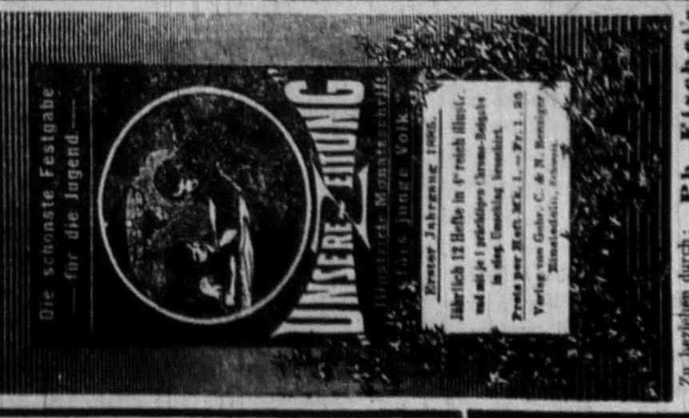

Zu beziehen durch: **Ph. Fischel's** Buchhandlung in Gross-Kanizsa und Csakathurn.

279 1—*

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.

részvényeket vásárolni. A vasutügy végrehajtó-bizottsága most felhivást tesz közzé, melyben mindenekelőtt előadja a körülbelül 8 kilometer hosszura tervezett rendesvágányu vonat részletes tervét és költségelőirányzatát. A költség kerekszámban 300,000 frt. E 300,000 ftot részvénytársaság által akarják fedeztetni akkép, a 300000 ftban előirányzott alaptőke $^{2}/_{5}$ részben 120000 frt erejéig 1200 darab száz-forint törzsrészvény; — $^{3}/_{5}$ részben 180000 frt. erejéig elsőbbségi részvények utján szereztessék be. Hogy a részvénytársaság megalakuljon, az 1880. XXXI t. cz. 13. §-a értelmében szükséges, hogy a törzsrészvény árának 30 %-a készpénzben lefizetve legyen. Tehát a város által felajánlott 60,000 fton felül, mely 600 db. törzsrészvényt kell megvenni s mindegyik után legalább 30 ftot lefizetni. Erre hivja fel a végrehajtó bizottság az érdekelteket. — Zala-Egerszeg felvirágozásának érdekében mindenesetre kivánatos volna, hogy a vasut minél előbb létesüljön.

Gabona árak.

Nagy-Kanizsa, jan. 3 án.

78 kilogramm Buza 7 frt. 40 kr. 7 frt 60 kr. — Rozs 7 frt. — kr. 7 frt 25 kr. — Árpa 6 frt. 0 kr. 7 frt. 80 kr. — Zab 6 frt. — kr. 6 frt. 40 kr. Kukoricza 6 frt, 20 kr. 6 frt. 40 kr.

Nyilttér*)

10 *Orvosaink által megpróbálva s ajánlva*

Dr. Kruck gyakarló orvos Limanowában (Galicia) Brand R. svájczi labdacsairól ezt irja: „Kérem küldjön ön rögtön három doboz svájczi labdacsot; a kisérletül küldött labdacsok a legjobb hatásuaknak bizonyultak."

Dr. Preu József gyakorló orvos Eppauban, Botzen mellett (Tirol) ezt irja: „Mivel az ön svájczi labdacsai különféle betegségekben, veszélyes bonyodalmak legyőzésére kitünő szolgálatot tettek s a kisérletül küldötteket teljes elismerésere méltóknak találtam: kérem legyen szives ujból három dobozzal küldeni."

Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsai minden magyarországi gyógyszertárakban kaphatók. Egy doboz ára 70 kr

A vételnél ügyelni kell arra, hogy minden dobozon rajta van-e a fehér kereszt vörös mezőben s rajta Brandt R. néválairása.

196 10—1—1

*) Az e rovatban foglaltakért nem vállal magára felelősséget a szerk.

A vasuti menetrend.

Kanizsa-Budapest Ind.	gyors vonat reggel 6 ó. 28 p.	vegy. vonat reggel 7 ó. 30 p.	sz. von. d. u. 2 ó.	szem. vonat este 12 ó. 15 p.
Budapest Kanizsa Érk.	szem. vonat délután 1 ó. 19 p.	vegy vonat este 9 ó. 50 p.	gy. v. este 10 ó.55	szem. vonat reggel 4 ó. 45 p.
Kanizsa-Pragerhof Ind	szem. vonat d. u. 2 ó. 45 p.		gy. v. este 11.20	szem. vonat reggel 5 ó. 20 p.
Pragerhof Kanizsa Érk	gyors vonat reggel 6 ó. 17 p.		sz. v. d. u. 1,15	szem. vonat este 11 ó. 35 p.
Kanizsa-Bécs Ind	szem. vonat éjjel 12 ó. 05 p.	vegy. vonat reggel. 6 ó. 35 p.	sz. v. d. u. 2.15	
Bécs Kanizsa Érk	szem. vonat d. u. 1 óra 48 p.	vegy vonat este 10 ó. 26 p.	sz. von reggel 4.08	
Kanizsa-Barcs Ind	szem. vonat d. u. 2 ó. 25 p.	szem. vonat este 11 ó. 05 p.	sz. von reggel 5.45	
Barcs-Kanizsa Érk	szem. vonat este 11 ó. 35 p.	szem. vonat reggel 5 ó. 54 p.	sz. v. d. u. 1.40	

Felelős szerkesztő:

VARGA LAJOS.

Társszerkesztő

Farkas Imre.

Hirdetések.

HARLANDI

kötőfonál és orsóczérna

A bécsi és párisi kiállitás alkalmával a legnagyobb érmekkel kitüntetve

gyári jelvény kötő-fonalra

gyári jelvény orsó-czérna

Általán kedvelt *kitünő minőségért* kapható

Osztrák-Magyarország

minden nagy és **nevezetes kereskedésében.** 237 9—14

Jó kereset.

Minden állásbeli megbizható személyek

különös időveszteség nélkül,

tőke és koczkáztatás nélkül

évi **1500 2000 frtot**

kereshetnek tisztességes módon.

Bérmentes ajánlatokat, „*Verdienst*" czim alatt, a jelenlegi foglalkozás megjelölésével dijtalanul közvetit

Schalek Henrik

hirdetési irodája. Bécsben.

280 1—2

4130 sz.|tk. 84.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint tkkvi hatóság részéről közhirré tétetik, miként Stefán Ignácz pécsi lakósnak Stefán Ferencz csáktornyai lakós ellen az által Goriczai József elleni árverésen megvett ingatlanoknak ujbóli elárvereztetési ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbiróság területén levő a IV-ik hegykerületi községben fekvő 244 sz. tjkvben 454 hrsz. a. Goriczai József tulajdonául felvett 1073 frt 30 krra becsült Stefán Ferencz által 601 frton megvásárolt ingatlanra az árverési feltételek meg nem tartása miatt a vevő kárára és veszélyére a kért végrehajtási árverés

1885. évi február hó 6-ik napján

d. e. 10 órakor

a IV-ik hegykerületi községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak, az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §-ában előirt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni a többi feltételek a biróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyán a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1884 évi október hó 1-ső napján.

181 1—1.

5234|tk. 84.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Közhirré tétetik miszerint a n.-kanizsai kir. törvényszékhez tartozó a csáktornyai kir. járásbiróság területén lévő perlaki 1888 sz. tjkvben A I 1—3 sor 2538, 3534 és 3753. hrsz. a. Baranasicz Mária férj. Golombos Andrásné tulajdonául felvett s összesen 435 frtra becsült ingatlanokra kérelmező alsó-muraközi takarékpénztár 180 frt tőke követelésének és ettől 1883 évi junius hó 23-ik napjától járó 8% kamatoknak, ugy a már lejárt kamatoknak 8% késedelmi kamatai, 9 frt 20 kr. perbeli 10 frt 85 kr. végrehajtási már megállapitott, valamint jelenlegi hirdetés dij nélkül 11 frt 70 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett a kért végrehajtási árverés elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül

1885 évi január 15-ik napjának

d. e 10 órája

a perlaki község házához kitüzetik.

Az egyidejüleg megállapitott árverési feltételek Perlak község házánál s alólirt tlkvi hatóságnál megtekinthetők.

A csáktornyai kir. jbiróság mint telekkvi hatóság.

Csáktornyán 1884 szeptember hó 27. napján.

278 1—1.

Előfizetési felhivás

A „GONDŰZŐ"

szépirodalmi hetilapra.

Midőn ezelőtt negyed évvel lapunkat megindítottuk, programmunkban hangsulyoztuk, hogy csak oly müveket fogunk közölni, melyek az olvasó szellemét emelik és nemesitik, igyekezni fogunk, hogy lapunk minden müvelt magyar család nélkülözhetlen olvasmányává váljék és azt minden anya bátran adhassa serdülő leánya kezébe.

Nem kimélve semmi költséget, nem rettenvén vissza semmiféle áldozattól minden törekvésünket oda irányoztuk, hogy kiadott programmunkat hiven teljesitsük és most évnegyed mulva bátran hivatkozhatunk rövid, de már is nyomothagyó multunkra és önérzettel terjeszthetjük elő eddig megjelent számainak tartalmát;

Regények: „*Székely tamad, Székely bánja*" történeti regény *P. Szathmáry Károlytól*; „*Izsák*" társadalmi regény *Kazár Emiltől*; „*Puko vies*" humoros népregény *Margitay Dezsőtől*; „*A paraszt gróf fia*" *Sziklay Jánostól*; „*Ki lesz az örökös*" *Hartmann Plóntól*. — *Elbeszélések és rajzok*: „*A megfejelt család*" elbeszélés *P. Szathmáry Károlytól*; „*Egy magyar ördög*" regényes korrajz és „*A club*" csevegesek a megyei eletből *Mikszáth Kálmántól*; „*Karácsonyest a tengeren*" igaz történet *Balázs Sándortól*. Azonkivül *költemények*: *Komócsy Józseftől*, *Kiss Józseftől*, *Reviczky Gyulától*, *Lévai Sándortól*, *Benedek Aladártól* stb. stb.

Ezenkivül Szana Tamás, jeles müitészünk, január 11. (17.) számunktól kezdve »A magyar költők szerelme,« czimü erdekfeszitő elbeszéléseket fog irni. Minden hóban egy ily érdekes elbeszélés fog a »Gondüzőben« megjelenni.

E szerint munkatársaink az irodalomban jól ismert, tisztelt nevek, kiknek legnagyobb részével találkozunk a *Kisfaludy* és *Petőfi-társaság* fölolvasó ülésein.

A „*Gondüző*" tehát az egyedüli szépirodalmi lap hazánkban, mely kivétel nélkül elsőrangu iróink által támogatva, czélul tüzte ki magának, hogy bármily áldozatokkal is folytatni fogja az erkölcs és szellem nemesitésének magasztos föladatát.

Az összes hazai sajtó nyilatkozata szerint a **„Gondüző"** *szépirodalmi hetilap első rendü eredeti regény tartalmát, csinos kiállitását és olcsó árát tekintve, páratlanul áll irodalmunkban.*

A **„Gondüző"**-ben a család minden tagja megtalálja a maga olvasni valóját, mert a lelket és erkölcsöt nemesitő érdekes regényeken kivül, helyet találnak az ismeretterjesztő közlések, a humor, elmésség és szórakoztató czikkek. A rózsaszin boritékon „*A magyar gazdasszony*" czimü állandó rovat a család, konyha és kert számára hoz nélkülözhetlen és hasznos tudnivalókat, havonkint egyszer kimeritő divattudósitást, azonkivül pedig adomákat és talányokat, melyeknek helyes megfejtésére minden számban tetemes értékü jutalmat töztünk ki.

Habár eddig a kezdés nehézségevel kelle is küzdenünk, azért lankadatlanul fogunk arra törekedni, hogy a legjobb irókat egyesitve magunk körül lapunkat a tökély legmagasabb fokára emeljük.

A **„Gondüző"** *ujévi számában egyszerre három eredeti regényt kezdünk meg*: *Tolnay Lajostól* „*Az uj főispán*", *Vértessy Arnoldtól* „*Csirkcsári bárt'lan ur ő méltósága*" és *Margittay Dezsőtől* „*A végzet*" czimüeket. Azonkivül elbeszéléseket, humoreszkeket, költeményeket és rajzokat a legkiválóbb hazai iróktól.

Rendülétlenül meg fogunk maradni eddigi programmunk mellett és kérjük hazai irodalmunk pártolóit, hogy a **„Gondüző"** előfizetőinek sorába lépve, hazafias vállalatunkat előmozditani kegyeskedjenek, mert nem csupán **156 ivnyi** eredeti regényt, beszélyt, költeményt, s. a. t. nem csupán **25 ivnyi** szórakoztató olvasmányt, adunk évenkint csekély *6 frtért* előfizetőinknek, hanem megválogatva, a legjobb irók legkiválóbb munkáinak tárházává igyekszünk tenni azt a **156 ivet**, melyek bekötve 15 kötetet adnak és mindenkoria meg fogják tartani becsét a *25 ivnyi* boritékon pedig a vegyesek egész tarka világát igyekszünk egyesiteni.

A **„Gondüző"** megjelen minden vasárnap fűzüen nyomatott három iven, fél ivnyi szines boritékkal.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre *6* frt, félévre *3* frt, negyedévre *1* frt *50* kr

RENDKIVÜLI JUTALOM:

Hogy a t. előfizetőinknek minden irányban kedvezkedhessünk, elhatároztuk, hogy nem kimélve semmi költséget e téren is a lehető legnagyobb áldozatot hozzuk és oly szerencsés helyzetben vagyunk, hogy hirneves hazánkfia *Munkácsy Mihálynak*.

„A bús betyár"

czimü, kitünő eredeti olajfestményét kizárólag előfizetőink számára sokszorosithassuk.

A kép aranyozott *barok* kerettel együtt 110 cm. széles, 84 cm. magas és azt előfizetőink csekély **6 frt** árán megrendelhetik. Budapesten kivül lakó előfizetőknek ezen kivül *1 frt* csomagolási dijat kell fizetniök.

E képet mindegyik előfizető — **még a negyedéves is** — *azonnal megkaphatja, mihelyt az illető előfizetési összeget beküldi.*

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küldenek mindenkinek, kik ezirânt alulirt kiadóhoz fordulnak.

Gyüjtőknek 10 előfizető után 1 tiszteletpéldányt adunk.

Az előfizetési összegek legczélszerübben posta-utalványon küldendők a „*Gondüző*" kiadóhivatalába:

SZÉKELY ALADÁR

a „*Gondüző*" kiadó-tulajdonosa. *Budapesten, VII. Dobutcza 14.*

228 1—1.

Hermann világ szinháza

Nagy-Kanizsán

az „Arany Szarvas" szállóban

vasárnap, január 4 én, d. u 3 órakor

Nagy gyermek- és családi előadás

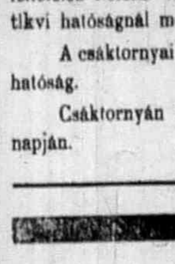

külön e czélra választott programmal; minden helyre való **fél belépti árakkal, ugy felnőttek, mint gyermekek számára.**

Este fél 8 órakor

Nagy brilliáns

Bucsu előadás

egészen uj müsorozattal. Számos látogatásért esd 283 1—1

az igazgatóság.

Lackenbacher Irma, Scherz Berta, Strém Hermina, Kohn Hedwig, Wolheim Fáni, Kayserling Johan, (Budapest) Löwy Ida (Zágráb), Honig Jenny, Fried Berta (Barcs), Rosenfeld Adél, Kohn Szidi, Klein Fáni, Leipnik Ida urhölgyek stb.

— **Megyei virilisták N.-Kanizsáról.** Zalamegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1885. évre szóló megállapitott névjegyzékében *N.-Kanizsa*-ról a következő nevek foglaltatnak: Karczag István, Karczag Béla, Dobrin Benő, Tóth Lajos, Babóchay György, Guttmann Henrik, Guttmann Vilmos, Löwinger Izrael, Merkly Antal, Weiser József, Rosenberg Izrael, Blau Pál, Szukits Nándor, Pihál Ferencz, Eperjessy Sándor, Dr. Szekeres József, Stern J. M., Kellerl gnácz, Fesselhoffer József, Welisch József, Strém József, Guttmann Lázár, Tersánczky József, Hencz Antal, Vidor Samu, Szigritz Róbert, Hauser János, Scherz Albert, dr. Schreyer Lajos, Lövinger Ignácz, Rosenfeld Adolf, Rátz Antal, Grünhut Fülöp, Grünhut Alfred, Danneberg Jakab, Vucskics János, Hertelendy Béla, Leszner Henrik: *póttagok*: Eisinger Henrik, Knortzer Frigyes, Ebenspanger Leo, Kálik Ferencz, Simon Gábor.

— **Halálozások.** Lapunk legutóbbi száma a karácsonyi ünnepek alkalmával decz. 25-én jelenvén meg, nem volt alkalmunk előbb közölni a gyászhirt hogy *Modrovics Gergely* zalaváni apát, a mult hó 26-án rövid szenvedés után elhúnyt tevékeny és áldásos életének 72-ik évében. Temetése hétfőn, deczember 29-én ment végbe, Zala-Apátiban. Az impozáns sokaság, mely eljött, végső tiszteletét leróni az elhúnyt jelesért, 2000 főre rugott. A gyászszertartást *Ambrus Mihály* keszthelyi apátplébános végezte. A temetés leirásához a „Keszthely" a következő megjegyzést fűzi: Az összes jelenlevőkben méltó visszatetszést szült az, hogy a temetésen sem a megye, sem Kanizsa városa nem képviseltette magát. Nem hiszszük, hogy akár a megye, akár Nagy-Kanizsa városa elfelejtette volna, hogy ki volt a megboldogult, a megyének és ki volt Nagy-Kanizsa gymn. tanügyének. — *Elő* Gyula, 7-ik zászlóaljbeli m. k. főhonvéd hadnagy, ki hosszu ideig volt Kanizsán állomáson mig utóbb tartós betegsége miatt nyugalomba helyeztetett hosszu szenvedés után a mult hó 26-án anyja és rokonai körében Sz. Fehérvárott elhúnyt. — Béke hamvaira!

— **A n.-kanizsai izr. hitközség** a mult hó 26-án, 28-án és 29-én választotta elöljáróságát, három évre terjedő mandatummal. Az elöljáróság a következőképen alakult meg: *Elnök*: Gelsei *Guttmann* Henrik; *hitközségi tanácsosok*: *Ebenspanger* Lipót, *Löwinger* Ignácz, *Sommer* Sándor, *Stern J.* Mór, *Vidor* Samu, *Halphen* Mór, dr. *Schreyer* Lajos dr. *Szukits* Nándor, *Rothschild* S., *Weiss* H. I., *Weiss* M., *Sommer* M. *Rosenberg* Izrael, *Grünhut* Fülöp, *Löwinger* Izrael, *Lövy* Adolf, *Fischl* Pál, *Maschanzker* Mór, *Schlesinger* Gyula, *Ebenspanger* Leo, *Bachrach* Gyula, *Betteheim* Samu, *Scherz* I. M., *Rapoch* Gyula, *Engländer* Lajos, *Leszner* Henrik, *Guttmann* Vilmos, *Hirschl* Ede, *Grünhut* Henrik, *Blau* Lajos, *Danneberg* Jakab, *Weissmayer* Izidor, dr. *Blau* Simon, *Blau* Pál.

— **Bakahenczegés.** A helybeli m. kir. adóhivatal előtt éjjelenként silbakoló bakák között az a nem épen dicséretes szokás divik, hogy az ott a járdán elmenő embert a legbrutálisabb módon leparancsolják a járdáról és belekényszeritik a sárba, hóba, lucsokba. Tudtunkkal ez nincs a hepcziáskodó gemeinerek instrukciójában és az állomásparancsnokság igen lekötelezné a panganétos vitézkékkel szemben védelmetlen publikumot, ha az efféle jogtalan inzultusoktól megkiméln é.

† **Sallér Pál**, Sallér Lajos helybeli épitész édes atyja, ujév napján halálozott el, 72 éves korában. Számos tagból álló családján kivül sok jó barátja és ismerőse siratja a derék polgárt. — Béke hamvaira.

— **A n.-kanizsai tüzoltói zenekar** most legutóbb kétszer hangversenyezett; deczember 26-án és 31-én, mindkétszer a Koronában. Mindenesetre el kell ismernünk, hogy a tüzoltó zenekar, tekintve azt a rövid időt, mióta fennáll, elég jól működik, habár művészinek nem mondhatni is játékukat. Ha tovább is ily buzgón haladnának, akkor egy-két esztendő multva igazi élvezetet fognak nyujthatni a közönségnek.

— **A nagy-kanizsai kaszinó** a mult hó 26-án tartotta évi rendes közgyülését, melynek legfontosabb tárgyát képezte az igazgató választmány megalakitása. Vagy 50 tag szavazott s az eredmény a következő lett: *Elnök*: *Ebenspanger* Lipót; *alelnök*: *Maschantzker* Mór; *titkár*: *Lengyel* Ignácz; *pénztárnok*: *Wamberger* Sándor; *háznagy*: *Weissmayer* Izidor; *választmányi tagok*: *Ebenspanger* Leo, *Stern* M. I. *Guttmann* Lázár, dr. *Neumann* Ede, *Sommer* Sándor, *Blau* Lajos, *Löwinger* Ignácz, *Fischer* Sándor, *Welisch* Lajos, *Ollop* Imre, *Grünhut* Henrik, *Rapoch* Gyula, *Löwy* Adolf, dr. *Gerő* József, *Scherz* M. I. urek.

— **A zalaegerszegi uj kaszinó** a mult hó 21-én alakult meg. A Deák Ferenczy, Csányi László stb. alapitotta régi kaszinó, mely 1838 óta állt fenn, legutóbb megszünt s ennek helyét lesz pótlandó az uj kaszinó, melynek létrejöttében *Szusits* Benő alispán urnak van főérdeme. A decz. 21-iki alakuló közgyülésen, melyet ugyancsak az alispán ur hitt egybe, az előkészitő bizottság jelentésének meghallgatása után mindenekelőtt megálapitották az alapszabályokat, melyeket a belügyministeriumhoz terjeszteznek fel megerősités végett. Ezután titkos választás utján megalakitották a tisztikart ekkép: *Szusits Benő elnök*, dr. Zarka Zsigmond, Szalay László *jegyzők*, Háczky Kálmán *háznagy*, Skublics Zsigmond *pénztárnok*, dr. Arvay István *ügyész*, Horváth Ede *könyvtárnok*. *Választmányi tagok*: dr. Gyömörei Vincze, Skublits Jenő, Arvay István, dr. Mangin Károly, Gózony László, dr. Horváth Károly, Arvay Lajos, Bessenyey György, Csesznyák Sándor, Gidró László, Szeghő István, Sturm György. Tárgyalás alá vették és elintézték végül az 1885-ik évi költségvetést, mely szerint az uj egylet jövő esztendei bevételei 1526 frttal, kiadásai 1400 frttal vannak előirányozva. — Az uj kaszinónak már van helyisége, melyért évenkint 600 frt. bért fizet. Eddig van 91 rendes és 34 költagja. Mindenesetre tekintélyes szám és szinte biztositja az uj egylet felvirágozását, melyet mi tiszta szivünkből kivánunk neki.

— **Hymen.** *Kardos* Gábor keszthelyi derék nyomdatulajdonos eljegyezte magának *Löb* Fáni kisaszonyt *Csákornyán*. Szerencse kisérje frigyüket!

— **Az önk. tüzoltó-egyesület** az idén is megtartotta szokásos karácsonyesti lakomáját.— Szerdán este 8 óra után az őrtanya tüzoltói jelenyekkel csinosan feldiszitett tágas termét megtöltötték a bajtársak s meghivott, vendégeik. — A mulatságban a legkedélyesebb hangulat uralkodott. Felköszöntöket mondottak: Oroszváry Gyula, Varga Lajos, Lengyel Lajos, Knorczer Gy. az ujonnanmegalakult bucsuszentlászlói tüzoltó egylet küldöttje Falcs József stb. Mire a tombola is végett ért a jókedvtől ugyancsak nekiveresedtek a veres kakas emberei.

— **Kérelem.** Felkértek bennünket a következő sorok közlésére: A nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület tánczkoszoruval egybekötött tombola estélye január 6-án az „Arany szarvas" fogadó termeiben megtartatni fog, mely alkalommal Horváth Laczi jóhirü zenekara működik közre. Tisztelettel kéretnek mindazok, kik még tombola tárgyakat ajándékozni kivánnak, azokat az egyesület nádorutczai kisdodovoda helyiségébe szivesked jenek küldeni.

— **Nyilatkozat.** Tekintve, hogy a temetéseken hivatalból jelen kell lennem, kérem az érdekelt feleket, miszerint a temetésre vonatkozó adatokat alulirottnál személyesen, vagy pedig megbizottjuk által jelentsék be, annyival is inkább, miután a helybeli Hild S.-féle czégtől, mint magán vállalkozótól semminemű bejelentést el nem fogadok, kivévén, ha arra irásbeli felhatalmazása van, akkor is csak úgy, ha a stóla illetéket előre kifizeti, miután nevezett czégtől a kántori illetéket egyáltalában rendetlenül kapom, az Ullmann-féle temetés alkalmával pedig csak biróság utján tudtam behajtani. *Hock János* városi kántor-orgonista.

— **A magyar-francia biztositó társaságnak** minden alkalommal nyilvánuló pontos és coulans eljárását legujabban a következő sorok bizonyitják, melyeknek szives készséggel engedünk tért lapunkban: *A Magyar-Francia biztositó részvény társaság* férjem Vagner József elhalálozása folytán a nála biztositott 2000 *forintot* férjem elhalálozásának már néhány napja után teljesen és minden levonás nélkül nekem kifizette. — Ennek folytán indittatva érzem magam a *Magyar-Francia részvény társaságnak* a biztositott összeg gyors és pontos kifizetése körüli eljárásáért köszönetemet kifejezni és egyszersmind a fönti társaság életbiztositási módozatait mindenkinek legjobban ajánlom. — Nagy-Kanizsa, 1884 december hó 27-én. *Vagner* Józsefné, született Fiser Emma s. k.

— **Uj üzlet.** *Marton és Huber* czég alatt uj füszer-, csemege-, illatszer- és toilette-tárgy kereskedés nyilt meg ujévtől fogva Nagy Kanizsán, a Lovák-féle házban a Wittinger czukrászda mellett. A tulajdonosok, Marton és Huber urak, kik eddig a helybeli Rosenfeld-üzletnek voltak alkalmazottjai, nagy gonddal és szakavatottsággal rendezték be kereskedésüket.

— **Jéghiány.** A mult napokban uralkodott enyhe időjárás következtében a Balaton jege megolvadt. A jégkonzumensek meg vannak ijedve, de ijedtségük ugylátszik nem lesz tartós, mert legutóbb ismét keményre fordult az idő s van rá kilátás, hogy a Balaton ismét befagy.

— **Vivóiskolát** nyit legközelebb N.-Kanizsán *Mihalek* jónevü vivó tanár. A vivás nemes testgyakorlásának tanulására eddig 20-an felül jelentkeztek nála; sőt vivóegylet alakulásáról is van szó. — Az egész mozgalmat örvendve veszszük tudomásul.

— **Hermann világszinháza**, mely néhány nap óta látható a Szarvas-szálló nagy termében, a maga nemében a legjelesebbek közé tartozik és nagy közönséget érdemel.

Irodalom.

— **A birtokminimum, mint agrár-reform Magyarországon.** Kritikai kisérlet. *Irta: dr. Bosnyák Zoltán.* 8° 110. l. 30 kr. Alig van nehezebb a társadalmi és közgazdasági kérdések fejtegetésénél. A ki ily kérdésekkel foglalkozik, az még beható tanulmányok alapján és a statistika számadatainak segédeszköze mellett is gyakran csak puszta feltevésekre alapitja azt a megoldást, mely valóban csak hypothesiseket összegének sokszor látszólagosan helyes, de mindig kétes eredménye; mert egy előre meghatározott rendszer sokszor mesterségesen elkészitett keretébe kivánt illesztani oly tapasztalatokat és tényeket, melyeket előbb e kerethez hozzá szab, sokszor tulajdonképeni lényegükből kiforgat. Ily eljárás mellett a közgazdaság fejlődésének szükséges tényezőit össze lehet ugyan zavarni, homályos és érthetetlen tanokat lehet ugyan tetszetős szinben feltüntetni, azokat különféle eszközökkel a valóság látszatával felruházni: de nem lehet ily eljárással fontos közgazdasági kérdéseket fejtegetni és megoldani, nem megoldani ugy, hogy a megoldás nem a képzelt, hanem a valódi helyzetnek megfelelő gyakorlati eredménynyel birjon. — A birtokminimum barátainak nálunk az a legnagyobb hibájuk, hogy közgazdasági bajainkat sötétebbeknek festik, mint a minők azok valóban s a tényleges állapotok sötétebb szinben való feltüntetésével helytelen praemissákból indulva ki, helytelen conclusiókra is jutnak, a mint folytán nagyon természetes, oly remeket látnak, a milyenek éppen nem existálnak. Csak a dr. Meyer Rudolf rendszere magyarázhatja meg igról Széchenyi Imre tévedését. Azt a sötétséget és ezt a tévedést világitja meg a fent kitett czimü szellemesen és szépen irott könyvében *dr. Bosnyák Zoltán*, gondolatait különösen gróf *Széchenyi Imre* »Amerikai levelek« czimü müvéhez fűzve. A 110 oldalra terjedő szép kiállitásu füzet a czimben foglalt kérdéssel a rövid bevezető en kivül a következő fejezetekben foglalkozik. II. A birtokminimum statistikai hipothesiseihez. A paraszt majoratus alaphypothesise. Minimum és az amerikai verseny. III. A birtokminimum jogi és erkölcsi szempontból. A birtokminimum lélektani hipothesiseihez. IV. A birtokminimum általános politikai szempontokból. Birtokminimum és nemzetiség. Birtokminimum szemben a socializmus és communismussal. V. (Befejezés). A fiatal szerző, ki nem sok év előtt a kanizsai főgymnázium szorgalmas növendéke volt bő olvasottsággal, beható statisztikai tanulmánnyal és a magyarországi tényleges állapotok meglepően alapos ismeretével bele világit az agrár-reform politikusainak közgazdasági üdvöt teremő műhelyébe és eleven kritikai szellemmel bonczolgatja azokat a merész állitásokat, melyek részükről még mindig bebizonyitásra várnak; kimutatja, hogy sokat nem ugy látnak, a mint azt el nem fogult szemmel látni kell s hogy a gyógyszer, melyet ajánlanak a rossz diagnosis következtében a betegséget meg nem szüntetné. E világ mellett azután elpárolog az a csepp socialistikus olaj is, melylyel szekerük csikorgó kerekét szeretik kenegetni. A szabadelvü álláspont, melyen a szerző a dolgokat tekinti, minden józan hazafi helyeslésével fog találkozni. A »kritikai kisérlet« irójához pedig, a mint szerző könyvét elnevezte, mi a jövőre nézve nagy reményeket kötünk s biztos hisszük azok valósulását. Ajánljuk a müvecskét gazdaközönségünk figyelmébe.

HOFFMANN MÓR.

— **Megjelent a „Gondüzö"** 15. száma, mely e negyedben az utolsó. Végig tekintve e kitünő szépirodalmi lap első negyedének számain, arról győződtünk meg, hogy a lap fokonként emelkedett és az áldozatkész vállalkozó kiadó, nem csupán azt teljesitette mit a lap megjelenésekor programmjában igért, hanem ezen tul is érdekessé igyekezett tenni a lapot. A hozzánk küldött negyedévi előfizetési felhivás ból, mely lapunk hirdetési rovatában olvasható, látjuk, hogy az uj évi számok, még érdekessebbé lesznek, mert a régi munkatársak mellett, ismét két uj hirneves regényiróval fogunk azokban találkozni; Tolnai hirneves regényiróval fogunk azokban találkozni: Tolnai Lajossal és Vértesi Arnoldal. Az előbbi: „Az uj főispán," utóbbi pedig »Csiricsári Bertalan ur ő méltósága" czimü regényt irt a lap számára. Ismételve hangsulyozzuk, hogy e lapnak egyetlen müvelt család asztalán se szabadna hiányozni és figyelmeztetünk mindenkit, hogy arra előfizessen, mert a „Gondüzöben" a család minden egyes tagja megta álja olvasni valóját. Győződjenek meg arról azáltal, hogy mutatványszámot kérjenek a kiadótól, mellyel az szivesen szolgál ingyen és bérmentve.

— **A „Magyar Szalon"** épen most megjelent januáriusi füzete valóságos irodalmi meglepetés. Ezen derék folyóiratnál már régen megszoktuk, hogy minden alkalommal meglepetésben részesiti olvasó közönségünket, de jelen füzetéhez hasonló még alig jelent meg a magyar könyvpiaczon. Klotild főherczegnő és fenséges leányai Mária Dorottya és Margit főherczegnők sajátkezü eredeti rajzai nyitják meg a testes kötetet, melyeket ő Fenségeik a magyar irodalom iránt való őszinte érdeklődésben engedtek át a „Magyar Szalon"nak. Ezen képek közül három pompásan sikerült színes lenyomatban jelent meg és *József* főherczeg nemzetünk által rajongással szeretett családjáról Jókai Mór ír valóban szellemes ismertetést, Fekete József személyes benyomásait közli Alcsuthról és Hévesi József egy hangulatos költeményben dicsőiti a tündérkastélyt. Az egész sajtó a legnagyobb elragadtatással szól a »Magyar Szalon«-ról, mely nemcsak hazánknak válik diszére, hanem kiálja a versenyt a legelső európai folyóiratokkal is. Dús tartalmából kiemeljük a már emlitetteken kivül Jókai Mór uj regényét »Száz leány egy rakáson«; dr. Fenyvessy Ferencz orsz. képviselő nagyérdekü czikket közöl „Etiquette a politikában" czimmel; Kiss Józsnek egy gyönyörü szép költeménye autogrammban jelent meg. Hatala Péter kitünő tudós a római szent Bambinóról ir. Hevesi József, Sziklay János karácsonyi elbeszéléseket közölnek szebbnél szebb illusztrációk kiséretében. Roppant érdekes s a magyar irodalomban szokatlan a szinházi rovat, mely Jókai „Arany ember"-ét ismerteti s a darab legszebb jeleneteit rajzban közli stb. stb. Szóval a „Magyar Szalon" rövid fennállása óta teljesen bebizonyitotta, hogy mily gazdag a mi irodalmunk és művészetünk, ha van aki a kitünő erőket csoportositani tudja. A „Magyar Szalon"-t különben a közönség meg is kedvelte, ugy hogy első öt füzete két kiadásban is elfogyott s ma már nem is kapható. Januártól fogva uj előfizetés nyittatott. Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 75 kr. Kiadó hivatal Budapest, Dohány-utcza 12 sz. — A legmelegebben ajánljuk.

— **Vettük a „Szőlőszeti Borászati és Gazdasági Lap"** 24. számát. E gondosan szerkesztett szaklap az 1885. evben VI. évfolyamába lép. A melléklet mult évi tartalomjegyzékéből is meggyőződhetik mindenki, hogy a lap iránya helyesen van megválasztva s főkép gyakorlati, értékes czikkeivel helyesen fejti meg feladatát. Ki is vivta magának öt évi fennállása óta ugy a szőlő- s bortermelő, mint a mező gazdasági közönség elismerését és pártfogását. Iránya, alakja s beosztása ezentul is a régi marad; de haladásban nem fog megállapodni; a jövő évben is a legjelesebb munkatársak mindinkább bővülő köre álland oldala mellett s a szerkesztőség főtörekvése lesz, hogy a lap a jövő évben is egy további lépéssel haladjon előre kitűzött czélja felé. Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Szerkesztő-kiadója *Maurer János, Kassa* (Maurer-udvar,) hová az előfizetési pénzek is czimezendők. Mutatvány-számmal bárkinek is szolgálnak.

— **A „Magyar Közigazgatás"** czimü szaklap f. évi január 1-én megjelent számának tartalma a következő: Magyar állam, magyar társadalom és magyar közigazgatás. — A megyei általános tisztujitások statisztikája. — Az erdei szolgalmak hazánkban. — A nyilvános betegápolás ügye a gyógyköltségek fedezése szempontjából. — Felsőbb hatóságok elvi jelentőségü határozatai: Curia, belügy-, pénzügy-, kereskedelem- és iparügyminisztériumoktól. — Közrendészet. — Közegészségügy. — Közgazdaság. — Tanügy és közmüvelődés. — Külföld. — Törvényhatóságok és községek. — Közérdekü hirdetések. A „Magyar Közigazgatás" a közigazgatás szakszerü müvelését tüzte ki feladatául. Vezérelve: a Magyar állam létczéljainak biztositása. — megfelelő közigazgatási intézmények létesitése, az életképes intézmények fentartása és fejlesztése által, — szóval haladás a szükséges reformok terén a magyar nemzet által elfogadott demokratikus irányban. A lap szoros értelemben véve közigazgatási szaklap, minden politikai pártállás és szinezet nélkül, Nyiltan kitüzött czéljával s határozott törekvésével a kormány és felsőbb hatóságok erkölcsi támogatását sikerült kivivnia. — Szakszerü rovataiban a közigazgatásnak az életből meritett gyakorlati kérdéseivel foglalkozik, szem előtt tartva azt, hogy az önkormányzati elemek melyeknek különös feladatuk a közigazgatás közvetett támogatása mellett annak szigoru ellenőrzése, — a közigazgatás szakkérdései iránt kellőleg tájékozva legyenek. A lap szerkesztője Boneza Miklós, budapesti ügyvéd. Előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr Az előfizetések a lap kiadóhivatalához (Budapest, IV. ker. kigyó utcza 8. sz. küldendők.

Közgazdaság.

— **A Zala-Egerszeg-Szentiváni vasut ügye.** E vasut épitésének ügyéről már régebben tettünk lapunkban emlitést. Elmondottuk, hogy a vasut épitési költségeihez való hozzájárulásra Zala-Egerszeg városa elhatározta 60,000 frt áru törzs-

2. szám. Nagy-Kanizsa, 1885. január 11-én. XII. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Városház-utcza 1. sz.

Minden a lapszellemi részérevonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 70 kr. bélyegdijon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Nagy-Kanizsa vagy Zala-Egerszeg?

— Farsangi vezérczikk. —

Nem olyan versenyzési viszonyban van egymással e két város, mint például Nagy-Kőrös és Kecskemét, mely két nemes község közül az első állitólag már azért is rettenetes ellenszenvvel viseltetik az utóbbi iránt, mert ennek a stáczióján egy perczre megáll a gyorsvonat, mig Nagykőrösnél, megállapodás nélkül, tüntető lenézéssel robog tovább Akár a kecskeméti, akár a nagykőrösi polgárt kimondhatatlan düh fogja el, ha a vele szomszédos verseny várost valaki dicsérni meri.

Mondjuk, Nagy-Kanizsa épen nem ilyen viszonyban van Zala-Egerszeggel és ha mi ezen a helyen a felett panaszkodunk hogy Egerszeg folyton emelkedik, halad, mig Kanizsa sok tekintetben hátrafelé mozog, ezt bizony nem azért teszszük, hogy irigykednénk Egerszegre, melynek, mint a megye székvárosának, emelkedése az egész megyére nézve csakis örvendetes lehet; hanem az esik nekünk roszul, hogy mi kiknek az emelkedésre talán több eszköz áll rendelkezésünkre, nem hogy előre mennénk, hanem hanyatlunk

Mindig őszinte örömünkre szolgált, ha Egerszegről magára Egerszegre nézve örvendetes mozgalmat, elért eredményt jegyezhettünk fel. És teljes elismeréssel adózunk azoknak, akik Egerszeg fejlődésén és felvirágoztatásán dolgoznak. A nagyközségből maholnap rendezett tanácsu város lesz; forgalmát, kereskedelmét nagyban fogja emelni a vasut, melyet szintén Egerszeg és vidékének buzgó lakossága eszközölt ki s melynek eszméje már messze tul van a megpendités stádiumán sőt a leghatározottabb lépésekkel közeledik a megvalósulás felé.

Mindezekhez gratulálunk az egerszegieknek és a kivivott eredmények fölött érzett örömükben osztozunk mi is.

Van azonban egy másik tekintet is, melyben szintén nem tagadhatjuk, hogy Egerszeg egyre halad, de a mely haladás fölött — habár szintén csak örömmel szabad azt fogadnunk — még sem érezhetünk olyan tiszta örömet, mint a többire nézve. Még pedig azért nem, mert ez a haladás, ha nem is tisztán a mi rovásunkra, de mindenesetre a mi e tekintetben való hanyatlásunkkal egyidejüleg, hogy ne mondjuk: a mi hanyatlásunkkal kapcsolatban, történik

A kanizsai olvasó bizonyára kitalálta már, melyik az az irány, melyre nézve Egerszeg emelkedik, Kanizsa pedig sülyed.

És aki nembánomságból vagy álszeméremből tertium non datur — nem találná ki — annak ime egyenesen megnevezzük ezt a tekintetet: — *a társadalmi élénkségről* van szó.

Ebben a tekintetben ugyancsak méltán tájlalhatjuk, nem azt, hogy Egerszeg maholnap egészen tulszárnyal bennünket, hanem hogy épen *mi* megyünk a lejtőn lefelé; hogy a társadalmi élénkségéről valamikor, ugyszólván az egész országban hires Kanizsa most ott van, hogy csak a keserüség sóhajával czitálhatja a nagy költőt:

„Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban?“ . . . .

Bizony igy van ez; csak a vak nem látja. A régi dicsőségnek csak emléke maradt meg és az emlék bár nagyon szép de mégis nagyon kellemetlenül esik, épen azért, mert csak *emlék*.

A társadalmi együttlét legkellemesebb oldalai épen a jelen évszakban a farsangi saisonban szokták mindenütt kinálgatni élveiket És a farsangi saison összjellege épen vidéki városokban csakugyan sokkal nagyobb fontossággal bir, semhogy összefoglalható volna egyszerű statisztikában: hány mulatság volt, kik voltak a tánczosok és tánczosnők, hány hölgytoilettet és hány frakkot nyütt el a Terpsichórénak áldozó fiatalság?

Mert — hacsak tulságosan könnyelmü szempontból nem veszszük a farsang mulatságait — ezeknek nem egyedül az a czéljuk, hogy X. kisasszony hat hét alatt harminez franczia négyest tánczoljon régóta annak tekintett gavallérjával, Y. urral; valamint az sem, hogy a minden testi és lelki bájai daczára huszonhét esztendeig pártában maradt Z. nagyszám másféltuczat báli ruha árán végre férjet hóditson magának.

Egy kicsit komolyabban is lehet, sőt kell venni ezt a dolgot A farsang mulatságainak valamivel különb czéljuk is van

Épen minálunk ugyszólván agyon van már fejtegetve az a tapasztalás által felszinre tolt théma: milyen kellemetlenek, milyen kinosak lehetnek némely vidéken a társadalmi viszonyok. Eszünk ágában sincsen most minden variácziójával együtt ujra elkintornálni ezt a keserves nótát. Elég részünk jutott belőle s habár fájdalom, új marad ez a régi melódia, mégis zúg már bele a fülünk. És jó régen volt az is, hogy kifejeztük abbeli reményünket, hogy talán a farsang társas összejöveteleivel valamit lenditeni fog ezeken a mizerábilis állapotokon Erről a reményről már az eddig tapasztaltak után is fájdalmas rezignáczióval ugyan, — de lemondtunk, legalább az idénre

De még ez nem minden.

Nemcsak az illető város és vidék különböző társas elemeinek egymáshoz simitására vannak hivatva a mulatságok, de megvan az az illető helység és vidékre nézve nem kevésbbé fontos oldaluk, hogy itt nyilvános kifejezésre — ugyszólván miniatur kiállitásra kerül, amit az illető város és vidéke kedélyességben kényelemben, fényüzésben, gazdagságban és akár intelligencziában is nyujtani képes.

Nem kell igen régi időszakokra visszamennünk; még csak alig egypár esztendővel ezelőtt is általános hirre vergődött módon tudott Nagy-Kanizsa e tekintetben helyt állni. A társas élet által nyujtott kellemességeknek valóságos mintaképét lehetett itt föltalálni, kivált épen a farsang alatt. Nagy-Kanizsa élite-báljait — nem holmi Kutyabagos vagy Piripócs mintájára rendezett „élite“ bálok voltak ezek — nemcsak a város és vidéke, de Zala-, Somogy-, Veszprém-, Vasmegye, sőt nagyon távol eső megyék élite közönsége rendesen látogatta, mert ami itt kinálkozott számukra, azt másutt föl nem lelhették

Ez nagyszerü bizonyitvány volt Nagy-Kanizsa társadalmi fejlettsége mellett.

És a nyitja mi volt a dolognak? — Igen egyszerü. A városnak és vidéknek magának nagy az intelligens és gazdag eleme. Ez az elem összetartott és saját összetartása által elég erős volt az idegent is idevonzani.

És most? . . . Még az e tekintetben eddig számba is alig vett Egerszeg is tulszárnyalni készül bennünket A vidék egész fiatalsága Egerszeg felé gravitál Kanizsát, mondhatni tünhető módon, elhanyagolják.

Miért? Mert az elhanyagolást maga a kanizsai társadalom kezdte és üzi következetesen magamagán. Az okok ismeretesek, az eredményre nézve pedig tessék csak körültekinteni. Már megkezdődtek a vigalmak és lesz több is, de a — régiekhez viszonyitva — *milyenek?*

Egyetlenegy valóban annak nevezhető élite-bálunk az idén nem lesz

TÁRCZA.

Dalok.

Eji csend ül . .

Éji csend ül a pihenő föld felett, —
Tenger csillag ragyogja be az eget;
Künn a sikon pásztor tüz ég lángolva
S piros fényt hint a csillagos égboltra.

Pásztor tüze szivemnek a szerelem, —
Lánggal ég az éjjel-nappal szüntelen;
S mert szivedig lángja soha sem érhet,
Fényét küldi, drága gyöngyöm, tenéked.

Élet — halál.

Mi az élet? — Rövid álom,
Pillanatnyi szenvedés;
És a halál? — Az álomból,
Örök, hosszu ébredés.

Távol.

Szikla-rózsa, szikla-rózsa!
Mért vagy tőlem olyan távol?
Igy sóhajt a kis gyöngyvirág,
Zöld pázsitos völgy aljából.

Gyöngyvirágom, gyöngyvirágom,
Be jó volna kis kebleden;
— Válaszol a szikla rózsa —
Olyan hideg van ide fenn.

És a rózsa és gyöngyvirág
Mind hasztalan sóhajt, eped;
Nem érik el soha egymást;
Miként szivem a . . . tiedet.

Balog István*)

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alatt levő költeményeiből.

A betörött orr

— Amerikai történet. —

Tom Bush derék egy szál legény volt, hórihorgas, magas termetével mindig kivált társai közül; hosszú keze volt, mint egy csepbaduré s a vasárnapi boxolásoknál különösen nagy hasznát vette ezeknek, mert ha kifeszitette a bal karját, ne m férhetett hozzá közel a legügyesebb öklező sem, a jobb karjával pedig mindig elérte ellenfelét, akárhogy hátrahajolt is az.

Hanem a legszebb volt mégis Tom Bushon a szép sas orra.

Büszkén emlegette mindig hogy nincs egész Wewerleyben olyan görbe orr, mint az övé.

Végre is egy ilyen ellentálhatlan orr meghóditotta Wewerley város legbájosabb hölgyét, Miss Summesson Esztert is.

Hanem hát hiába volt Tom Bushnak a legszebb orra Wewerley-ben és hiába volt Miss Summesson Eszter a legszebb leány akár egész New-York-states-ben, a világ többet kiván az embertől a szépségnél, s a megélhetéshez nem elég a világ legszebb sasorra sem.

Tom Bush mesterségére nézve csizmaisztitó volt s bár szorgalmas fiu volt, jövedelme mégis nagyon kevésre rúgott, mert bár esett ugyan eleget az eső Wewerleyben s a bölcs várostanács gondoskodott róla, hogy a sár egy héten át jól összegyüljön az utczákon, a Wewerley-i polgárok még sem igen fordultak a sarkon álló csizmatisztitóhoz, lévén olyan czivilizálatlan emberek, hogy inkább sáros csizmával mentek látogatóba, semhogy egypár pennyt adnának annak az ifjúnak, kinek hivatása az emberiség folytonos tisztogatása.

Szegény Tom Bush sokat is panaszkodott Miss Summesson Eszternek az emberiség civilizálótlan voltáról, s midőn nem sikerült neki össze toborzani »Csizmatisztitás barátainak szövetkezetét« t kétségbeesésében irt egy füzetet, melyben kifejtette, hogy a tiszta cipő mily befolyással bir az ember egészségi állapotára és a csizmakefe mily szerepet játszott az emberiség történetében, hanem mindezek daczára alig tudott a fiatal szerelmes-pár néhány dollárt félrerakni, hogy majd egykor egy barátságos kis közös fészket bérelhessenek

Egy napon Tom Bush a '15 stree sarkán, ahol rendesen állni szokott, egy nagy plakátot pillantott meg:

Mr. Clarkson James

amerika legelső boxolója

ma

kihivja a világ összes keményökflü férfiait egy kedélyes agyonverésre.

A ki Mr. Clarkson Jamest legyőzi az ökölvivásban, az kap *500 dollárt pengőben*

A viadal kezdete *7 órakor* a Konkordia Hall-ban.

Villanyvilágitással.

Orvosokról és eczetes vizről gondoskodva lesz.

Sokáig elnézte ezt a plakátot Tom Bush, de szeme mindig csak arra a sorra tért vissza, ahol ez állott: *500 dollár.*

Rettenetes nagy dolog az, mikor 500 dollárt igérnek valakinek azért, ha megver valakit.

Mikor ebédután találkozott Tom Bush imádottjával, egy piros czédulát nyomott ennek markába: egy belépti jegy volt az esteli boxversenyre.

Szegény Miss Summesson Eszter nem is tudta, hogy tulajdonképen miért vette neki Tom Bush a belépti jegyet, csak midőn a nagy Konkordia-Hall zsulolásig megtelt kiváncsiakkal s az emelvényen versenycostumben megjelenni látta Tom Busht akkor tudta csak meg, hogy az ő jövendő sorsa fog most eldőlni.

A villamos lámpák vakitó fényt szórtak a nagy teremben, a tömeg ezrekre rugott, de mindenki tekintete arra a négyszögü emelvényre volt irányozva, melyen a kihivó tömzsi Clarkson és a hosszú kezü Tom Bush állottak.

Az emelvényen állott már a versenybiró is és egy master, kezében az eczetvizes üveggel, ha valamelyik el találna ájulni vagy hogy a vért lemossa róluk.

Szorongó szivvel leste Miss Summesson a versenyt mig a többiek minden lökésre felfel kiabáltak, ujjongva mindig, hogyha a Wewerley-i csizmatisztogató jót lökött az idegen athletára.

Szegény Clarkson arcza csupa vértömeg volt már, mig a hosszúkezü Tom Boshnak csak a karjait verhette kékre Clarkson. Már-már ingadozott Clarkson s az 500 dollár nábosan integetett a szerelmes pár felé, midőn Clarkson hirtelen felugrik s Tom Bush kitartott balkezét leütvén, balkarjával lerántja Tom Bush fejét s a jobb öklével rettenetes lökéseket ad a szegény Tom arczába.

Egy éles sikoltás hangzott a teremben s Miss Summessont ájulva vitték ki. Annak a szép görbe orrnak a halálát nem tudta elviselni.

Pedig nagyon sajnálhatta Miss Summesson Eszter hogy nem láthatta hogy mint löki hasba a Wewerley-i csizmatisztogató a hirhedt Clarksont s mint terül el az ájultan a tömeg ujjongó rivalgása között.

Tom Bush megkapta az 500 dollárt, hanem a betörött orra mindig csúf maradt.

De csodálatos, erre a betörött orra volt mindig legbüszkébb az ő szép felesége, Mister Bush Summesson Eszter.

PORZSOK KÁLMÁN.

Lesz egy pár keresztény és egypár zsidómulatság Ez az egész. Akik ugyis majd mindennap találkoznak, azok itt is együtt lesznek, az apró csoportok még apróbbakra osztva felekezet, rang, jövedelem és foglalkozás szerint Ha Kutyabagoson vagy Piripócson franciául beszélnének, bátran ránk alkalmazhatnák a franczia közmondást: tout comme chez nous!

Ez a mi társadalmunk farsangi és — fájdalom — általános képe, nem hizelgő, de igaz színekkel festve.

Nem akarunk Sysiphus munkát végezni, nem ajánlunk remediumot. Csak egy gyenge quousque tandemet vagyunk bátrak intézni azokhoz, akiken mulik, hogy kanizsai ember, ha „társaság"-ba akar menni a farsang alatt, maholnap anynyira lesz, hogy megváltja a vasuti jegyét és elmegy Egerszegre.

Segitséget már alig remélünk, mert csak egyben látjuk. Két párt áll itt határozottan ellenséges módon egymással szemközt. Körülbelül egyformán hibás mindakettő és nézetünk szerint ez a legfőbb baj, mert igy egyik sem akarja belátni a saját hibáját, hanem mindig a másiké a szálka az ő szemében. Kevesebb makacsság és több jóakarat kellene mindakét oldalról.

Egyelőre kevés a reményünk, hogy ez meglesz.

Horvát izgatás Fiumében.

n—. Fiuméból a magyar állam e „külön testéből" katonai és polgári surlódásokról érkeznek hirek, melyek a magyar honvédek s horvát közös katonaság közti összeütközéseknek legalább nemzetiségi okot vetnek. Ez alkalomból azon kérdést kell tennünk, hogy meddig fognak még tartani a mostani viszonyok a magyar Fiumében?

A törvény világos szavai ellen ott még azon intézmények állnak fenn, melyek megszüntetése a magyar regnikoláris deputáczió utóbbi munkálatában mulhatlan feltételnek tüzetik ki Egész csomó oly rendszabályt követel az, melyek részint közigazgatási uton, részint a magyar törvényhozás utján, de még mindig a mostani fiumei provisorium keretében volnának végrehajtandók anélkül, hogy a végleges megoldásnak praecakupálnának. Mert nem türheti tovább azt a magyar állam, hogy saját organumának szeme láttára egy hozzátartozó területen a lakosság rendszeresen elidegenittessék tőle a közélet minden terén. Mert ugy áll a dolog a maga száraz valóságában, hogy Fiume városban és területén, azok olasz külszine daczára a horvát tendenczia befolyása uralkodik. Evvel nem azt akarjuk mondani, hogy Fiume lakosságának többsége államellenes törekvéseket táplál. Csak ugy látjuk, hogy a fiumei kérdésben a horvát nemzeti pártnak különben átlátszó nézetei tán nem épen szándék nélkül homályban szenvednek, ugy, hogy alig különböztethetők meg a horvát túlzók nézeteitől, sőt mintha ezekkel épen e téren akarnának versenyezni a népszerüségért Mert hogyan lehetne különben megmagyarázni azon tagadhatlan behatást, mely Zágrábból igen észrevehetőleg gyakoroltatik a fiumei ügyek fejlődésére Az annyiszor ismétlődő panaszokat Fiume magyarositásáról nem az érdeklettek, hanem Zágrábban emelik a fiumeiekért érző „hazafiak", a legtolakodóbb interpellácziók ez ügyben a zágrábi tartománygyülés előtt emeltetnek. S hogyan áll voltaképen Fiume ez állitólagos magyarositásának ügye? Fiumében az állomásozó közös hadseregi csapatok véletlenül horvát nemzetiségűek Az egyházi kormányzat teljesen a horvát papság kezei közt van mind a katholikus, mind a görög keleti ügyeket illetőleg. Mint mondják, a mostani fiumei apát a horvát propagandának legbuzgóbb híve. Most is, mint előbb, Fiumében egy tisztán horvát előadási nyelvü gymnásium van, mely szintén a nagy horvát izgatás megfelelő tenyészhelyéül bizonyul, a mennyiben az a középiskolai ifjuság gyönge erejével elérhető. S ez intézmények, melyek törvénytelen módon állanak fenn s feladatukat többé kevesbbé elleplezve csak abban keresik, hogy Fiume viszonyát a magyar anyaországgal gyöngitsék, nehezitsék, e magyar ellenes törekvések Fiuméban kivülről tápláltatnak s Fiume lakosságára, ennek jobb érzése s akarata ellenére, azokat kivülről tukmálják rá. Mert magában Fiumeban, mint ezt a regnikolaris deputácziók tárgyalásánál láttuk s a fiumei regnikolaris deputáczió munkálatai okmányszerüleg bizonyitják, a tulajdonképeni fiumeiek közt tiszta államhű érzület uralkodik. Amit Fiume maga nehézségben vagy kivánatban felhozhatott jövő végleges alakulására nézve, az alárendelt természetü s könnyen elintézhető. Fiume közjogi helyzetének magyar felfogását a fiumeiek maguk feltétlenül elfogadják és vallják. Ami Fiume mostani rendezetlen helyzetében mindenekelőtt elintézni valónak tünt fel, mint az önkormányzatnak kérdése, az igazságszolgáltatásnak, a vallás- és közoktatásügynek a megfelelő magyar miniszterium hatásköre alá utalása, e kivánatokat maga a fiumei deputáczió fejezte ki. Zágrábban persze dühöskődhettek e miatt, de a fiumeiek kereken kijelenték, hogy Fiume Magyarországhoz tartozása egyszerüen minden kérdésen kivül áll s igy hiába való a horvátok édesgetése.

Azonban nem tűrhetjük, hogy a törvénytelen horvát intézmények Fiumében tovább is folytassák magyarellenes törekvéseiket. A magyar regnikoláris deputáczió munkalatában szabatosan körülirt kérdéseknek semmi közük a közjogi ellentétekkel s igy törvényhozási s közigazgatási intézkedésekkel; — egy csapással megoldhatók anélkül, hogy az ellen akárki is jogosult kifogást emelhet. De nem szabad azt halasztani, mert minden mulasztott nap uj veszélylyel jár s tagadhatlan, hogy minden mulasztott nappal csak a magyar állam tekintélye hanyatlik Fiumében

Nagy-Kanizsa befásitásáról.

épitészeti, szépitészeti és közegészségi szempontból.

Irta: **TERSÁNCZKY JÓZSEF**

járási orvos N.-Kanizsán.

II.

A párkok elhelyezéséről.

Egészségi szempontból a párkok czélszerüek, az egészség előmozditására hasznosak lévén, ilyek telepitésére, szaporitására szükséges figyelmet forditani. Nem csak a városban, hanem ezen kivül is létezzenek.

A városbani lévő párkok csak akkor felelnek meg czéljuknak, ha alacsony cserjék és nem magas növésü fák képezik. Ilyek eléggé képesek tisztitani a levegőt; nem nehezitik, — annál kevésbbé gátolják a levegőt, a nap szabad áramlatát, a kettőnek működését, másrészt nem sértik a szükséges, az élvezetes körültekinthetést, sőt ha jól vannak rendezve, diszitik, csinositják is a várost, emelik ennek becsét.

Városunkban 2 párk létezik. Egyike a főgymnásium nyugoti oldala előtti köztéren, másik a magyar utcza bekezdésén van. Mindegyike tehát izlésszerü, csak egészségi szempontból kifogásolhatók, amennyiben éppen nem összeegyeztethetők az orvosrendészeti tudomány elveivel, feltételeivel, mert igen szük térre lévén szoritva, egyike sem müveltetik alacsonyra, sőt lehet mondani, hogy nagyon is túl vannak terhelve magas, terebélyes növésü fákkal, melyek pár év mulva nagyon is fogják gátolni a levegőnek, a napnak szabad járását, szükséges működését; sárosan, nedvesen fogják tartani a nekik dülő ugy is szük szekérutakat, a közeli épületeket meg fogják fosztani az elvezetes körültekinthetéstől, legkivált nyári időben, mikor a fák teljesen lombosak. Ezekből kiindulva szükséges lesz azokat inkább ma, mint holnap alacsony párkokká átalakitani, erös visszanyesés által s ilykép az orvosrendészeti tudomany elveiel, feltételeivel összeegyeztethetőkké tenni.

Ilyek szaporitása czélszerü, hasznos lévén, e czélra még két hely kinálkozik; egy van a közkórház, egy másik pedig a főgymnásium épület éjszaki oldala előtti téren. Ugy tünik fel, hogy a közkórház előtti tér elég széles, hogy egy része alacsony párknak felhasználtassék. Igaz, hogy e teret egykor ugyan e helyen sétatérnek szántuk, t. i amig e tárgyat nem részleteztük ily megfontolgatással.

A főgymnásiumi épületnek éjszaki oldalán 2 fasor létezik hárs-, mint nagyon terjeszkedni, lombosodni szeretö fákból. Tekintettel pedig arra, hogy ily fák az épületnek éjszaki, mint különben is árnyékos, nedves oldalán kár nélkül meg nem állhatnak, másrészt biztosan számithatni arra, hogy az épületet elöbb-utóbb átnedvesitendik, a szobák világosságát csökkenteni fogják: magából következik, hogy a befásitáson változtatni kell és ha igen, ugy nem marad más hátra, minthogy e tér megszabaditassék a mostani befásitástól és alakittassék e helyett alacsony párkká. Igen helyes és czélszerü lenne az itteni két sor fát kivágni és azt a területet, melyet elfoglalnak, alacsony cserjékkel betelepiteni és egybefoglalni az épület nyugoti részén álló párkkal, diszes ülő padokkal ellátva. Igy nem csak jó szolgálatot tennénk az épületnek, sőt a tanuló ifjuságnak is élvezetes helyet rendeznénk be sétának, tanulásra.

A városon kivül, ehhez közel eső helyen párkunk, jobban mondva fatelepünk nincs, pedig az orvosrendészeti tudomány ilyeket is czélszerüeknek, az egészség előmozditására hasznosaknak, szükségeseknek tart, mert azonkivül, hogy jól tisztitják a levegőt, egyszersmind üditök is. Szokás ilyeket a városon kivül, de közeli helyeken ültetni különböző gazdasági fákkal, fenyőfákkal keverve, mert a fenyőfának gyanta anyaga legkivált az év melegebb szakaiban a levegőt átillatozza, mely jótékonyan hat a légszervi (tüdő-gümös, tüdövészes), a csüzos, köszvényes, hugyszervi és kóros betegekre, lábbadozókra. Ily kedvezmények mellett lehetetlen ilyeket nem óhajtani, nem kerni, ha nem is erdő, de mégis séta fasor telep minőségben.

A kertek telepitésénél.

A kerteknek épen az a czélszerüsége és haszna van, mint az alacsony párkoknak. Ilyek növényzetei szinten oly jól forgatják a levegőt. Ide tartoznak az udvar-, a konyha- és az utczai kertek.

Udvarkertet a városban mintegy negyven háznál tudok! Egynémelyikök kedves meglepetésre is szolgál, de másrészt magukkal viselik az udvaroknak tisztán, csinosan tartását. Kivánatos azért, hogy ilyek minél nagyobb számmal szaporittassanak.

Utczakertet csak egyet tudok. Házsorok közt kert a városban nem létezik sehol, pedig ilyek az egészség előmozditására szintén előnyösek. Kedves meglepetést is keltenek és sokkal diszesebbek a deszka, a falkeritéseknél. Jónak tartom a közönséget ilyek létrehozatalára buzditani.

Konyha-, gyümölcsös kert a városban elég van. És mindezek, meg a jól rendezett párkok teljesen feleslegessé teszik a városban az ut, a járdaszéleknek befásitását.

Az utszélek befásitásáról.

Az utak, járdák, házak széleinek befásitása az orvosrendészeti szaktudomány elvei és feltételei szerint nemcsak, hogy nem czélszerü, sőt az egészség előmozditására nem is szükséges, mert: »ilyek könnyen nedvesen tarthatják a talajt, a járdákat, az épületeket és gátolhatják a levegő szabad mozgását, áramlatát, ennekés a napnak melegitő, szárito, világositó hatását. »És azt más is beláthatja, hogy ily faültetés, legkivált ha sürün történik, mily hátrányára lehet az annyira élvezetes körültekinthetésnek, a kényelmes kilátásnak.

E figyelmet érdemlő fontos elvek és feltételekkel szemben ismét egy másik megoldandó kérdés merül fel, t. i. vajjon alkalmaszkodjunk-e az ut, a járda, a házszélek befásitásában az idézett orvosrendészeti, mint oly szaktudomány elveihez, feltételéhez, melynek czélja: a közegészség elleni parányok, hatányok eltávolitásával, hatástalanitásával a közegészséget előmozditani és megőrizni és igy ne fásitsuk be, avagy eltekintve azon mélyre és messzehaló tudomány feltételeitől, követve egyéni nézetet és igy fásitsuk be.

E két ellentétes és minden esetre nagyon is fontos kérdés megoldásába bocsajtkozni nem épen kis feladat, mert feltételezhető, hogy a nem szakértők többsége azok befásitása mellett fog szavazni, eltekintve az orvosrendészeti tudomány elveitől és feltételeitől.

Mint orvos, a felmerült kérdés megoldásában, tekintettel az orvosrendészeti szaktudomány elvei és feltételeire, a városnak idéztem helyi viszonyaira, mint nedves tulajdonságaira, minden habozás nélkül oda nyilatkozom, hogy Nagy-Kanizsán az utak, járdák, házak széleinek befásitása csakugyan nem czélszerü az egészség előmozditására nem szükséges, — tehát teljesen mellőzhető. És mégis feltéve, ha esetleg e nézetemmel kevés vagy senki sem fogna osztozni s egyedül maradnék véleményes javaslatommal, ugy bátor vagyok inditványozni, hogy az idézett szegélyfásitás körül oly magatartás követtessék, mely legkevésbbé fogna kifogásolható lenni a czélszerüségben ugy, mint a szükségességben, mely czélnak elérhetésére t. i. a két kérdés megoldásában az előny és a hátrány hogy legalább is némileg kiegyenlithető legyen, czélszerünek tartom:

1. Mondatnék ki, hogy a városnak befásitása kiegészitő részét tegye az épitészeti szabályoknak — »befásitási szabályok« czime alatt, melyből kifolyólag

2. Minden befásitás kizárólag hatóság, engedélyhez lenne kötve.

3. Hatóság állapitaná meg, hogy mely utczák befásithatók, mert arra, hogy valamely utcza befásitható legyen, megkivántatik annak kellő, tehát oly szélessége, hogy a fák az épületektől legkevesbbé 2½ ölnyire, vagy is 6—8 láb távolságra legyenek ültethetők és mindamellett még elegendő széles ut maradjon a kényelmes szekerezhetésre.

4. Tiltandó lenne az éjszak felé néző házsorok járdaszéleinek, mint különben is árnyékos, többé kevesbbé nedves oldalaknak befásitása.

5. Hozatnék határozat arra nézve isi hogy a fák közti tér 8 öl (16 lépés) távolság vagy is 16 lépésnél szükebb ne lehessen, mert csakis ily távolság felelhetne meg részben az orvosrendészeti tudomány elveinek, feltételeinek, t. i. hogy a levegő szabad járása, áramlata a napnak melegitő, szárito, világositó működése akadályt ne szenvedjen.

6. Határoztatnának meg az elültetendő fák nemei is, hogy ezekben izlést sértő, szemetszürö tarkaságok ne merülhetnének fel.

7. És végre bizatnék a befásitott telepeknek, a faknak gondozása szakegyénekre, kertészekre, mert a telepeknek gondozása és a fáknak idomitása feltétlen szakismeretet igényel, amivel kertészen kivül más nem foglalkozhatik.

(Vége köv.)

Különfélék.

— **Öngyilkosság.** A nagy-kanizsai u. n. Gábor-laktanyában e hó 8-án este fél 9 órakor *Herman* János 48-ik gyalogezredbeli közlegény agyonlötte magát. A boldogtalan, hogy két égbeesett tettét elkövethesse, levetette bakancsát, fölállt egy láda tetejére, a puska csöve fölé hajolt és lába ujjával sütötte el a fegyvert. A golyó az öngyilkosnak tüdejét fürta át, azután hátán jött ki és a szoba tetejébe fürödott. A szobában Hermanon kivül még három katona volt, ezek már aludtak s csak a lövés eldördültére riadtak fel. Ezután már csak halk nyöszörgést hallottak, Herman két pajtásának, Hill és Vlajuak nevét rebegte, azután elcsendesedett. Mire a megrémült legények világot gyujtottak, Herman meg volt halva. Egy hátrahagyott levelében elbucsuzik szüleitől és rokonaitól s azt mondja egy helyen: »Csak azt ne hallottam volna!« Ez a kitétel állitólag arra vonatkozik, hogy Herman az öngyilkosságot megelőző délután hirét vette annak, hogy huga erkölcstelen életmódot folytat s ezt vette annyire szivére, hogy véget vetett saját életének.

— **Szintársulat — nem jön.** Megirtuk annak idejében, hogy az akkor Szatmárott időzött Geröffy-szintársulat a tavasz kezdetével Kanizsára szándékozik jönni, itt bizony nagy örömmel várják a szintársulatot — jó idö óta. A Geröffyek idejöveteléröl azonban, mint értesülünk, semmi sem lesz, mert Geröffy ur megkapta a tavaszi saisonra a pozsonyi szinházat, melynek kedveért bizony szivesen lemond Kanizsáról. Igy tehát ott vagyunk, ahol voltunk. Lemondani, lemondani...

— **Elfogott utonálló.** A maga nemében egyike a legveszedelmesebb ficzkónak Gerencsér *Bencze* Ferencz. Még csak 19 éves legény, de a zsiványtermészet annyira van már benne kifejlödve, hogy csak egy pár hasonló tettvágyó pajtásra volna szüksége, no meg arra, hogy csend- és rendörségünk kevésbbé legyen szemfüles és a jómadarak itt Kanizsa környékén bizonyára megteremtenének egy a régi jóidökbeliétöl nem sokban különböző rablóromantikát —

Benczének legújabbban viselt dolgai a következők: vagy három héttel ezelőtt említettük, hogy a visi-utczában ismeretlen tettes fényes nappal, délelőtt féltizenkettőkor, betört egy utczai ablakot, behatolt a szobába s onnan különféle értékes tárgyakat lopott el, anélkül, hogy bármi nyomot hagyott volna maga után. Most már kisült, hogy az a bizonyára felette vakmerő tolvaj *Bencze* Ferencz volt, ki a lopás elkövetése után »kivonult« a szőllőhegyre, ott a bakónaki szöllőpásztortól egy puskát lopott, ezzel azután visszajött Kanizsára s — hihetőleg a hideg időjárástól indittatva — *Gáspár* József helybeli lakos istállójából egy köpönyeget lopott. Az időjárás azonban pár nap mulva lágyabbra fordult és nagyreményű fiatal emberünk — aligha csak a saját személy biztonsága kedveért — jónak látta a köpönyeget *Fündi* Józsefnél egy duplacsövű puskával becserélni. Most már két puskája volt s egyiket a jobb, a másikat a bal vállára akasztva — az előmények után nem nehéz kitalálni, mi czélból — körsétára indult a kanizsai erdőkben. Itt azonban utolérte őt a bosszuló nemézis két városi rendőr személyében, kik a félelem nélküli, de nagyon is gáncsos lovagot hoppon vették és átadták az illetékes hatóságnak, mely felmentette Benczét a téli időben ugyis igen egészségtelen erdei barangolástól; szük, de biztos ingyenszállást adván neki, valószinüleg hosszabb időre.

— **A bucsuszentlászlói tüzoltó-egylet** sorsjátékainak huzása e hó 6-án délután volt a n.-kanizsai városháza nagytermében. A huzásra testületileg eljött a bucsuszentlászlói tüzoltókar, melyet az itteni tüzoltók szintén testületileg ünnepélyesen fogadtak a vasutnál. Este az Oroszlánban a vendégek tiszteletére hangversenyzett a helybeli tüzoltó zenekar. A hangverseny vidám társas lakomával volt egybekötve, melyen számos felköszöntőt mondtak. — A huzás eredményét lapunk jövő számában közöljük.

— **Hymen.** *Fischel* Fülöp helybeli könyvnyomdász és könyvkereskedő, lapunk kiadó tulajdonosa, e hó 25-én vezeti oltárhoz *Kohn* Róza kisasszonyt Szigetvártt. Tartós boldogságot kivánunk frigyöknek.

— **Vadászatok.** *A nagy-kanizsai erdei vadásztársulat* e hó 3-án az alsó erdőn hajtóvadászatot rendezett, melyben 26 nyul és 2 őz esett. — *Palinban*, a hol úgy a vad változatosságánál, valamint a vadászterület szépségénél fogva igen érdekesek szoktak lenni a vadászatok, szintén hajtóvadászat volt e hó 5-én. A vadászterület a palini határban, az ugynevezett Vajda-erdőrészeken volt. A vadászatot, melyben 11-en vettek részt, *Wieber* erdőmester rendezte. Esett 31 nyúl, 5 róka, és 3 őz. Az elejtett vadokon kivül este Wieber ur vendégszerető házánál vidám, barátságos lakoma jutalmazta a vadászokat a nap fáradalmaiért. — *Gyurgyánczon* e hó 8-án volt hajtóvadászat, melyen 18 nyúl, 2 róka (gyönyörü példányok) és 1 őz esett; az utóbbi különös módon, ugyanis az őzek a hajtók során keresztül visszatörvén, az egyik után egy hajtó utána dobta a kisfejszéjét, és oly jól találta, hogy a nagy vérvesztésről rögtön felismerhető volt, hogy az őz erősen sebezve lett. Rövid csapázás után egy szomszéd hajtásban az őz már csak vonaglott és a lövés, melylyel végre leteritették, valóságos kegyelemlövés volt. — *Móriczhelyen* mult szerdán tartott *Krug* lőerdész sikerült mezei nyúlvadászatot, melyen 80 db. nyulat lőttek.

— **Difteritisz.** Kiskomáromban J a k l i c s Gyula korcsmáros 3 éves fia e hó 5-én difteritiszben meghalt. Hallomás szerint több difteritisz beteg gyermek is van Kiskomáromban.

— **A nagy-kanizsai kisdednevelő-egyesület** választmánya által e hó 6-án az »Arany Szarvas« termeiben rendezett *tombola estély* alkalmával következő urnők és urak voltak szivesek tombola-tárgyakat adományozni: Berény József ur ezüst gyűszűt, aranygyürüt és koralltüzért, Blau Eugenia urnő papirkosarat, Dauscha Ottóné urnő bársony tekát, Dobrin Benőné urnő porczellán tintatartót, Eisinger Henrikné urnő börkosarat, idősb Fesselhofer Józsefné urnő alabastrom süteménytartót, ifj. Fesselhofer Józsefné urnő virágkosarat és Makartképet kerettel, Garai Benőné urnő szivarhamutartót, Gelsei Gutmann Vilmosné urnő 100 db operas szivart, diszpoharat és diszkosárkát czukorral, két kis leánya Lily és Anna egy—egy babát, Goldstein Fülöpné urnő pamlagpárnát, Gutmann Simonné urnő tükört, Grünhut Alfrédné urnő vajtartót, Grünhut Henrikné urnő kendő és keztyütartót, két babát, Irmler és Wagner urak abroszt 6 szalvétával, Jandá Károlyné urnő virágcsokrot, Juhász Emilia urnő kézi csengetyüt, Kőmives Izidor Antalné urnő üvegvázát, Knausz Boldizsárné urnő varró asztalt, Kocsis Ferenczné urnő törülköző-tartót, Leszner Henrikné urnő dohányzó asztalt, Löwinger Friderika urnő kulcstartót, Milhoffer Ödön ur csemegetálat, Oszeszly Antalné urnő kelméből készült elefántot és törülköző tartót, Pihál Ferenczné és Babóchay Györgyné urnők hat pár ezüst dezsert készlet (főnyeremény) és tajtszivarpipát, Rapoch Gyuláné urnő kosárkát két korsó maraskinóval, Rosenfeld Adolfné urnő, süteménytartót, Schers Albertné csemegetartót, Schers Selina urnő himzett dobozkát, Schmidt Frigyesné urnő nagy albumot, Schmidt Károly ur albumot, Schreyer Lajosné urnő hat ezüst kávés kanalat, Stemmer Kálmánné urnő kávéfőzőt, Szukics Nándorné urnő csemegetálat, Vidor Samuné urnő fedeles sörkancsót, Weiser Józsefné urnő majolika gyümölcstálat, Wittinger Antalné urnő 2 csokort és dobozt czukorkákkal. — Ugyanez alkalommal készpénzben ajándékozni vagy felülfizetni kegyeskedtek: Gelsei Gutmann Vilmos ur 9 frtot, Hirschler testvér urak Alsó-Domboruból 5 frtot, Ullmann István ur 5 frtot, Vidor Samuné urnő 5 frtot, Györffy János ur 4 frt 50 krt, Rapoch Gyula ur 4 frtot, Weiser József ur 4 frtot, Leszner Henrikné urnő 2 frt 50 krt, Grünhut Alfréd ur, Gutmann Simonné urnő és Sommer József ur 2—2 frtot, Dauscha Ottó ur 1 frt 50 krt, Knausz Boldizsárné és Blau Pálné urnők, úgy Babóchay György, Rosenfeld Adolf, dr. Schreyer Lajos, Rosenberg Izrael, Garai Benő, Eisinger Henrik, Löwinger Lajos, dr. Szukits Nándor, Schers I. M. és Schmidt Frigyes urak 1—1 frtot; Gross Albert, Zucker N. Ursiny Pál, N. N., Löwy N., Pihál Ferencz, N. N, Welisch Lajos, Engländer Ottó, R. Lajos, Marton N., Dávid János, Rosenberg Richard, Véber Károly, Vágner Károly, Reznek Károly, Jakabffy Lajos, Nyers Imre, Miklics György és Goldstein Jakab urak 50—50 krt, és N. N. 20 krt összesen 68 frt 70 krt. — Tombola-kártyák eladásában fáradozni sziveskedtek: Belus Anna, Belus Paula, Lábos Anna, Novinszka Leopoldina, Rosenberg Adél, Rosenberg Mari, Wächter Etelka kisasszonyok, ifj. Fesselhofer Józsefné, Pihál Ferenczné, Schers Albertné urnők és ifj. Schmidt Frigyes ur. Tombolakártyák vételénél ifj. Fesselhofer József 1 kártyáért 5 frtot fizetett, Belus Anna kisasszony 5 frt 10 kr. felülfizetést, Schers Albertné urnő 2 frt 90 kr, Novinszka Leopoldina kisasszony 2 frt 30 kr., Belus Paula kisasszony 1 frt 45 kr., Lábos Anna kisasszony 1 frt 20 kr., felülfizetést gyüjtöttek. Bevétel: Belépti-dijakból: 81 frt, felülfizetések és adományokból 68 frt 70 kr. Tombola-jegyekből 146 frt 20 kr. Tombolajegyek felülfizetéséből 16 frt 75 kr., összes bevétel 312 frt 65 kr. Kiadás összege 116 frt 74 kr. Maradt *tiszta jövedelem* 195 frt 91 kr. — Valamint a tombolatárgyakat adományozók, úgy a felülfizetők fogadják az egyesület elnökségének hálás köszönetét. — Mindezek után mi még hozzáteszszük, hogy e jótékonyczélu társas estély mind anyagi mind társadalmi szempontból kitünőleg sikerülvén, tisztelt közönségünk iránt teljes elismeréssel vagyunk. Az alapnevelést terjesztő intézmény magasztos eszméje iránt lelkesülni legszebb tulajdonság, nincs itt sem politikai, sem vallási nézet, nincs itt egyéni magánérdek, midőn a közművelődés, a közjólét előmozditásáról van szó; örömmel nyilvánitjuk hogy ezen tulajdonságot közönségünkben ez alkalommal ujolag tapasztaltuk. Adja Isten, hogy mindannyiszor ezt tapasztalják, valahányszor e humanus intézményről van szó, annyival is inkább, mert egy ujabb, a szegények számára épitendő ovoda nyitásáról veszünk tudomást, melynek keresztülvitelére a városi képviselő testület költségvetésében évi 500 frtnyi subventiót szavazott meg. A fentebb jelzett *tombola estély éjfél után 4 óráig tartó tánczkoszorúval* fejeztetett be. Általában derült, jókedély uralgott s az est kivált a gyönyörü szép tombola tárgyakat megnyerő szerencséseknél sokáig élénk emlékezetbe marad.

— **Dr. Schwarz Adolf,** jeles képzettségü fiatal ügyvéd, *e hó 1-én nyitotta meg* ügyvédi irodáját Nagy-Kanizsán, a magyarutczai Klein-féle házban.

— **Farsangi naptár.** *Január 11-én:* nagy-kanizsai segély-egylet tánczvigalma a Koronában. *Január 17-én:* Torna-egylet tánczkoszoruocskája a Szarvasban. *Január 21-én:* a főgymn. segély-egylet hangversenye és tánczvigalma a Szarvasban — *Február 2-án:* nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet tánczvigalma (hol?)

— **Baka és czivil.** Lapunk mai számának tárczájában egy fővárosi barátunk szellemesen zeng egy betörött orról; mi csak vidékiek vagyunk ugyan, de az ujdonsági rovatban még is »paulo majora canamus.« Itt pl. mindjárt egész betört fejet regisztrálhatunk. Az ujdonság cziméből a szives olvasó mindjárt kitalálhatja, hogy a fej czivil, a rajta folytonossági hiányokat okozott panétok pedig cs. kir. tulajdont képeztek. Az esemény szinhelye a Simon-féle korcsma; idő: vasárnap este; eredmény: egy szolgalegénynek a kórházba és két bakának a helyőrségi áristomba történt szállitása.

— **Egy hadnagy öngyilkossága.** Lapunk zártakor veszszük azt a megdöbbentő hirt, hogy *Kincs* Samu honvédhadnagy, a helybeli katonatisztikar általánosan kedvelt tagja, ma jan. 11-én reggel agyonlőtte magát. Részletes tudósitásunk még nincsen.

— **Figyelmeztetjük olvasóinkat** *Fritz* Endre urnak lapunk mai számában foglalt hirdetésére. *Fritz* ur Ujnépen mintaszerü tejgazdaságot rendezett be, melynek minden tekintetben megfelelő karbantartására a Batthyány és Festetich-*jószágokon sok éven át szerzett* tapasztalatai támogatják. A jó, egészséges, friss tej minden reggel kapható az Oroszlán-vendéglő előtt. Ez mindenesetre örvendetes ujság gazdaszszonyainknak, kik minduntalan panaszkodnak a kanizsai piacra hozott tej rosszasága ellen.

— **Rövid hirek.** *Stokholmban* ujra kárpitozták a trónörökös pár lakosztályát; a kárpitos festéke arzenikumos volt s a trónörökösné ennek beszivása következtében roszszul lett. A kárpitost vizsgálati fogságba tették. — *Mereggyón*, Erdélyben, Bangye Juon paraszt embert saját fia agyonütötte. — *Nyitrán* Biriy Ede 150,000 frt. erejéig váltókat hamisitott. — *A győri szeszgyár* épitése gyorsan halad előre. — *Az öcsödi hármas gyilkosság* tetteseit még nem sikerült kinyomozni. — *Győrött* ifju Tóth Mihály szabadhegyi lakos, miután árendafizetésre szánt 112 frtját elkártyázta, agyonlőtte magát. — *A szatmári* törvényszék Vas Miklós rablógyilkossággal vádolt egyént országszerte körözteti. — *Nevetlenben* Ugocsamegyében egy szegény parasztasszony karácsony másodnapján 4 leánygyermeket szült. — *Spanyolországban* egyre óriási károkat okoznak a földrengések.

Közgazdaság.

***Ujitások az életbiztositás terén.** Valóságos gyönyörűség volt olvasni azokat a hangzatos mondásokat, melyeket egy némely lap közelebb a biztositási ügynek szentelt. A régi készlettárból kiszedték megint az ismeretes frázisokat az eszme terjedéséről, az ügy fejlődéséről, miket máskor csak ünnepek alkalmával hallunk. És miért a nagy és sok szó? kérde valaki. Bizony nem más czélból, mint hogy a czikornyás mondásokba bujtatva közrekerüljön valami, ami legenyhébben szólva valótlanság. Néhány ugynevezett ujitás az életbiztositás terén lett volna bemutatandó, mint a mely ujitásokat most concipiálták és hozták volna be az illető felmagasztalt intézetek. Pedig hát ezek az ujitások már régen megvannak s a közönség ismeri és hasznát veszi. A kötvénye *visszavásárlására* és *tőkésitésére* vonatkozó reformok, a biztositott összegnek *párbaj* vagy *öngyilkosság* okozta halálesetnél is történő kifizetése, végül az ugynevezett megtámadhatatlan kötvények kiállitása, melyek alapján a biztositó intézet, halál esetén a biztositott tökély lemondván a nyomozásáról, kifogás és vonakodás nélkül kifizetni tartozik, mihelyt a halotti bizonyitvány a kötvény és az utolsó díjnyugta bemutattatott, mindez »ujitások« hazánkban nem ujak, de sőt régiek és gyakran alkalmazvák. A *magyar-franczia* biztositó-társaság díjtáblázataiban legalább, a társaság fennállása óta bent vannak e módozatok. E társaság pedig nem ma keletkezett évek óta működik és biztositási módozatait mindenki ismerheti, aki az ügy iránt érdeklődik akár mint biztositó fél, akár mint közgazdasági és társadalmi intézményeim figyelmes szemlélője. Ezt kötelességünk volt megjegyezni, azon elvnél fogva, mely eddig is vezetett: maxima amica veritas.

* A „The Gresham" életbiztositó társaság az 1884. évi junius 30-án lejárt 36-ik üzletévéről az 1884. évi deczember 11-én tartott közgyülésen felolvasott jelentés szerint a mult év üzleti eredménye igen kedvező volt s mennyiben 7140 biztositási ajánlat nyujtatott be 53,662,275 frank erejéig, melyek közül 6904 ajánlat 54,676,975 frank összegről elfogadtatott s a megfelelő kötvények kiállittattak. A díjbevételből levonván a viszontbiztositásokért fizetett díjakat 18,995,855.94 frankra rúgott, mibe az első üzletév 1,684,450.99 frank díjai is be vannak számítva. A kamatszámla 3,448,870.91 frankra rúgott s a társaság évi bevételét 17,184,926.06 frankra emelte. A társaság a mult évben 9,124,393.23 frank életbiztositási összeget fizetett ki. Kiházasitási és vegyes szerződésekre, melyek [illegible] dija lejárt 2,570,177.90 frkot fizetett ki, szerződések visszaváltására pedig 1,144,100.90 frkot forditott. A biztositási alap 8,712,5.9.19 frkkal emelkedett. Az aktivák az üzletév végén 87,984,490 frkra rugtak. Ez összeállitásánál a vételárral felvett értékek értéktöbblete nem vétetett tekintetbe, mivel ezek az értékek nem realizáltattak s így azonnali nyeremény forrásul nem voltak tekinthetők. Ez értéktöbbletnek nagy fontossága van, mert konszolidálja azon garancziákat, melyeket a társaság nyujt. A társaság tőkebefektetései a következők: 1,991,857.20 frank angol állam papirokban, 1,881,437.98 frank az indiai és gyarmatok kormányainak értékpapirjaiban 18 millió 636,990.98 frank más államok értékpapirjaiban, 1,690,148.9 frank vasutvállalatokban, [illegible] és biztositott értékekben, 25,466,510.32 frank vasuti és más közlekedési vállalatokban, 14,455,178.68 frank [illegible], [illegible] 19,048,480.98 frank jelzálogokban és 13,5?5,406.93 frank más biztositékokban.

Gabona árak.

Nagy-Kanizsa, jan. 10-én.

78 kilogramm Buza 7 frt. 30 kr. 7 frt 75 kr. — Rozs 6 frt. 90 kr. 7 frt — kr. — Árpa 6 frt. 70 kr. 9 frt. — kr. — Zab 6 frt. 20 kr. 6 frt. 40 kr. Kukoricza 5 frt. 50 kr. 6 frt — kr. Bükköny 6 frt — kr. 6 frt. 50 kr. Hajdina 6 frt — kr. 6 frt. 50 kr. Hangulat szilárd, mert a külföld emelkedett árakat jelez.

Felelős szerkesztő:
VARGA LAJOS.
Társszerkesztő
Farkas Imre.

Svájczi csokoládék és CACAO
Amédée Kohler & Fils gyárából
alapitva 1830-ban
Kitüntetve [illegible] érmekkel
főügynökség [illegible]
L. M. Bernstein Bécsben
XI. Berggasse 12 sz.
Svájczi csokoládék és CACAO
284 2—24

„Tengerre!"

kiadóhivatala Triesztből 5 kilós postazacskókban utánvét mellett küld kávét kilója:

Kuba 1 frt 90	Mokka 1 frt 80	Ceylon 1 frt 60
Jáva 1 frt 50	Gyöngy 1 frt 50	Rió 1 frt 45

Minden egyéb nemeket árjegyzék szerint; olcsóbbat 1 frt 30, 1.20, 1.10, különként. Rizs olasz 25, japán 2?, ind. 20 kr.

Déli gyümölcs:

Malagaszőlő 1.50	[illegible]füge 70
Princ. mandola 1.60	Datolya 70
Sicz. mogyoró 60	Édes mandola 1.20
Muscatszőlő 60	Aprószőlő 50

Többféle czikknek egy zacskóba való megrendelésénél összesen 4½ kilót küldünk és számitunk a különböző árukból.

Czitrom
40—50 darab vagy
Narancs
30—40 darab, 2 hónapig tartós, finom héjjal, kosarastól 1 frt 90 kr.
Mandarin
legédesebb chinai narancs 50 darab 2.50.

Az árakban minden költség benfoglaltatik, ugy hogy a vevőnek egy krajczárnyi egyéb kiadása nincs. Az összeg előre beküldése által minden egyes csomag 10—10 krral olcsóbb lesz.
285 1—3

Tiszta,
olcsó, hamisitatlan tej!

Alulirott bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az „ujnépi" jóhirü *tehenészetet* folyó évi januar hó 1-én átvettem, s az elárusitást *a mai napon meg is kezdettem.*

Midőn Nagy Kanizsa város n. é. közönségének becses pártfogását kérném: igérem, hogy az általam Nagy Kanizsán az „OROSZLÁN" *szálló előtt naponkint már reggeli 6 órától kezdve elárusitandó* **tejet, tejszint, tejfölt, irós-vajat,** hamisitatlan, tiszta állapotban a *legjutányosabb áron* fogom szolgáltatni és legfőbb czélom leend, hogy a nagyérdemü közönség osztatlan tetszését és bizalmát kiérdemeljem.

A legjobb minőségü reggeli friss tej reggelenkint		7 kr.
Kávénak való tejszin	„ „ „	26 kr.
Verni való tejszin	„ „ „ „	50 kr.
Tejföl	„ „ „ „ „ „	30 kr.
Fris irós-vaj 1 kgr. 1 frt. 20, egy fél kgr.		60 kr.

Ujnépen, 1885. január hó 5-én.

Tisztelettel
Fritz Endre,
tejgazdaság bérlő.

286 1—3.

Összesen 10.000 nyeremény

Húzás folyó évi Február 20-án

II. KINCSEM-SORSJÁTÉK

1.- főnyeremény forint

50.000

2. főnyeremény 20.000 3. főnyeremény 10.000 forint o. ért.

260 6—10

A sorsjegyek kaphatók:

A magyar lovar-egylet sorjegy-irodájában

Hatvani-utcza **BUDA-PEST** Nemzeti Casino

Ugyanitten valamennyi váltóházaknál, lottogyűjtőknél és szivarfüstöldéknél.

1 sorsjegy 1 forint o. é.

A sorsjegyek valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése ezéjából 15 kr. levélbélyeg mellékelendő a megrendeléshez.

11 sorsjegy 10 forint o. é.

A sorsjegyek, valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése ezéjából 15 kr. levélbélyeg mellékelendő a megrendeléshez.

további nyeremények	5000 frt.
	3000 frt.
további nyeremények	2000 frt.
	1000 frt.

Minden nyeremény készpénzben kifizettetik.

Singerstrasse 15. szám „gold. Reichsapfel"

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár Bécsben.

Vértisztító labdacsok

Szabadalmazott

Gyapot-Hajtószíj.

E. Bradway & Co., Manchester.

Elismert legjobb egyéb termésnek

Erősebb és olcsóbb a bőrnél.

Sem a nedvesség, sem a hőség nem bárnak rea legcsekélyebb befolyással sem. E szíjak nem fynlnak, nem csúszanak meg, egyenesen és megbízhatóan mozognak.

Tartósságukért jótállás vállaltatik.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére

Bécs, I. Maxmilianstrasse 13.

Posnansky & Streitz.

195 1/—16.

Az első, valódi, nyálkaválasztó Hoff János-féle malátakivonat-czukorkák kék papírban vannak.

Hoff János-féle **malátakivonat egészségi sör** Egy üveg ára 60 kr	Hoff János-féle **concentrált malátakivonat.** Nagy üveg 1 frt 12 kr. kis üveg 70 kr.
Hoff János-féle **malátakivonat-mell czukorkák** A valódiak csak kék zacskókban 60, 30, 15 és 10 krjával	Hoff János-féle **malta-egészségi chocolade.** 1/1 kilo 1. 2 frt 40 kr. II. 1/2 60, negyed kl. I. 1 frt. 1·30 II. 90 kr.

Mellbetegség, köhögés és elerőtlenedés meggyógyítva.

Hoff János urnak,

a malátakészítmények feltalálójának és gyártójának, Európa legtöbb uralkodója cs. k. udvari szállítójának stb. stb.

Bécs, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Képe-ije el a czalódásban uralkodó örömet, midőn az ön valódi Hoff János-féle kenczetrátt malátakivonat használata után hónapok óta elveszett egészségemet teljesen visszanyertem; mellem oly egészséges, mint azelőtt soha ez a köhögés, mely végtelenül kínozott, elmúlt s istennek hála, ma tökéletesen egészséges vagyok. Fogadja szívélyes köszönetemet.

Steiner Dávid.

Babócsa (Somogymegye) 1882. febr. 22.

Hálatanúsítás 1873. szept. 20.

T. U. Az ön Hoff János féle egészségi chocolade-kivonó eldolcsak bizonyul és teljesen megfelel nevének. Kérek belőle 5 fontot à 2 frt 40 kr. és három 60 arany czékki Hoff János-féle malátacukorkát postautánvét mellett. Tisztelettel,

Bajcsy József hittanárok plébános.

Orvosi gyógyelismerés.

Tekintetes úr! Van szerencsém önnel örvendve tudatni, hogy a Hoff János-féle malátakivonatok eddig nálam a beteg emelő, akik légzési szükségekben, évszaki hűvösben, emésztési gyengeségben hosszu idő óta szenvedtek sikerrel használtak, miért is kérem, postautánvét mellett a czímre: Doschall János urnak, Brünnben 28. üveg malta-kivonat egészségi sört és 3 zacskó malata-mellczukorkát küldeni.

Tisztelettel

Dr. Fröde József, orvos.

Grotau 1884. szeptember 9.

Kopaczynczie 1882. november 10 én.

Tekintetes úr! Az ön készítményei mellbetegségeimre igen jó hatással voltak, ugyhogy most általában jobban és erősebbnek érzi magát, miért is kérem ezt fejezem ki önnek a valamennyi mellbetegek sjaján a Hoff János-féle malátakivonatokat. Egyszerűmind kérem 40 üveg malata-egészségi sört küldeni.

Tisztelettel

Dr. Sichner N. járási orvos.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN Mándik Gy. Sándor gyógyszerész. „A Megváltóhoz" Fesselbeier J. Kőmendi Adolf; Z.-EGERSZEG: Hulósnéki Ad. Kaszter Sándor gyógyszerész. KESZTHELY: Wünsch Ferencz. — KAPOSVÁR: Lajpelg Antal — CSÁKTORNYA *Fodor F. Grenner* — KŐRÖSEND: Rácz János. — LESZÉK: Thürner S. F. és Dienes J. C. gyógyszerész. PÉCS: Sipőcz I. Kovács M. gyógyszerész. Spitzer S. — SOPRON: Mahler L. gyógyszerész. Lenk S. Müller P. — SZÉKESFEHÉRVÁR: Fiski L. Diebalis. Braun gyógyszerész. SZOMBATHELY: Rudolf Al. gyógyszerész. Kelemen N. J. — SZIGETVÁR: Salamon Gyula gyógyszerész. — ZÁGRÁB: Salvator gyógyszertár és szkl. gyógyszertár. Galovics gyógyszertára.

Alapittatott 1847-ben. Bécsben és Budapesten 1861 óta.

234 7—*

60 magas kitüntetés.

Bár előítélet és gyanusítások hátráltatják de a valóban jó végre mégis utat tör. Hogy ez tény bizonyítja a mindinkább növekedő kereslet a valódi horgony Pain-Expeller után. A legtöbb bázisnak a legtöbb csalódás mint hatékony bedörzsölési szer szerepel, köszvény, fejfájás stb. ellen folytan kénel tartatik és mindenki által, aki már használta hálából másoknak is ajánlatik. Aki ennek valóságáról önmagán tett használt utján meg akár győződni, az csakis Richter féle horgony Pain-Expeller kérjen és hamisitványt meg ne vegyen. 40 és 70 kros árban a legtöbb gyógyszertárban készletben van. *Richter F. Ad. és tsa., Bécs* — Főraktár *Prágában* az „arany oroszlán gyógyszertárban, Niklasplatz 7.

270 1 — 5

Naponta *frissen* készült *prima*

Élesztőt

legjobb minőségűt küld megrendelésre minden *postai* vagy *vasutállomásra bérmentve legjutányosabb ár* mellett a

szegedi első élesztő gyár Szegeden.

U. i. Valódi szesz és elsőrendű élesztőért kezeskedünk. 229 10—10

Zu beziehen durch: **Ph. Fischel's** Buchhandlung in Gross-Kanizsa und Csakathurn. 2:9 2—*

Hirdetmény.

A Peczek Gyula és Ida elődtömegéhez tartozó összes **budacsonyi** (Tördemicz és Tomaj) ingatlanok mint: egy 100 hold szőlő, 4000 hectl. befogadására alkalmas nagyobb-, több kisebb pincze, uri lak, melléképületek, hordók és egyéb felszerelési tárgyakkal együtt 1885. január 26 án délelőtt 9 órakor **Tapolczán,** Mojzer ur vendéglőjében, a hiteleznek beleegyezése folytán magánuton, részletekben, szabadalku s szerződés szerint végleg eladatnak; a kialkudott vételár 10%-ja a szerződés megkötésekor készpénzben lefizetendő; egyéb feltételek egyezkedés tárgyát képezik

Veszprém 1885 évi január hó 3 án

Dr. Jánosi Sándor tömeggondnok.

287 1 1

---

230 7 12

Csász. és kir. osztrák-magyar szabad.

Ruganyos fa-mátráczok

6 frt.

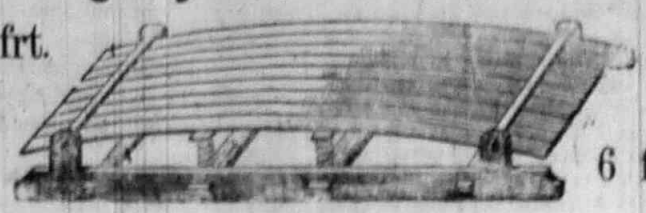

6 frt.

Mint sodronyos matracok és szalmazsákok helyettesítése

tiszta, tartós és olcsó, különösen alkalmas intézetek és kórházak számára

Főraktár: Bécs I. Maximilianstrasse 1 szám.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.

3. szám. Nagy-Kanizsa, 1885. január 18-án. XII. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Városház-utcza 1. sz.

Minden a lapszellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár-részvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 5 frt. — kr.
Fél évre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 80 kr. bélyegdijjon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

A munka ideje.

A politikai világ felocsúdott az ünnepi tétlenségből; az országgyülés ismét felvette működését; véletlenségből a kereskedelem- ipar és földmivelési miniszterium budget-jénél hagyták abba, tehát ezen kezdik és, mert épen ez van napirenden, tehát megindul a beszédek árja, megered a sok üdvös és haszontalan eszme fölvetése; — ki általánosságban ki haza beszélve óhajt és javasol intézkedéseket és orvoslásokat a nyilvánosságra hozott, létező, sőt a nem létező bajok ellen is.

No de igy is jól van. A sok felesleges szószaportás között itt-ott felmerül egy-egy figyelemreméltó mozzanat is, elhangzik egy-egy szó, melynek nagyobb a nyomatéka, semhogy közönyösen túlsiklani lehetne rajta s abból, amit ott fent összebeszélnek agrarismusról, külön vámterületről és — ha legujabb országgyülési párt cselekedeteit is működésnek akarjuk venni — tulhajtott keresztény-szoczializmusról: mindezekre nézve elég bölcseséget tételezünk fel a liberális kormánytól, hogy a czélezerütlent és hiábavalót mellőzve, a jót felismerni és felhasználni fogja.

Habár épen nem mernénk kifogástalannak mondani parlamentünk működését, már a belékerült és nem odavaló elemekre való tekintettel sem, de megnyugtatással tölt el bennünket az a tudat, hogy a munka folyik; hogy ezt a munkát a vezető gondos és hazafias kezek áldásossá iparkodnak tenni s hogy a belőle eredendő áldásból majd csak nekünk is kijut a reánk eső rész.

És ez a megnyugtató tudat nagyban szolgál arra, hogy könnyebb lélekkel fogjunk saját munkánkhoz, amely kell, hogy amazt kiegészitse, „Segits magadon, az Isten is megsegit,“ — tartja a közmondás,

Ami bennünket illet, a mi munkarendünket nem minisztertanács állapítja ugyan meg, de tisztán áll mindenki előtt a programm, — mindenki érzi és tudja, mire van szükségünk.

Ha már ott fenn épen a közgazdaságon kezdték, maradjunk mi is egyelőre ennél. Elég, talán nagyon is sok, körültekinteni, dolgozni valónk van ezen a téren Az az egész országot fenyegető, némelyek által talán tulságos feketére festett, közgazdasági válság a mi vidékünkre nézve is csak ugy áll, mint a többire. Kezdődött a mezőgazdaságon, folytatódik az iparon és átragad a kereskedelemre. Gazdáink terményeikért, boraikért, — daczára annak hogy nem igen sok termett vagy éppen semmi, vagy igen csekély árakat kaptak és jogos aggodalommal kérdik önmaguktól, honnan veszik az erőt a küzdelemre a jövő termés idejéig? Ugyancsak össze kell magukat szedniök, hogy ki ne dőljenek és a megfeszitett munka mellett nélkülözni, takarékoskodni, hogy az eszközöket ne fecséreljék.

Az ő szük helyzetökből folyik azután az iparosok baja. Megrendelőik, vásárlóik legtekintélyesebb része a minimumra kénytelen redukálni szükségleteit, kiadásait; az ipar czikkei után való kereslet roppantul tetemes módon megcsökkent, a lehető leglanyhább mértékre szállt alá, — pang az ipar

Hogy ezt azután érzékenyen megszenvedi a kereskedelem is, az a dolog természetéből önkényt folyik Az adót, a nagy adót, azért csak ugy kell fizetni, mint jó esztendőben, az életmódot sem lehet egyszerre megváltoztatni, a nélkülözhetlen szükségletek is megmaradtak, — szóval kiadás elég van; bevétel. jövedelem kevés: ez a „helyzet szignaturája“.

Az országgyülésen elmélkednek, bölcselkednek, felállitanak és döntenek theóriákat, hangoztatnak idegen és honi gyártmányu jelszavakat, amikkel legtöbbnyire nem a sanyaru helyzeten, hanem a saját szónoki reputácziójukon akarnak lenditeni az illető nemzetgazdász honatyák. Pedig, ha valahova, ugy ide illik a nagy német költőfilozófus mondása, hogy „szürke minden theória“. Nem is megyünk ezzel sokra Egy eszköz van, amely egyedül segitne és ez a *munka*. Ezt nem lehet elméletekkel szabályozni; mindenkinek annyit kell dolgoznia, amennyit tud Az ilyen válságos helyzetekből egyedül a munka képes kivezetni, mert míg egyrészt a munkás, dolgos, folyton elfoglalt embernek kevesebbek a szükségletei, addig másrészt a munka ma is, mint mindig értéket teremt

És csak ugyanez az elv, ugyanez az irány vezethet bennünket akármelyik más téren is Óriási módon haladunk kulturális tekintetben De még mindig sok munkára van szükség, hogy helyrepótolhassuk a mult századok mulasztásait. Ami megyénket illeti, a munkának eme részére vonatkozó programmnak nem egy detail-ja is meg van állapitva Állami magyar iskolák szaporitása a Muraközben, felsőbb leányiskola, állandó szinház Kanizsán stb Szép tervek, melyek megvalósitása egyedül buzgalom és munka által érhető el.

Közlekedésügyünk terén, utaink javitása kell hogy legfőbb pontját képezze a programmnak. Ebben a tekintetben — kivált a viczinális utak dolgában — megyénk elég mostohául van ellátva és nagyon sok munkára lesz szükség, hogy a helyzet csak némileg türhetőnek legyen mondható. Örvendetes haladás a létesitendő két uj vasut, a pápa keszthelyi és a zalaegerszeg-szentiváni, melyek a saját jelentőségükön és forgalmi fontosságukon kivül a mentőkben levő, illetve a hozzájuk vezető többi utak jobb karba helyezését fogják remélhetőleg eredményezni. A munkának ez sem utolsó része

Közigazgatásunk javitása körül mennyi munka vár reánk, arra, mint a programm egyik legfontosabb pontjára, rámutattunk ujévi czikkünkben. És hogy igazságszolgáltatásunk terén is vannak hiányok s hogy milyenek ezek, hogyan kellene segiteni rajtok, ezzel a thémával is nemrég foglalkoztunk. Energikus munka kell, akárhova tekintünk.

Most ennek itt az ideje. Minden egyes embertől el lehet várni, hogy megtegye a magáét. És az eredmény is csakis igy lesz meg.

A vadászbál.

A nagy-kanizsai vadásztársulaté az érdem, hogy megmenteni igyekszik Nagy-Kanizsa élite-báljainak régi jó hírnevét. Az e hó 31-én tartandó vadászbál a rendezőség buzgalma és már az eddigi élőkészületek után is itélve, élite-bálnak igérkezik a szó szoros értelmében. Diszes mulatság lesz, diszes és hihetőleg nagy közönséggel.

Lapunk mult számának vezérczikkében a farsang beálltának alkalmából megint csak kénytelenek voltunk eltünődni társadalmi állapotaink hanyatlásán s ugyanakkor kifejezést adtunk abbeli aggodalmunknak, hogy épen ez állapotok mizerábilis voltának következtében a mulatságairól nem is oly rég hires Kanizsának nem lesz az idén egyetlen élite-bálja sem. Örömmel konstatáljuk, hogy mégis lesz, de hogy félelmünk indokolt volt, azt bizonyitja — épen a vadászbál.

Nem mondtunk ezzel abszurdumot. Hogy igazunk volt, hogy joggal félhettünk, azt csakugyan az bizonyitja, hogy az élite-bált épen a vadászok rendezik. Ha a bál sikerül, ez egyedül a vadász-társulat tagjainak érdeme lesz. Társas egyleteink közül egynek sem sikerült volna. Sokkal is feszültebb viszonyban vannak egymással, sőt tagjaik közt sem uralkodik akkora egyetértés, hogy akármepiesen, amit a czivilruhás, pápaszemes főorvos diktál olyan hangon, mintha valami fölvett összegről szóló nyugtát mondana tollba Én meg irom, olyan szórakozottan hogy akár a saját halálos itéletemet diktálhatnák, még sem tudnám, mit irtam.

TÁRCZA.

Egygyel kevesebb.

— A „Zala“ eredeti tárczája. —

Szük a halottas kamra, alig fér el benne a közönyös arczu vegyes bizottság. Csak annyiban vegyes, hogy czivil is, katona is van közte, de egyforma az az egykedvüség, mely a tagok arczán ül. Ki virzsiniázik, ki nem; — mulhatlan szükség nincs a dohányfüstre, hiszen alig több huszonnégy órájánál, hogy a magyar királyi honvédhadnagy úrból — használjuk a lealacsonyító bár, de megszokott kifejezést — hulla lett, egy tehetetlen, merev hustömeg, melynek nem szalutál már senki a világon, mely most ott fekszik az ósdi szerkezetü bonczoló-asztalon, még felöltözve ugyan, úgy ahogy tegnap reggel volt, mikor egy jól irányitott lövéssel »hátra arcz«-ot kommandirozott magának a világgal szemben.

Ez a lövés, az az érzéketlen revolvergolyó szigorúbb volt a legkegyetlenebb hadbiróságnál, a hadnagy urat egyszerre degradálta — kadaverré.

A vidám pajtások, kikkel még tegnapelőtt jókedvüen koczintott, akiknek gúnyos mosolyával lefestette, hogy a czifra nyomorúságból milyen egyszerü, milyen semmi dolog a megszabadulás; akiktől tréfásnak látszó elmerengéssel kérdezte: »Ha szombaton reggel főbelövöm magamat, mikor lesz a temetésem?« s akik erre azt feleltek neki: »Akkor vasárnap délután temetünk el illő pompával« — a vidám pajtások most kevésbbé vidáman kényszeritik magukat otthon bele az attilába, waffenrokba, megnézik a csákót; elég fényes-e és nincs-e a gombokon valami elhomályositó folt? Mert szigorú ám az ezredes úr szeme és nagyon kelekaad, kivált a diszöltönyös kivonulásoknál, a legkisebb rendellenességbe.

Pedig ma nagyon ünnepélyes parádé-alkalom van. Most délután két óra és négy órakor — tehát két óra mulva — az egész tisztikar, teljes diszben, kivonul temetésre. Vasárnap délután van ugyanis és a hadnagy úr szombaton reggel főbelötte magát. Elkiséri majd addig a setét kis kapuig, melyen az átlött homloku bajtárs bevonulását tartja a legeslegfelsőbb hadur félelmes szine elé, hova magamagát czitálta kihallgatásra. Hogy ott mikép fognak végezni vele, azt majd csak akkor tudják meg, ha nekik is megjön — amint hogy a változhatlan regula szerint sorban meg fog jönni mindnyájoknak, — a nagy rapportra czitáló parancs

Egyikök, másikok — ki tudja — talán szintén megelőzi azt a legutolsó idézést és ugy tesz, mint az, aki tegnap szabaditotta meg magát a várakozás kinjától. Hjah, az öngyilkosságok most benne vannak a levegőben; a levegőt pedig egyformán szivjuk mindannyian. S ha hébe-korba — de nem igen ritkán — eldördül egy lövés, mely egy ifjú élet hirtelen elenyésztével, a legtöbben, még a jó ismerősök is, többnyire csak a legnagyobb flegmával vonják a vállukat s azt mondják: »Egygyel kevesebb.«

Az a csöndes lény pedig, aki a legboldogtalanabb tett által egygyel megapasztotta a boldogtalanok számát, az most ott fekszik mozdulatlanul, megdermedve, hidegen azon a kemény ágyon, a lejtős, csatornás bonczoló asztalon.

Hideg van künn és habár gyengén fütve van a halottas kamra, hogy a holttest megfagyása ne akadályozza a bonczolást, a huszonnégy óránál nem sokkal régibb hulla nem indult még bomlásnak; meg se mosták ugyan, de az arcz nem is volt nagyon elboritva vérrel, csak ott fent, a halántékon borzaszt el bennünket két oldalt a vértől összetapadt haj, mely fedetlenül hagyja a pörkölt szélü, sötét lyukakat, ahol bement és ahol kijött a gyilkos golyó. Az öngyilkos arczából nem bámul ki ijesztően a merev szem; valami könyörületes kéz lenyomta a pillákat és mégis, még ha a vértől boritott részeket befödnék is, irtózatos benyomást gyakorolna ez az arcz.

A kétségbeesett tettet bizonyára megelőzött rettenetes lelkiharcz a fölismerhetlenségig eltorzitotta a most fakóhalvány arczot. Iszonyodva fordul el tőle még a résztvevő barát szem is. De meg is csunyítja az embert a halál. És kivált az ilyen halál!

A bonczolást vezető ezredorvos intésére két katona kezdi vetkőztetni a holttestet. Az ajtót kinyitják, hogy több világosság legyen a »munkánál.«

Pauza. Orvos, tiszt, czivil urak, bakák, némán összenéznek. A bonczoló helyiségbe a nyitott ajtón át szótlanul lépett be egy talpig feketébe öltözött fiatal nő. Halkan kérdi, szabad-e megnézni a hadnagy urat.

Az urak némán intenek, hogy igen. A nő, annélkül hogy felpillantana, végigmegy a hosszu asztal mellett; egy pillanatig megáll a véres főnél; egy izma sem rendül meg a gyengébb idegekre bizonyára megrázó látványnál. Sem ő nem köszön, sem neki nem köszönnek. A legridegebb kedély is tiszteli a fájdalmat és a legczinikusabb száj sem meri gúnyolni.

A holttestet levetkőztették. Jól táplált, izmos, erőtől duzzadó test. Elélhetett volna száz esztendeig is. Az orvosok, hogy ugy mondjam, üzletszerüleg tekintik meg és közönyösen konstatálják, hogy a külerőszaknak nincsen rajta semmi nyoma.

A kályha mellé széket és asztalt tettek. Az asztalon papir, toll, tinta. Nem akarok a szük helyen tétlenül lábatlankodni. Vállalkozom a jegyzőkönyv vezetésére. Az urak köszönettel fogadják. És én irom gé-

Nem igen pillantok fel a papirról. Szinte lehúzza fejemet az a súlyos gondolat:

— Hát ez az utolsó szolgálat, melyet neked teszek, szegény barátom? És ilyen korán szorultál erre a szolgálatra? — És — nem tehetek róla — de olyan élénken száll fel képzeletemben az a kép, hogy én fekszem ott azon a csatornás, kivájt asztalon, engem vágnak, fürészelnek, az én agyvelőmet veszik ki és nézik tudományos kiváncsisággal, kitalálni iparkodva, milyen gondolat fészkelt benne utoljára. Aztán felbontják a belsőmet, megnézik a májamat, tüdőt, veséket, szivet és a pápaszemes doktor odadiktálja a hadnagy úrnak, aki itt ül ezen a széken:

»Tizedik pont. A sziv ökölnyi nagyságu, rendes szervezettel és állománynyal.«

Az orvostudomány prózai, józan szemei bizony nem is látnak abban a szegény, megtört szivben egyebet a rendes szervezetnél és állománynál. Mit is láthatnának? A vihar már lecsendesedett s a fájdalomnak, mely ugyis agyonszoritotta volna már vége van.

És vége lett annak a csúnya mészáros munkának is, melyről én vezettem a jegyzőkönyvet, — először és hihetőleg utoljszor életemben.

De sokáig fog a fülemben csengeni. amit a tekintélyes embonpointnak örvendő német ezredorvos mormogott, mikor az urak megmosakodtak és elrakták az ollókat, késeket és fürészeket:

— Ja, ja, das Leben is halt ein Schmarrn!

lyik társas-egyletünk czége alatt valóban sikerre számitható élite-mulatságot lehetett volna rendezni. Fiatalságunk pedig — mint ilyen — annyira szét van forgácsolva, hogy olyasvalamire, amihez nagyobb összetartás, együttes buzgólkodás kell, már rég nem képes.

A vadásztársulatnak ebben a tekintetben sokkal szerencsésebb helyzete van. Tagjai a polgárság minden tisztességes eleméből valók és a társulat, mint ilyen, meglehetősen ment a többi egyleteknél divó kellemetlenkedéstől. Saját hirnevökre való tekintettel mindenesetre azon lesznek, hogy báljokkal kitegyenek magukért s mi őszintén kivánjuk nekik, sőt határozottan reméljük is, a legfényesebb sikert.

A rendezőséget, mint biztosan tudjuk, a legszebb intencziók vezérlik. Báljuk sem párt-, sem klikkmulatság nem lesz; képviselve akarják itt látni a városnak és vidéknek jó társaságba való összes elemeit.

Csak egy az, amire figyelmeztetni, jobban mondva, amitől a *jövendő* vadászbálok sikerének érdekében óvni akarjuk a derék rendezőséget és nem kevésbbé a bálban résztvevő közönséget:

Ne fejtsenek ki túlságos luxust! Ne tegyék ezt sem a rendezés, sem a toilettek körül. A bál sikere épenséggel nem a túlságos ragyogástól függ. És az elegancziát sem épen a diszitések, tánczrendek, kotillon-jelvények nem a drága öltözetek és kvázi kiállitásra vitt ékszerek alkotják. Sőt épen a túlragyogtatástól, a homályba szoritástól, az ezekből eredő vidékies lenézéstől való félelem fogna a jövőben nagyon sokakat visszatartani, akik szivesen elmennének, s akik ott nagyon is helyükön volnának, de akiknek anyagi eszközei nem engedik meg a csillogó gazdagsággal való versenyzést. A mulatság sikere sem a tündöklésben, hanem a kedélyességben, a fesztelenségben, a mindenkinek kijutó jókedvben áll.

Nem mindenki rakhat magára ezreket érő drágaköveket, nem mindenki költhet százakat egy-egy toilettere. És különösen kell számolni a jelenlegi szük világgal. A mulatság sikere és remélhető jövője érdekében kivánjuk: minél kevesebb üres pompát, minél több fesztelenséget és kedélyességet. Maga a közönség teszi a bált élitebállá, nem a toilettek.

Z.-Egerszeg, január 15.

A „Zala“ eredeti tudósitása.

(†) Z.-Egerszeg megunta végre a hosszas tespedést, a közügyek iránti tétlen közönyt és lázas erővel siet helyrehozni a mult hibáit és mulasztásait; belátta, hogy meg kell szereznie az észszerü haladás eszközeit, ha mint modern város, mint megyei czentrum számot tenni, a vezérszerepet továbbá is kezében tartani akarja; jól tudván, hogy a mai felvilágosodott világ jelszava csak a haladás lehet.

Haladás a tudomány, haladás az ipar és kereskedés és haladás a forgalmi eszközök terén; mint amely téren rendelkezésünkre adott tényezők kifejtésén alapszik anyagi és szellemi jólétünk, vagyoni gyarapodásunk garancziája.

Alig néhány hete, hogy a z.-egerszeg szent-iváni szárnyvonal kiépitésének eszméje megpendittetett, máris igen vérmesek reményeink, hogy az ige mihamarább testet fog ölteni; s midőn ezen üdvös és nagyfontosságu eszme megvalósitása nem csekély anyagi áldozatát vette igénybe a különben egyesek meleg érdeklődése által is hathatósan támogatott városnak: nem riadt vissza attól sem, hogy a megkezdett uton tovább menve, ujabb jelét adja életrevalóságának és dicsőbb jövője kimunkálására irányzott dicséretes buzgalmának.

Tudva levő, milyen hátrányos egy város fejlődésére, szabad mozoghatására, ha annak adminisztrácziója lassu, nehézkes; azért ennek is elejét kivánta venni Z.-Egerszeg városa, midőn bátran sikra szállva az ósdi felfogással, a sokféle mellékteintetekkel, emanczipálta magát részben a megyei gyámkodás — részben az igényeket többé ki nem elégitő községi adminisztráczió lenyügöző békói alól és sikerült a város autonom alapokon való — önálló — szervezésére a magas kormány jóváhagyását többek ellenzése daczára kivivnia.

Most folynak egész csendben, — majdnem titokban — az agitácziók a hivatal-praetendensek megválasztása, vagy jobban mondva jelöltetése érdemében; s bár a pártok még nem tömörültek s nem tüzték ki nyilvánosan a kandidatusok neveit zászlaikra, mégis annyi már is konstatálható, amennyire t. i. a körülmények a kulisszák mögé való bepillantást megengedik, hogy a harcz felette érdekes lesz.

Ha a hir, mely a levegőben van, nem bizonyul valótlannak, minden állásra leend több konkurrens.

Igy a polgármesteri állásra sokan emlegetik *Krosets* János köztiszteletben álló ügyvédet, volt megyei tiszti ügyészt, kinek a városban igen tágkörü összeköttetései vannak; egy másik versio *Horváth* József ügyvédet szemelné ki e diszes polczra; létezik azután egy frakczió, mely *Kovács* Károly ügyvédet óhajtaná proklamálni és nem jelentéktelen hirszerint ama választók száma sem, kik *Szalmay* József ügyvédet óhajtanák a választási harczba vinni.

A városi főjegyzői állást sokan *Hajik* István ügyvéd nevével hozzák kapcsolatba, noha némelyek szerint — ő annak elfogadására hajlandónak nem mutatkozik.

Erősen nyilatkozik a közvélemény *Meyer* István közigazgatási gyakornok mellett, ki kiválóan a városi tüzoltói intézmény terén kifejtett eredményes munkássága által, ugy a városi polgárság mint pedig az intelligenczia részéről közkedveltségnek örvend.

Emelkednek még hangok a közönség köréből, melyek *Német* Elek végzett bölcsészettanhallgató jelöltetését hangsulyozzák.

A személy- és vagyonbiztonság ügyét, illetve a városi kapitányi tisztet, *Nagy* Sándor volt megyei főcsendbiztos kezében szeretnék tudni és igen valószinünek látszik, hogy a bizalom egyhangu megválasztatása mellett fog nyilatkozni; annyival is inkább, mert róla, mint erélyéről és buzgalmáról ismert férfiuról méltán remélheti a város, hogy az ő regimeje alatt nem kell az éj csendjét pihenni vágyó részének, továbbá is *Vak Tóni* jeles népphilharmonikusunk és társainak éktelen serenádjaiban gyönyörködnie.

Vederemo!

Nagy-Kanizsa befásitásáról.

építészeti, szépitészeti és közegészségi szempontból.

Irta: TERSÁNCZKY JÓZSEF
járási orvos N.-Kanizsán.

II.

(Vége.)

Meg vagyok győződve, hogy ily megszoritott feltételek pontos megtartásával annyira mennyire kiegyenlithető lenne a kettős kérdés megoldása is oly formán, hogy a kecske is jóllakhatnék, de a káposzta is megmaradhatna.

A ki az eddigi befásitás czélszerütlenségéről, feleslegességéről magának biztos tudomást kivánna szerezni, azt felkérem, hogy mielőtt véleményes javaslatom felett pálczát törne, szoros figyelembevételével részletezésemnek, legyen szives városunk útczáit figyelemmel bejárni, észleleteket, összehasonlitásokat tenni. Kezdje meg a szemlét például az Óriás-, folytassa a Rákóczi- és végtére a Kisfaludi-utczában is, — midőn tudomást szerzett mindenről, ugy tessék a kérdést megoldó közönség egyike, másika pártjához csatlakozni.

A sétafasor telepitésnél.

Nagy-Kanizsának séta fasora (sétatere) nincs, pedig az orvosrendészeti tudomány elvei, feltételei szerint ily telepet nagyon is szükségel, mert a város népes, a közönség nagy részének igenis szüksége van egészsége előmozditására üdülést keresni az isten szabad ege alatt városon kivül is, tehát az a czélra telepitendő *»sétatérre«*.

Városon kivül, de ehez közel, különben is kedvelt, keresett, nyilt, egészséges téren lévén a sétatérnek illetékes helye, felhasználható térnek kinálkozik első sorban a városnak déli oldala és pedig a vasuti bemetszés mentében keletről nyugat felé terjeszkedve. Élénk forgalmu tér lévén a városnak e része, ha itt terjeszkedni szerető magas fasorok telepittetnének, ugy bizonyára a városi közönség nagy élvezetben, előnyben részesülhetne. Czélszerü berendezésének feltételei lennének, hogy a város népesedésével arányosan téres, árnyékos, száraz, tisztás és diszes, ülőpadokkal ellátott legyen.

3. A fák megválasztásáról.

A városban létező és a befásitásra szánt tereknek alacsony cserjékkel, törpén mivelhető fákkali beültetésére végnélkül sokféle cserje és fa áll rendelkezésünkre. Ilyek telepitéséhez gondolni kell arra, hogy disz-, tarka szinezetü, virágos és illatos növények is kerüljenek bele, csak is igy válnak az egyszerü telepitések diszes, tetszetős telepekké.

Utak, járdák szegélyezésére szélesebb utczákban legalkalmasabbak a *»Boglárfák«* ezek közt a *»juharlevelü Boglárfa«* — Platanus acerifolia, — szükebb utczákban a *»bokros* (ernyős) *ákácz«* — Robinia caragana — mert midőn az első rendbeliek nem hoznak sürü, tömött, sötét lombokat, akkor a második rendbeliek eltürik a legerősebb vissza nyesést.

Városon kivüli járdáknak, (fatelepeknek) minden gazdasági fa alkalmas, mégis legczélszerübbek a hárs-, a vad-gesztenye- és a fenyőfák. Ilyeket lehet használni sétafasoroknak, »sétatérnek« is.

És mily élvezetes, mily diszes, czélszerü és az egészség előmozditására mily előnyös volna az idézett mezőséta fasornak, sétatérnek. A tizenháromváros élénk utcza, a közönség naphosszat jár fel s alá a vasuti bemetszés partján és élvezetet keres, de talál is körültekintésre, sétája, a vasuti utasok megfigyelése által. Partra lép. a bemetszés feletti hidnál és várost ér az ellenkező végén. Ha tehát e téren a város népesedésének megfelelő nagyságu és diszes sétateret épitene a hatóság, ugy felejthetetlenné tehetné működését és én lennék első, ki inditványoznám, hogy e helyen megteremtőjének hála elismerés jeléül *emlékszobor* emeltessék.

Ezekben összpontositattott Nagy-Kanizsa város befásitására vonatkozó részletezésemet, amikép czikkem bekezdésével mondám: nem saját nézetemből, hanem az orvo rendészeti tudomány elvei és feltételeiből kifolyólag, mely előterjesztésem után forró óhajtásom az, hogy a közönség köréből minél többen szóljanak hozzá, mert több fej többet tud, de jobbnál jobbat is javasolhat és szükséges, hogy győzzön a jobb.

Különfélék.

† **Svastits Margit.** A legszebb bimbóhoz is hozzányul kegyetlen csonkkezével az irgalmat nem ismerő halál; hideg leheletével megfagyasztja és durván leszakitja, mielőtt kinyilt volna szinben, illatban pompázó virággá. Az enyészet szelleme nem válogatós, kiragadja a szerető szülők ápoló, gondozó karjaiból az imádott gyermeket, megtörve a szegény sziveket, melyek rajta csüggtek a legforróbb odaadással. — Széles körökben igazi szomoruságot okozott a gyászhir, hogy *Svastits* Margit, a feslő rózsabimbó, Svastits Károly nagykanizsai szolgabiró kiválóan kedves, szép, fiatal leánya, e hó 15-én reggel meghalt. Az elhúnyt szende lény, ki a helybeli előbbkelő köröknek valóságos kedvencze volt, az ősz óta volt beteg és daczára a legönfeláldozóbb ápolásnak, melyben otthon részesitették, nem volt megmenthető az életnek. Visszaszállt társai közé az égbe, sötét gyászt boritva szülőire, testvéreire és őszinte fájdalmat tisztelői nagy számára. „Múlása könnyü volt és tiszta, mint az égbe visszaröppenő sugáré.“ Legyen neki könnyü a sirhant, melyből a szerető emlékezetnek szép, habár bánatos, virágai fakadnak.

— **A katonaság köréből.** *Devaux* báró cs. és kir. közöshadseregbeli vezérőrnagy, dandárnok, e hó 12-én Sopronból városunkba érkezett a 48-ik gyalogezred megszemlélésére. A tábornok ur, teljes megelégedésének adva kifejezést, másnap, 14-én távozott el.

— **Az öngyilkos honvédhadnagyot,** Kincs Samut, az öngyilkosságot követő napon, vasárnap temették el közrészvét mellett. Az öngyilkosságot lapunk mult számában csak röviden emlithettük; azóta a kétségbeesett tettről, valamint ennek előzményeiről a következő részleteket tudatták velünk: Az öngyilkosság napját, jan. 10-ét, (mult számunkba sajtóhiba következtében került bele a 11-iki dátum) megelőzőleg Kincsen senki sem vehetett észre valami nagyobb felindultságot, vagy épen oly foku izgatottságot, hogy bárki is sejthette volna, hogy a viruló szinben levő, 28 éves, ép, egészséges ember másnap öngyilkossá lesz. Alább következendő okokból már hosszabb idő óta hozzá voltak szokva, hogy őt, aki különben csendes, szelid természetü, kedélyes ember volt, néha borongós kedélyállapotban lássák; ezeket az okokat a legtöbben ismerték és nem csodálta senki, ha társukat időről-időre komorság fogta el. Ez a komorság azonban sohasem volt oly mérvü, hogy ily megrázó végére lehetett volna következtetni. Pénteken este azonban még levertséget nem igen láttak Kincsen; vacsoraközben egészen nyugodt, sőt látszólag derült hangulatban volt, vacsora után pedig — mint rendesen, bement a Korona-kávéházba, ahol egy közös hadseregbeli hadnagygyal e'piquetirozott majd éjfélig. Éjféltájban hazament, a kávéházbeli ismerőseitől azzal bucsúzva el: »No most utoljára mondok jó éjszakát, mert holnap főbe lövöm magamat.« Ő nevetve mondta, s barátai nevetve fogadták ezt a kijelentést. Különben már délután kérdezte volt egy tiszttársától — szintén egészen tréfás hangon — hogy abban az esetben, ha szombaton reggel főbe lövi magát, mikor lesz a temetése. Ez mosolyogva felelt: »Vasárnap délután. — De hiszen revolvered zálogházban van.« »Akkor a zálogczédulával lövöm meg magamat«, felelt Kincs. — Másnap, szombaton, reggel a szokott időben bement irodájába — segédtiszt volt ugyanis a 77-ik zászlóaljnál; — elment még a póstára is, hol a zászlóalj számára érkezett leveleket átvette; ezeket visszavitte az irodába, honnan fél 9 óra tájban azzal a kijelentéssel távozott, hogy mindjárt visszajön, csak valami dolga van a városban. — Nem jött többé vissza. Féltizenegykor hozta a honvédlaktanyába egy csendőr azt a hirt, hogy a lazsnaki mezőn, a csendőr laktanya közelében, egy honvédhadnagy főbe lőtte magát. Kincs volt. A lövést jobb halántékának irányozta s a golyó, az agyvelőt átfurva, a bal halántékon jött ki. A szerencsétlen a tett elkövetése után még vagy másfél óraig vonaglott eszmélet nélkül: azután kiadta lelkét. A holttestet, miután a polgári és katonai hatóság kiküldöttjei ott a helyszinén megtekintették, honvédbakák behozták a városba s elhelyezték a katonai kórház halottas kamrájában. A szomoru esetről azonnal táviratilag értesitették az öngyilkosnak Budapesten lakó özvegy édesanyját. A holttestet vasárnap délután 2 órakor bonczolták; a temetés 4 órakor ment végbe. A helyben állomásozó 48-ik gyalogezred összes tisztikara, Negrelli alezredessel s a 77-ik és 78-ik honvédzászlóalj tisztjei Gózony ezredes és Rózsa alezredessel élükön, kivétel nélkül mind megjelentek a gyászszertartáson, melyet dr. *Neumann* Ede helybeli főrabbi végezett, ki ugy a kórház udvarán, valamint a nyilt sirnál megható szavakkal bucsuztatta el a világgal meghasonlott szerencsétlent. A tiszteken s az öngyilkosnak Budapestről leérkezett bátyján kivül a kiváncsiak nagy tömege kisérte ki a temetőbe a koporsót, melyet egész katonai pompával temettek el. — Ami az öngyilkosság okait illeti, alaposan informált helyről közlik velünk, hogy *Kincs*, aki különben is túlérzékeny volt, nagyon a szivére vett egy büntetést, melyet vagy két hónappal ezelőtt — szerinte érdemetlenül — kapott akkori 78-ik zászlóaljbeli kapitányától s melynek egyebek közt az lett a következménye, hogy a kapitány igen rosz minősitést terjesztett fel róla, mikor a 77-ik zászlóaljhoz kinevezték segédtisztté. A segédtiszti teendőket Kincs nem tudta kielégitőleg végezni: az irodai teendőkhöz nem értett s a magyar nyelvet sem birta elég tökéletesen. Leköszönt volna tehát s visszament volna a csapathoz, de a rosz minősités miatt ezt sem merte tenni s egész jövőjének utját látta vágva. Elkeseredését a legprimitivebb anyagi zavarok fokozták és emelték olyan fokra, hogy a boldogtalan csak a halálban keresett és talált menekülést az örökös gyötrelem elől. Most túl van mindenen; béke hamvaira!

— **Gyilkosság.** Szentpéteruron — mint bennünket értesitenek — *Szemes* István ugyanottani lakost f. é. január 15-én este ablakon keresztül ismeretlen tettesek agyonlötték. A nyomozás erélyesen folyik.

— **A csáktornyai önk. tüzoltó-egyesület** — mint lapunknak irják — e hó 11-én tartotta ez évi rendes közgyülését *Ziegler* Kálmán elnöklete alatt, a tagok nagy számának jelenlétében. A közgyülés jegyzőkönyvét *Kesseghy* Alajos egyesületi jegyző vezette. Az első sorban felolvasásra került elnöki évi jelentésből kiemelendőnek tartjuk, hogy az egylet m. é. apr. 26, aug. 16 és 1885. jan. 2-án a folyó ügyek elintézése czéljából választmányi ülést tartott; — Csáktornya mezőváros 120 frtot, a csáktornyai takarékpénztár 50 frt, a muraközi takarékpénztár 20 frt, Festetich Jenő gr. ur 25 frt. segélyt utalványozott; — a mult évi tánczvigalom 109 frt. 41 krt. jövedelmezett, mely összeg a segély-egylet alapjához csatoltatott s igy ezen segély-egylet

---

Megkönnyebbülés sóhaja szakadt föl keblemből, mikor kiléptünk a kórház udvarára. Bucsúpillantást sem vetettem a holttestre, melyet körülállták a tüvel, czérnával dolgozó sanitäts-legények, hogy valahogy megint emberihez hasonló formát adjanak az idomtalan hustömegnek.

Künn az udvaron hideg fölszél lengeti a lámpakaróra akasztott két koszoru szalagját. Egy pár kirendelt katona lézeng ott kifejezéstelen arczczal, a vasárnap délutáni nyugalom kényelmes érzetével. Nem nagy hatással van rájuk a feketére mázolt szegényes fakoporsó, mely a halottas kamra ajtaja mellett várja lakóját.

Egy óra mulva felhangzott a zsolozsma a nyilt sirnál, a pap még egy ájtatos imát mond azért, aki elkövette a bünök legnagyobbikát azáltal, hogy elvetette magától a legyötrőbb terhet — az életet.

A diszcsapat sortüzet ad, pereg a dob, tompán dübörög a koporsó a reája eső göröngyök alatt. Könyet nem láttam, hacsak annak a talpig feketébe öltözött nőnek a szemében nincs, aki ott áll a temető egy távoli zugában, félrefordulva a parádéra kiváncsi tömegtől.

Farkas Imre.

alapja ma 1444 frt. 79 krt tesz ki; hivatkozik az egylet kedvező anyagi állapotára a mint az a később bemutatandó leltár és számadásokból kitűnik, itt csak annyit jegyez meg, hogy a leltár összes értéke 4221 frt. 70 krt., és az egyleti pénztár-készlet a mai nappal 826 frt 41 krt, tesz. — Fölemliti a m. é. aug. 24-én tartott díszgyakorlatot, hol az egylet működő tagjai a nagy közönség megelégedésére mutatták be ügyességöket és buzgóságukat. Az elnöki jelentést, melyet a közgyűlés örvendetes tudomásul vett, követte a parancsnok jelentése, mely szerint az egylet a mult évben két tüzesetnél és 17 gyakorlatnál működött. — A mult évi számadások rendben találtattak és a közgyűlés D e á k József pénztárosnak köszönetet szavaz. — A tűzoltó szerek leltára szerint a felszerelés értéke 4221 frt. 70 kr. P r u s z a c z Alajos szertárosnak is köszönet szavaztatik, ugyszintén W e i s z Károly segélyző-egyleti pénztárosnak is. Az ez évi költségvetést elfogadja a közgyűlés. E szerint az 1885-ik évre előirányzott bevétel 1786 frt 41 kr; a kiadás 933 frt 91 krral kevesebb. A közgyűlés elhatározta, hogy a segély-alap javára az egylet febr. 1-én tánczvigalmat rendez. A rendezéssel megbizatnak: Sárosi, Deák, Cvetkovics, Benedek, Bors, Herzer, Matánovics, Marcius, Masztnak, Miklanc, Novák, Mózes, Pecsornik, Babics és Weiss urak. — Több, csekélyebb fontosságu tárgy elintézése után a közgyűlés véget ért.

— **A ki nem hitelez az osztrák-magyar banknak.** Helybeli kereskedőkörökben felette mulatságos és annál érdekesebb, mert igaz, történetkét beszélnek el. S c h n e i d e r ur, a osztrák-magyar bank helybeli fiókintézetének főnöke, gyakran kirándul vidéki helységekbe, hogy személyes tapasztalatokat szerezzen magának az osztrák-magyar bankkal összeköttetésbe lépni óhajtó czégek hitelképességéről. A többi közt nemrég történt, hogy az intézet visszautasította egy kaposvári kiskereskedőnek váltóját, mely akkora összegről szólt, hogy nem lehetett megszavazni. Schneider urnak a minap dolga volt Kaposvárott és hogy a visszautasitott váltó tulajdonosának legalább némileg megczukrozza a keserü pirulát, illetve felvilágositsa a visszautasitottat, ellátogatott a szatócsboltba, hol egy éltesebb asszonyság, a »főnök« ur neje fogadta. Most a következő párbeszéd fejlődött ki: »A. urral szeretnék beszélni.« »Jelenleg nincs itthon, én felesége vagyok. Kihez legyen szerencsém?« »Schneider, az osztrák-magyar bank kanizsai fiókjának főnöke.« „Akkor hiába jött, n e m a d u n k ö n ö k n e k s e m m i t.« — Tableaux.

— **Vadászbál.** A nagy-kanizsai vadásztársulat saját alaptőkéjének gyarapitására e hó 31-én az »Arany Szarvas« szálló nagytermében zártkörü *Vadászbált* rendez. A bál kezdete 9 órakor. — Személyjegy 2 frt.; családjegy 5 frt; karzatjegy 3 frt.

— **Tánczmulatság.** A nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet 1885 évi február hó 2-án a »segély-alap javára« az »Arany Szarvas« szálloda dísztermében két zenekar közreműködése mellett *zártkörü tánczestélyt* rendez. Belépti dij: személyjegy 1 frt. családjegy 3 frt. karzati személyjegy 1 frt. Kezdete 8 és fél órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Mulatságok a vidéken.** Zalamegye fiatalságának több tagja *Z.-Egerszegen*, az »Arany Bárány« nagytermében február 7-én zártkörü tánczvigalmat rendez. A rendező bizottság a következő urakból áll: dr. Árvay István, Árvay Lajos, Botka Ferencz, Csesznák Ödön, Eitner Zsiga, Élő Ferencz, Élő Ferencz, Farkas Imre, Fitos Márton, Fözmajer Lajos, Fritz József, Gidró László, dr. Graner Adolf, Horváth Ede, Horváth István, Kaffehr Béla, Kovács Rudolf, Kenge Lajos, dr. Majer Ferencz, Marton László, Málics József, Nunkovics Sándor, Oszterhuber László, Petrics Lajos, dr. Ruzsicska Kálmán, Soós Pongrácz, Skublics Károly, Stokker Antal, Szabó József, Szalay László, Thassy Ferencz, Thassy Kristóf, ifj. Thassy Lajos, dr. Thassy János, dr. Tuboly Gyula, dr. Vizlendvay Imre, dr. Vizlendvay József, Vizlendvay Sándor, Vizy Géza, Zarka Miklós, dr. Zarka Zsigmond. — Személyjegy 2 frt; családjegy 5 frt. A tisztajövedelem a megyei szegények segélyezésére fordittatik. — *Csáktornyán*, febr. 14-én a »Hattyu« szálloda nagytermében zártkörü tánczkoszorucskát rendeznek: Bernyák Károly, Boda József, Hetényi Imre Horváth Csongor, Mande Róbert, Bethö Jenő, Szabulics Kálmán, és Strahia Ferencz urak. — Belépti dij: személyjegy 2 frt; családjegy 5 frt. — A tiszta jövedelem részben a csáktornyai nőegylet, részben a tűzoltó-egylet alaptőkéje emelésére fordittatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Botrányos állapotra** hívjuk fel rendőrségünk figyelmét. A piacznak ama szánalmas ugyan, de épen nem rokonszenves alakjai, kiket a nép szája a »faczér« elnevezéssel tisztelt meg, egy idő óta a nap legkülönfélébb szakaiban — még este is — bejárnak a házakba kéregetni. A polgárság vagyonbiztossága érdekében sürgősen követeljük a rendőrségtől, hogy erélyesen a körmükre koppantva e dologkerülő renyhéknek, egyszersmindenkorra vegye el kedvöket a tolakodó és veszélyes látogatásoktól.

— **Termő.** Egy helybeli korcsmáros mostoha leánya egy kucséberrel együtt három számot rakott a lutrira. 50 krt. tettek rá és az e hét elején történt huzáson mind a három szám kijött. 2060 forintot nyertek a szerencsések. A számok: 67, 77, 85. — Azért a lutrirakást még se merjük követendő példaként ajánlani.

— **Sport.** S z a b ó Imre pusztakoveczi földbirtokos urnál e hó 11-én, vasárnap, igen sikerült vadászat volt, melyen 64 db nyúl esett. Ha ehhez a szép eredményhez hozzávetjük, hogy ugyanezen a vadászterületen az utolsó előtti, deczember végén tartott, vadászat alkalmával 90 nyúl esett, szép bizonyitványt nyerünk a vadállomány nagyságáról és a vadászterület jól gondozottságáról.

Irodalom.

— **Magyar Gyorsirás** czimmel dr. Kele Antal szerkesztésében e hó 15-én uj havi folyóirat első száma jelent meg Nagy-Kanizsán. A »Magyar Gyorsirás«, czélja a Kele-féle (uj magyar) gyorsirás terjesztése és fejlesztése. Az első szám tartalma feltűnik gondos szerkesztése és bő változatossága által. Előfizetési ár egész évre 2 forint.

— **Társalgó** czimmel uj irodalmi és szépművészeti hetilap indult meg *Székesfehérvárott* dr. *Bayer* Ferencz (Szfhvár) és *Cair* Vilmos (Bpest) szerkesztése alatt. A »Társalgó« első számát tartalmának változatossága és értékessége által igen figyelemreméltónak találtuk és szivünkből üdvözöljük a derék vállalatot. — A társalgó előfizetési ára egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

— **Özv. Seller Henrikné** kiadásában Szombathelyen, megjelent a »*Julcsa*, vagy a jó nevelés gyümölcse« czimü regeny 6—10 füzete. Egy füzet ára 12 kr. A szép irányu és jó irályu olvasmány valóban érdemes arra, hogy közönségünk pártfogásban részesitse.

— **A divat mint az emberi test eltorzitója**; népszerü előadás tartotta prof. dr. *Verényi József*. A kiváló érdekességü értekezés Budapesten, Grimm Gusztáv kiadásában, igen csinosan kiállitva, a szöveg közé nyomott 26 ábrával, könyvalakban megjelent. Szakszerü, néhol éles és mindenütt szellemes hangon kel ki a tudós szerző a divatnak fonákságai ellen. Különösen a füző és a szük czipő ellen karczol a legkiméletlenebb módon. A könyv bátran ajánlható minden leányos apának és fiatal feleséggel biró férjnek, — maguk a nők — ugyhiszszük — nem igen fognak rajta okulni. — A kötet ára 1 frt.

— **Vettük a »Gondüző«** 16. számát, mely egyszersmind az 1885. év első száma, a következő részben uj és érdekes tartalommal: »Ujévi vers« költemény Komócsy Józseftől; »Az uj főispán« regény Tolnai Lajostól; »A végzet« társadalmi regény Margitay Dezsőtől; »Székely támad, székely bánja« történeti regény P. Szathmáry Károlytól (folytatás); »Az ő év« rajz Balázs Sándor-tól; »Ki lesz az örökös?« Hartmann-Plön regénye után magyarositotta Mártonffy Frigyes; »Miért nem hordok én órát?« humoreszk Várkonyi Dezsőtől, »Anyátlan« életkép a szerkesztőtől. A boritékon találkozunk a »Magyar gazdasszony« állandó rovattal a család konyha és kert számára; továbbá kedélyes apróságokkal és érdekes talányokkal. Ez uj évnegyed első számából azt látjuk, hogy a jelesen szerkesztett lap fokonkint emelkedik és tiszta lelkiismerettel ajánlhatjuk t. olvasóink becses figyelmébe, mert az összes hazai sajtó és a nagy közönség nyilatkozata szerint a »Gondüző« maga nemében a legjelesebb és legolcsóbb szépirodalmi hetilap, mely valóban megérdemli, hogy egyetlen művelt magyar család asztaláról se hiányozzék. Megjegyzendő, hogy a fáradhatlan, buzgó kiadó havi bérletet is inditott azért, hogy 50 krért havonként mindenkinek alkalmat nyujtson arra, hogy személyesen győződhessék meg a lap kitűnőségéről. Ezenkivül mutatványszámmal is szolgál mindenkinek, ki e végre hozzá fordul. A lap megjelen minden vasárnap három sürüen nyomtatott iven, finom hajnalszinü (chamois papirral és félivnyi szines boritékkal. Előfizetési ára: egész évre 6 frt. félévre 3 frt., negyedévre 1 frt 50 kr., egy hónapra 50 kr. Egyes szám ára 15 kr., kapható minden könyvkereskedésben. Az előfizetési pénz Székely Aladár kiadó tulajdonoshoz küldendő. Budapesten, VII., dob-utcza 14.

Közgazdaság.

— **A Bucsu-Szent-László és vidéke önk. tűzoltó-egylet sorsjegyeinek nyerőlajstroma.** Kisorsolása 1885. évi január 8-ik napján történt nyilvános hatósági felügyelet mellett Nagy-Kanizsán a városháza termében. (A nm. magy. kir pénzügyministerium 1883. évi 22671. sz. a kelt magas engedélyével rendezett és a huzásnak 1884, évi 23189. sz. engedélye folytán történt elhalasztásával.) *Sorozat* **1**: *Folyószám* 83, 96, 482, 666; **2**: 43, 273, 434, 471; **3**: 29, 38, 129, 208, 282, 421, 480; **4**: 351, 392, 398, 996; **5**: 44, 107, 166; **6**: 45, 107, 581, 771; **7**: 31, 98, 513, 548, 594; **8**: 171, 597; **9**: 131, 361, 782; **10**: 23, 73, 91, 111, 284; **11**: 163, 637, 644, 859; **12**: 5, 40, 70, 172, 548; **13**: 149, 376, 428, 750; **14**: 30, 44, 54, 61, 250, 955; **15**: 58, 165, 214; **16**: 68, 99, 157, 445, 638, 986; **17**: 58, 593, 506, 517; **18**: 63, 387, 421, 998; **19**: 72, 366, 740, 876, 921; **20**: 623, 756; **21**: 13, 110, 205, 303; **22**: 101, 110, 112, 527, 552, 740, 949; **23**: 496, 600, 676; **24**: 19, 146, 211, 402; **25**: 133, 481, 836; **26**: 22, 71, 128, 218, 266, 693, 806; **27**: 505, 761, 872, 918, 949, 955; **28**: 102, 105, 200, 377, 510, 871; **29**: 45, 191, 289, 394, 716; **30**: 20, 71, 110, 743, 764, 873, 878, 914, 980; **31**: 86, 101, 214, 239, 486, 576, 964; **32**: 8, 58, 109, 110, 428, 577, 907; **33**: 25, 63, 181, 463, 591; **34**: 222, 622, 897, 827; **35**: 55, 127, 256, 350, 695, 711, 853; **36**: 125, 333, 420, 613, 734; **37**: 78, 106, 116, 175, 480, 712; **38**: 19, 78, 133, 235, 275, 314, 490, 750; **39**: 19, 136, 218, 276, 340, 359, 586; **40**: 141, 174, 548, 561; **41**: 211, 272, 698, 971, 990; **42**: 59, 69, 239, 613, 798, 993; **43**: 34, 219, 770, 918; **44**: 224; **45**: 27, 32, 74, 581, 801, 862, 878, 954; **46**: 36, 48, 483, 730; **47**: 31, 106, 459, 585, 700, 978; **48**: 49, 88, 184, 337; **49**: 32, 60, 106, 490; **50**: 27, 63, 131; *Megjegyzés*: A nyeremények f. évi január hó 15-től kezdve f. évi april, 15-ig adatnak ki Bucsu-Szent Lászlón (posta és vasut-állomás) az önk. tűzoltó-egylet irodájában, postai megküldése is eszközölhető, ez azonban a nyerőfél költségén történik. A jelzett határidő alatt fel nem vett nyereménytárgyak f. évi april hó végén a jótékony czél javára fognak értékesittetni.

— **Üzleti pangás iparosainknál.** Mesterembereinkre nem igen jó idők járnak most. Az ő keresetöknek most volna a fő ideje, ősz végével, tél kezdétével, — de a megrendelőknél uralkodó nagy pénzszükség a lehető legkisebb mértékre szoritja alá az iparczikkek után való keresletet. A kisebb iparosok fő-vásárló közönsége, a falusi gazdaközönség maga, a legnehezebb viszonyok közt van. A földmivelő és bortermelő idei terméseért vagy épen semmit, vagy olyan potom árt kapott, hogy ez alig elégséges a legnélkülözhetlenebb kiadások fedezésére. Igy hát vajmi kevés pénz juthat tőlük az iparosoknak, kik ekkép meglehetősen sanyarú helyzetbe jutottak. — A helyzet súlyos voltát a legsajnosabb módon érzik különösen a kanizsai csizmadiák, kiket a forgalom csekélységén kivül még egy külön baj is sújt. Egy helybeli börkereskedő-czég, a *Kauders*-czég ugyanis, fizetésképtelenné válván és könyvkivonati követeléseiket a hitelezők lefoglalván, ezeket most sorba hajtják be az adósokon. Az adót is csak oly rendesen kell fizetni, mint máskor; — igy hát nem csoda, ha a legridegebb anyagi bajokkal küzdők között nagy levertség uralkodik. Pedig a helyzet javulására egy hamar nincsen kilátás.

Gabona árak.

Nagy-Kanizsa, jan. 17-én.

78 kilogramm buza 7 frt. 50 kr. 7 frt 80 kr. — Rozs 6 frt. 75 kr. 7 frt — kr. — Árpa 7 frt. 2 kr. 8 frt. — kr. — Zab 6 frt. 35 kr. 6 frt. 65 kr. Kukoricza 6 frt. — kr. 6 frt 25 kr. Bükköny 5 frt 50 kr. 6 frt. — kr. Hajdina — frt — kr. — frt. — kr.

Szerkesztői üzenetek.

Cs . . . . ny K . . . ly *K.-Örs.* Nyomtatásban s kivált ujságban már megjelent dolgozatokat szivből nem közlünk. Már régóta várunk valami *újat* az ön szellemes tollából. Esemfelüli tudósitásokat különös hálával fogadnánk. — A sors kereke nem ugy gördül, hogy helyet adhatnánk neki lapunkban. Más valami, más genreben talán jobban sikerül és akkor — ha ugy akarja — ismét ujra bekopogtatni hozzánk. — F—ts József, *Z.-Egerszeg.* Köszönjük a szíves küldeményt; a tiszteletpéldány rendesen megy. — A—ghy Alajos *Csáktornya.* A küldemény nagy terjedelme és terünk szük volta miatt csak kivonatilag közölhettük. Egyéb tudósitásokat is mindenkor szivesen veszünk. — T. levelezőinket kérjük, hogy a farsang mulatságairól és a környéktük történő nevezetesebb eseményekről gyorsan és pontosan szíveskedjenek bennünket tudósitani.

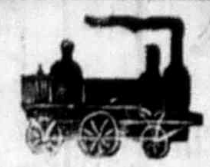

A vasuti menetrend.

Kanizsa-Budapest Ind.	gyors vonat reggel 6 ó. 28 p.	vegy. vonat reggel 7 ó. 30 p.	sz. von. d. u. 2 ó.	szem. vonat este 12 ó. 15 p.
Budapest-Kanizsa Érk.	szem. vonat délután 1 ó. 59 p.	vegy. vonat este 9 ó. 50 p.	gy. v. este 10 ó.55	szem. vonat reggel 4 ó. 45 p.
Kanizsa-Pragerhof Ind.	szem. vonat d. u. 2 ó. 45 p.		gy. v. este 11.20	szem. vonat reggel 5 ó. 20 p.
Pragerhof-Kanizsa Érk.	gyors vonat reggel 6 ó. 17 p.		sz. v. d. u. 1,15	szem. vonat este 11 ó. 35 p.
Kanizsa-Pécsb Ind.	szem. vonat éjjel 12 ó. 05 p.	vegy. vonat reggel 6 ó. 35 p.	sz. v. d. u. 2.15	
Pécs-Kanizsa Érk.	szem. vonat d. u. 1 óra 48 p.	vegy. vonat este 10 ó. 26 p.	sz. von reggel 4.08	
Kanizsa-Barcs Ind.	szem. vonat d. u. 2 ó. 25 p.	szem. vonat este 11 ó. 05 p.	sz. von reggel 5.45	
Barcs-Kanizsa Érk.	szem. vonat este 11 ó. 25 p.	szem. vonat reggel 3 ó. 52 p.	sz. v. d. u. 1.40	

Nyilttér*)

További véleményezés ausztriai orvosok részéről Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsairól. Dr. Kopf egészségügyi titkos tanácsos Prágában a következőt irja: »Köszönöm a részemre küldött svájczi labdacsokat s a legnagyobb örömmel kijelentem, hogy azok a kellő esetekben kitünő hatásuak.« — Dr. Würzer Ede kórházigazgató Hallban (Tirol) ezt irja: »A küldött svájczi labdacsok hatása teljesen megfelelt várakozásomnak, kérem tehát, sziveskedjék ismet két dobozzal küldeni.« — Dr. Probinszky, városi orvos Wieliczkában (Galiczia) igy ir: »Bodokowszky Kázmér cs. k. fő sóbányafelügyelő úr Wieliczkán, bélpangása ellen az én tanácsomra az ön svájczi labdacsait használja, teljesen kielégitő sikerrel, a mi engem arra indit, hogy a megfelelő esetekben továbbra is az ön labdacsainak használatát rendeljem meg« — Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsai a magyarországi gyógyszertárakban kaphatók. Egy doboz ára 70 kr.

196 XI. 1—1

*) Az e rovatban foglaltakért nem vállal magára felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:
V A R G A L A J O S.
Társszerkesztő
F a r k a s I m r e.

Tiszta, olcsó, hamisitatlan tej!

Alulirott bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az „ujnépi" jóhirű *tehenészetet* folyó évi január hó 1-én átvettem, s az elárusitást *a mai napon meg is kezdettem.*

Midőn Nagy Kanizsa város n é közönségének becses pártfogását kérném: igérem, hogy az általam Nagy Kanizsán az „OROSZLÁN" *szálló előtt naponkint már reggeli 6 órától kezdve elárusitandó* **tejet, tejszint, tejfölt, irós-vajat,** hamisitatlan, tiszta állapotban a *legjutányosabb áron* fogom szolgáltatni és legfőbb czélom leend, hogy a nagyérdemű közönség osztatlan tetszését és bizalmát kiérdemeljem.

A legjobb minőségű reggeli friss tej reggelenkint 7 kr.
Kávénak való tejszin „ „ „ 26 kr.
Verni való tejszin „ „ „ „ 50 kr.
Tejföl „ „ „ „ „ „ 30 kr.
Fris irós-vaj 1 kgr. 1 frt. 20, egy fél kgr. 60 kr.

Ujnépen, 1885. január hó 5 én.

Tisztelettel
Fritz Endre,
tej-üzlet bérlő.

286 2-3.

Összesen 10.000 nyeremény

Húzás folyó évi Február 20-án

II. KINCSEM-SORSJÁTÉK

1 sorsjegy 1 forint o. é.

A sorsjegyek valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése czéljából 15 krajczár mellékelendő a megrendeléshez

11 sorsjegy 10 forint o. é.

A sorsjegyek, valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése czéljából 15 krajczár mellékelendő a megrendeléshez.

1. főnyeremény forint

50.000

2. főnyeremény 20.000 3. főnyeremény 10.000 forint o. ért

260 7—10

A sorsjegyek kaphatók:

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában

Hatvani-utcza BUDA-PEST Nemzeti Casino

Ugyszintén valamennyi váltóházaknál, lottogyűjtőknél és szivartőzsdéknél

további nyeremények 5000 frt. 3000 frt.	
	further nyeremények 2000 frt. 1000 frt.

Minden nyeremény készpénzben kifizettetik.

Singerstrasse 15. vám „gold. Reichsapfel"

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár Bécsben.

Vértisztító labdacsok ezelőtt egy évtizeddel nyert szabadalmat, mint egy gyógyszertár labdacsok neve alatt; az utóbbi nevet tehát nem szabad, a lazaczéskább gyógyszere hasonló jósággal bír, az ón birsalmaszámával, mely czukorban több Millió fogyatkozik szerencsés véget vetett, durczás rakamonyi nyugtatvány szerint szer iránti bizalmat hatásszámok folytonosan megszámlálva az ón vertisztitó labdacsokat folyamatban, hogy ezen szerű gulyáinak erős hazáinkban. Egyébiránt jóm rosszban, mint mérgezés, s az szen labdacsokat lemerülnek körben a legtöbbszőbben ajánlom. Az ellenszer egyszerűen megszűnt, s az ón vertisztitó szerint ellenőrzésem, ha ón ezen sorrendet. — Illetőket névaláírás nélkül — nyilvánosság elé chajtja bocsájtani Mély tisztelettel

Bécs, 1881 február 20 T. K.

Csenge, 1874 május 17.

Tekintetes úr! Mintegy az ón „vértisztitó-pihulás" czimben szerveket, mennek viszonosnak az ólnak, hanem uj ólnak erőt is ajánlottak belé, más hasonló betegségekben szenvedők kérésére meg két takarmányt ajánlottal mellett megküldésére kérem 96 Mély tisztelettel

Spanyik Rudolf.

Tekintetes úr! Köszönjük szt, miszerint valamilyen valamennyi gyógyszere hasonló jósággal bír, az ón birsalmaszámával, mely czukorban más ón vértisztitó labdacsok Millió fogyatkozik szerencsés véget vetett, durczás rakamonyi nyugtatvány szerint szer iránti bizalmat hatásszámok folytonosan megszámlálva az ón vértisztitó labdacsokat folyamatban, hogy ezen szerű gulyáinak erős hazáinkban. Egyébiránt jóm rosszban, mint mérgezés, s az szen labdacsokat lemerülnek körben a legtöbbszőbben ajánlom. Az ellenszer egyszerűen megszűnt, s az ón vértisztitó szerint ellenőrzésem, ha ón ezen sorrendet. — Illetőket névaláírás nélkül — nyilvánosság elé chajtja bocsájtani Mély tisztelettel

Bécs, 1881 február 20 T. K.

Tekintetes úr! Köszönjük szt, miszerint valamilyen valamennyi gyógyszere hasonló jósággal bír, az ón birsalmaszámával, mely czukorban más ón vértisztitó labdacsok Millió fogyatkozik szerencsés véget vetett, durczás rakamonyi nyugtatvány szerint szer iránti bizalmat hatásszámok folytonosan megszámlálva az ón vértisztitó labdacsokat folyamatban, hogy ezen szerű gulyáinak erős hazáinkban. Egyébiránt jóm rosszban, mint mérgezés, s az szen labdacsokat lemerülnek körben a legtöbbszőbben ajánlom. Az ellenszer egyszerűen megszűnt, s az ón vértisztitó szerint ellenőrzésem, ha ón ezen sorrendet. — Illetőket névaláírás nélkül — nyilvánosság elé chajtja bocsájtani Mély tisztelettel

Kauder Károly.

Wahlsdorf az Ybbs mell. 1880. nov. 24.

Nyilvános köszönet

Tekintetes úr! 1867 óta szenvedtem szaggatóval labdacsban és hagyatékban; erősítésben is vagyok, hogy más mulhatnak hevesebb hasadást is dörzsöm, (a balok dörzsmagyarokban kövekezésben); teljes évszakban állott be, a mihelyest csak a legcsekélyebb dörzsöt vagy egy korte vizet ivtam is le, alig birtam a puffadás, sokáig elhálás és fölfuhodás miatt egyszerűen állni, míg nem végre az ón, csaknem condálatos hatóság vértisztitó labdacsai használatában folyamodtam, melyek szerint vértisztitók el hatásokat a engemet csaknem gyógyítottak el hatásokat a engemet csaknem megszabadítottak. — Minek köszönhetem ezt a tekintetes úrnak vértisztitó labdacsai s más egyéb, e dolgok gyógyszertárban kiszámítva bálám s elmondhatom elegendőképen kifejezni. — Kivalló mély tisztelettel

Ordinger János.

Tekintetes úr! Köszönjük szt, miszerint az ón vértisztitó labdacsokban jutottak, melyek nálam csak dicsőítik. — Ennek óta szenvedtem hajtásja és szaggatás, egy hasztalom az ón vértisztitó labdacsokból elmegedett nálam 10 darabot, s ezen 10 db labdacsom van elégtelen tökéletesen helyreállott, hogy az vagy más sem szükséges. — Készítésem mélyett kérek még egy csomag Czétlert

Pribek, 1881 márcz. 12. Pár András.

Bielitz, 1874 junius 3.

Mélyen tisztelt Pserhofer úr! Ön és nekem csinálok kik az ón „vértisztitó-pihulásnak" egészségeket köszönjük, irtakon fejemnek ki legmélyebb hálámat. Az ón pihulás sok betegségben mely ellen semmi más szer

Amerikai köszvény-kenőcs, Egyszerű, de biztos szer bajok, kösztegedésnél legjobb szer minden kihelyezve és czitromos hal, nevezetesen hátgerincben) fagyszaggatás, gőrcs, idegen fogfájás, fülzúgás stb. stb. ellen 1 frt 50 kr.

Chinai toilette-szappan, a legkellemesebb a szappanok gyártás terén. Használata, mint a bőr kiszépítése és az igen kellemes szagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-féle évek óta legkitűnőbb szerek van ellenszere minden szemben. Egy üveg 90 kr.

Elet essenczia (prágai cseppek, svéd cseppek,) megemésztő szemcsepárt emésztő szer, mindennemű szemcsepárt ellen, kiváló hatószer. Egy üveg 90 kr.

Por lábizzadás ellen. Ezen szer zöldvirágban a lábizzadást

Val mennyi fresnelis kitűnőbb szer, hogy szemben a lábbelit, és árulásaikban szerek van behúzva. Egy doboz ára 50 kr

George Pate pektorale-ja, mik ér ón köhögés, rekedség, hurut, mell- és tüdőbajok, egyébkénlunk ellen legjobb és legkellemesebb szer. 1 doboz ára 50 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-féle szerek ón hajtanak ellen szerek van ellenszere és hajtanak ellen szerek van ellenszere, 1 ellenszer kiállítási nagy szélesszer 2 frt

Egyetemes tisztitó só, Bullrich A. W.-féle Kitűnő hatószer megszavart emésztés minden következményei, hagyjuk fejfájás, szédülés, Gyomorgörcs, Gyomorgörcs, kraszter, dagadás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Egy natura tartalmú, ingyen literatura patonak és legszebb szerek.

Postal küldemények 5 frt alul megrendeléseknél csakis az összeg előleges beküldése mellett nagyobb összegeknél utánvétellel is eszközöltetnek. 257 9—12

„Tengerre!"

kiadóhivatala **Triesztben** 5 kilós póstazacskókban utánvét mellett küld **kávét** kilója:

Kubá 1 frt 90	**Mokka** 1 frt 80	**Ceylon** 1 frt 60
Jáva 1 frt 50	**Gyöngy** 1 frt 50	**Rizs** 1 frt 45

Minden egyéb kemeket árjegyzék szerint; olcsóbbat 1 frt 30, 1.20, 1.10, kilonként. *Rizs* olasz 35, japán 3½, ind. 28 kr.

Déli gyümölcs:

Malagaszőlő 1.50 kr.	*szultánfügs 70 kr.*
Prima mandola 1.60 kr.	*Alex. Datolya 70 kr.*
Szicz. magyarú 60 kr.	*Édes mandola 1.20 kr.*
Mazsolaszőlő 60 kr.	*Aprószőlő 50 kr.*

Többféle czikknek egy zacskóba való megrendelésénél összesen 4½ kilót küldünk és számítunk a különböző árukból.

Czitrom

40—50 darab vagy

Narancs

30—40 darab, 2 hónapig tartós; finom héjjal, kosarastól **1 frt 90 kr.**

Mándarin

legédesebb chinai narancs **50 darab 2.50.**

Az árakban minden költség benfoglaltatik, ugy hogy a vevőnek egy krajczárnyi egyéb kiadása nincs. Az összeg előre beküldése által minden egyes csomag 10—10 krral olcsóbb lesz. 285 2—3.

Jutalmazva Bécsben **Fontos** és Berlinben.

mindennemű gőzgép tulajdonosai számára.

Az általunk uj módszer segitségével előállított **Folyókavicsanyag** elismert módon a legjobb és legolcsóbb szer melegkiömlések ellen gőzcsővezetékeknél, hengereknél s minden egyéb fajta gőztartóknál. Fényes ajánlások **cs. kir.** és **városi hatóságoktól,** valamint Európa legkiválóbb nagy iparosaitól.

A tartósságért és czélszerűségért sok évi jutálást vállalunk

Posnansky és Strelitz

Bécs I. Maximilianstrasse 13.

Berlin, Kopenhága, Köln.

Állandó raktárunk van

Budapesten, Prágában, Brünnben, Ostrauban, Bielitzben. 184 11—16

Bár előítélet és gyanusítások háttérltatják — de a valóban jó végre mégis utat tör. Hogy az tény bizonyítja a mindinkább növekedő kereslet a valódi horgony Pain-Expeller után. E régbevált háziszer a legtöbb családnál mint hatékony bedörzsölési szer „ausz. köszvény," tagszakgatás stb. ellen folyton kézel tartatik és mindenki által, aki már használta hálából másoknak is ajánlatik. Aki ennek valóságáról önmagán tett használt utján meg akar győződni, az csakis Richter féle horgony Pain-Expeller kérjen és hamisitványt meg ne vegyen. 40 és 70 kros árban a legtöbb gyógyszertárban készletben van. *Richter F. Ad. és tsa., Bécs.* — Főraktár *Prágában* az „arany oroszlán gyógyszertárban, Niklasplatz 7. 270 2 — 5

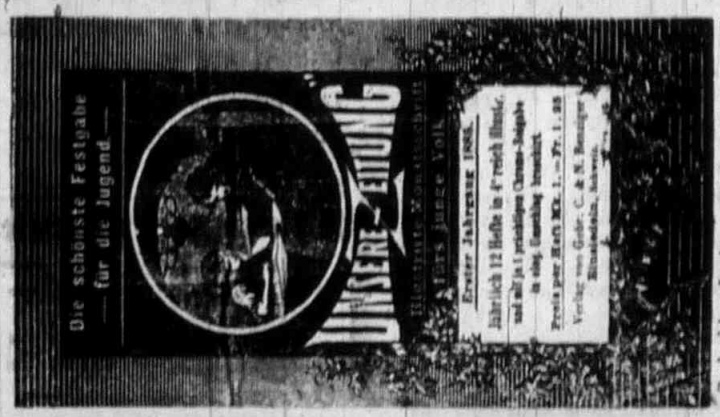

Zu beziehen durch: Ph. Fischer Buchhandlung in Gross-Kanizsa und Csakathurn 279 3—3

Jó kereset.

Minden állásbeli megbizható személyek **különös időveszteség nélkül, tőke és koczkáztatás nélkül** évi **1500 2000 frtot** kereshetnek tisztességes módon.

Bármentes ajánlatokat, „*Verdienst*" czim alatt, a jelenlegi foglalkozás megjelölésével díjtalanul közvetít

Schalek Henrik

hirdetési irodája. Bécsben.

280 2—2

Svájczi csokoládék és CACAO

Amadée Kohler & Fils gyárából alapítva 1830-ban Svájczban Kőszínű I-só rangú czukrokkal fő-gyárat Ausztria-Magyarország részére I. H. Bernstein Bécsben XI. Berggasse 18 sz.

Svájczi csokoládék és CACAO

284 3—24

Az első osztrák

ajtó-, ablak- és padozat-gyár

társaság

Bécs IV. Heumühlgasse 13, alapítva **1817**

Markert M. igazgatása alatt

ajánlja **kész ajtók, ablakok (vasalással együtt)** puha hajó- ugymint amerikai cseria eresztékes- és parquett-padozatokból álló nagy áru raktárát

A gyár nagy **szárazfanyag** készlete, ugymint kész áruk nagy raktára által képesítve van még a legnagyobb szükségletet is a legrövidebb idő alatt kielégíteni. Elvállal üzleti portállék kiállítását, katonai laktanyák, kórházak, iskolák irodák stb. berendezését ugyszintén, mint bárminemű más, gépekkel előállítható, famunkálatokat, rajz vagy minta szerint, kivévén **lakszoba bútorokat.** 223 8—*

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.

4. szám. Nagy-Kanizsa, 1885. január 25-én. XII. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Városház-utcza 1. sz.

Minden a lapszellemi részérevonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . 5 frt. — kr.
Fél évre . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 80 kr. bélyegdijon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Az anarchisták és a közszabadság.

A társadalmi anarchismus óriási lépésekkel terjeszti pusztitó propagandáját Ausztriában, mely sürü népességénél, nagy gyarapodásánál s tekintélyes számu munkás-tömegénél fogva Németországéval egyenlően alkalmas talajt nyujt a társadalmi állapotokkal okkal vagy ok nélkül elégedetlenek izgatásai számára. Itt is, ott is a modern fejlődés, a korlátlan szabad verseny megteremtette a sajnálatos s majdnem áthidalhatlan ellentéteket: egyik oldalon a roppant tömegekben összegyült vagyon s annak nyomása, más oldalról a szegénység, nélkülözés s elnyomottság elégedetlenei. Ily körülmények közt nem csoda, hogy a jogosult szocziális javitó törekvések egyes gonosz spekulánsok kezei közt a terrorizmus a teljes felforgatás tanaivá fajultak el, s hogy azok a korlátlan verseny folytán a tőke kizsákmányolásának teljesen kiszolgáltatott munkás tömegek közt már is számos hivekre találtak. Németországban s Ausztriában számos példa tanusitotta is már, hogy az anarchistanok rajongó hivei tőrrel, dinamittal, véres merényletekkel meg kezdték tanaik valósitását.

Ily körülmények közt teljesen megmagyarázható Bismarck államszoczializmusa, mely Ausztriában is buzgó terjesztőre talált a Taaffe-kormányban, s a viszonyok indokolják a németországi szigoru anarchista törvényt is, melynek most javitott s szigoritott kiadásával lepte meg az osztrák kormány a reichsrathot. Egyik törvényjavaslat a szocziális törekvések valósitásának akarja elejét venni. Ezért meg támadja az egyesületi jogot, gátolja az egyletek alakitását s feloszlja a már meglevőket. A kölcsönös segélyezési, betegápolási, temetkezési pénzalap-gyüjtési egyleteket szoros rendőri felügyelet alá helyezi. Kiterjeszkedik az ipartársaságokra, munkaadókra egyes munkásokra, büntet keményen pénzzel, börtönnel s még a jogorvoslatokat is korlátozza. Megszoritja a gyülekezési jogot: a nyilt gyülekezeteket puszta gyanuból, a nem egészen nyiltakat puszta tetszésből feloszlatja. A sajtótörvényt egyenesen és veszélyesen megtámadja, a nyomtatványok terjesztését elnyomja, a hirlapokat, folyóiratokat betiltja, a külföldi sajtótermékeket kizárja s az esküdtszéki biróságokat korlátozza vagy felfüggeszti. Szóval a birói intézkedés és vizsgálat helyére a rendőri önkényt, tetszést s omnipotencziát helyezi.

Az osztrák kormány másik törvényjavaslata a robbanó anyagok előállitását, forgalomba hozását s felhasználását szabályozza s azok közveszélyes alkalmazásának szándékát bünteti, természetesen kemény és szigoru büntetésekkel.

E törvényjavaslatok is élénken illusztrálják, hogy hová sülyedtek a közállapotok Ausztriában. Br Walterskirchen, e jeles német államférfiu, mi napi felolvasásában saját volt pártja — a német liberalis párt — ellen azon vádat emelte, hogy a szemmel látható bizonyosság daczára, melylyel a liberális elvek következménye: a szabad verseny s az alsó néprétegek nyomora s elégedetlensége, közt az okozati összeköttetés létezik, mégis gondját nem a bajok megszüntetése, hanem az elvekért vivott szélmalom-harcz képezi. Nos a Taaffe-kormány kezébe vette ugyan a bajok orvolását, de eszközei nagyon veszélyesek a közszabadságra nézve; mentségére felhozható egyébiránt, hogy Ausztriában a gyülekezeti és sajtó szabadság eddig is jóformán csak névleg létezett. Mi hasonlóval vagyunk is saját szabadságunk szempontjaiból az első törvényjavaslat iránt, annál inkább helyeseljük a másikat; őrültek erőszakossága ellen a közmüveltség fenálló intézményeit, a vallást, tulajdont, családot erőszakos eszközökkel is biztositnunk kell.

Vannak nekünk is társadalmi bajaink s ezek közt az antiszemitizmusz veszélyes válrokonságot mutat a társadalmi elégedetlenek communista árnyalatával: de mik ezek azon anarchiával szemben, melytől Ausztriában már ily drákói eszközökkel védekeznek?! Teljesen alapos a reményünk, hogy a Tiszakormánynak bölcs intézkedései, párosulva a közigazgatás szigoru fölvigyázásával, nálunk a társadalmi bajok ily elfajulásának gyökeresen elejét fogják venni a szomszéd államok közszabadságra veszélyes eszközeinek használása nélkül is.

Zalamegye közigazgatási bizottsága e hó 13-án tartá ez évi első ülését. Az ülésnek, melyen Glavina Lajos főispán elnökölt, legfontosabb tárgyát képezte az egyes bizottságok ujjáalakitása. Az albizottságok következőkép alakultak meg:

Az 1877. évi XV. t. cz. 216. §-a értelmében alakitott *gyámügyi felebbviteli küldöttségnek* hivatalból résztvevő tagjai: Svastits Benó alispán, Gózony László főjegyző, Csesznák Sándor árvaszéki elnök, Árvay Lajos t. ügyész; a közigazgatási bizottság által választott tagok Erdélyi Mihály, Eperjessy Sándor, Skublics István; főispán ur ő méltósága által kinevezett tagok Skublics Gyula, dr. Horváth Károly, Csertán Károly.

Az 1879. évi XXXI. t. cz. 26. § értelmében alakitott *erdőrendészeti albizottság* tagjai: Eperjessy Sándor, Skublics István, Skublics Jenő, Háczky Kálmán rendes tagok; Csertán Károly, Koller István, Orosz Pál, dr. Horváth Károly póttagok.

Az 1876. évi VI. t. cz. 52—53 §-ai értelmében alakitott *fegyelmi választmány* tagjai: Eperjessy Sándor, Csertán Károly, Árvay István, Radulovits Gerő rendes tagok; Sturm György, Háczky Kálmán póttagok.

Az 1883. évi XV. t. cz. 12. §-a alapján alakitott *telekkönyvi* [illegible] *bizottság* tagjai: Orosz Pál, Csertán Károly, Skublics István, Eperjessy Sándor.

Az 1876. évi VI. t. cz. 38. §-a értelmében alakitott *börtönvizsgáló bizottság* tagjai a *zala-egerszegi* börtönre Svastits Benó alispán ür elnöklete alatt Skublics Jenő, Háczky Kálmán, Árvay István, dr. Mangin Károly; a *nagy-kanizsai börtönre* Svastits Benó alispán ür elnöklete alatt Erdélyi Mihály, Koller István, Eperjessy Sándor, dr. Mangin Károly.

Az árvaszéki elnök, adó- és tanfelügyelő jelentéseinek meghallgatása után, még néhány kisebb fontosságu, többnyire iskolákra vonatkozó, ügyet intézett el ezen az ülésen a közigazgatási bizottság.

Ügyforgalmi és tevékenységi statisztika a n.-kanizsai biróságok és ügyészségnél az 1884-ik évről.

I. A kir. törvényszék.

A) *Polgári ügy:*

mult évi hátralék	260
f. évben érkezett	3594
lett összesen	6854
elintéztetett	6642
maradt hátralék	312

B) *Büntető-ügy:*

mult évi hátralék	60
f. évben érkezett	4472
lett összesen	4532
elintéztetett	4471
maradt hátralék	61

C) *Fegyelmi ügy:*

mult évi hátralék	1
folyó évben érkezett	31
lett összesen	32
elintéztetett	30
maradt hátralék	2

D) *Elnökségi ügy:*

hátralék nem maradt; ez évben érkezett és elintéztetett 1325

A) *Polgári ügyek.*

a) *közpolgári per:*

mult évről folyamatban maradt	324
folyó évben érkezett	238
lett összesen	562
elintéztetett itélet által	218
„ végzés „	67
„ egyesség „	4
az év végén folyamatban maradt	273

TÁRCZA.

Ábránd.

Boldogság te édes, szép halottam!
Hát vissza jösz-e jeltelen sirodból,
Elhagyod értem egyszer kis koporsód;
S eljösz, bús lelkemet kisérteni?...
Oh én nem félek tőled: jól megőrzém
Szivem mélyén nyájas emlékeit!
Te hütelen, te csalfa, csapodár!
. . . Milyen merészen hitegetted egykor
Ábrándjaiba merült lelkemet:
Hogy örökké hü társamnak maradsz,
Megédesitve minden perczemet!
Nem is álmodtam akkor, hogy te is,
Csak álomkép vagy, ábránd elmúló,
Mint annyi más, — csupán azért születve,
Hogy veszíedet az ember megsirassa...
Ez végzetünk: utánad törekedni,
Hogy, ha elértünk, ujra elveszitsünk —
Mint a regék elátkozott királya,
A bércz oromra fölhengergeti
Az óriási sziikladarabot,
De az mindannyiszor legördül ismét...

*

De itt vagy ujra — ah, nem az a régi
Te nem ragadsz ölelő karjaidba,
Forró ajkad mézéből nem kapok,
Hogy önfeledten, gyönyörittasan
Pihenjek édes, ringató öledben;
— Csak árnya vagy te az eltemetettnek
De milyen árnya!.. Te csak rám tekintesz.
S ez egy tekintet engem ugy megigéz,
Hogy égő arczomat kezembe rejtem,
És nem merek fényes szemedbe nézni...
Föltünnek multam szebb emlékei:
Megannyi régi, őrmerős alak;
Kedves, bájos, ragyogó mindenik...

Oh! nagy, megmérhetetlenül nagy a
Szépség hatalma... tudom, érzem...
Csak egy pillantás — és a sziv az ember,
Egész lelkével, rabja lett a szépnek...
Uralkodónk, bálványunk lesz a szép:
Trón a előtt hódolva omlunk
Térdünkre, s életet, vért áldozunk.
Egy szava, egy kitalált gondolatja
Viharba és kemény csatákra küld,
A milliónyi nyomorult lélek közt
A legfényesebb, a legdicsőbb
Eszmék diadalát kivivni — vagy
Őrültségünkben elrombolni mindent,
A mi szentet csak utunkban találunk.
Csak hajt a láng, a büvös kényszerüség..
S oly édes ez az elragadtatás,
Ez istenitő mámor!... Ez igen,
Ez a te képed, szerelem, boldogság!!

Te vagy itt ujra — — ah, egy perczre csak...
Hát ily rövid időre látogatsz meg?
...Igaz: hiszen szivem már-már kiégett,
S én méltó többé nem vagyok reád...
De emléked oly jól esik nekem!
S én áldalak, hogy ujra felkerestél,
Megaranyozni egy kis — perczemet.

Keresztfy István.

Farsangi sziporkák.

— A „Zala" eredeti tárczája. —

(Invocatió. — Rosszul sikerült bók. — Farsangi tudósitások állandó szótára. — A jelenvoltak. — Csárdás par force. — Körösi-lány quadrille; csicsónécsepperli, o du l eber Augustin-csárdás és még valami.)

Szent Carneval, aki most korlátlan hatalommal uralkodol ifjak és vének fölött, aki simára csiszolod a Szarvas parkettjét és örvendező elragadtatásában szinte széppé teszed a Knortzer Frigyesnek különben nem a belvedéri Apollo mintájára szabott arczát, aki belátsz a him- és nőszabó mühelyekbe, a virágosboltokba, divatárusok kereskedéseibe és kiválóképen belátogatsz a különféle bugyelláriusokba; te jókedvü szellem, kinek dicsőitésére évenkint készül a sok uj polka, csárdás, valczer, gavotte és — házasság, te valóságos megszaporitója az emberi nemnek; csodaorvos, ki legalább időszakilag meggyógyitod a legcsökönyösebb lábrheumákat, hurutokat és migraineket; czivilizálója az emberiségnek te kinek kedveért frakkba bujik talán a jó öreg Csanády Sándor is; csodatévő resurrector, aki gondoskodol arról, hogy az ujévkor nagynehezen kifizetett és a megelégedettség sóhajával eltemetett kontók csakhamar feltámadjanak sirjaikból: hozzád fohászkodom buzgó és epedő fohászszal: juttass a tiszteletedre meggyujtott számtalan csillárok fényéből az én, bálokban, kränzchenekben hamar kifáradt elmémnek is holmi világosság félét, hogy a te dicsőségednek zengésében nagyobb szellemmel és nagyobb megelégedésre működhessem, mint amennyi szellemmel és amekkora megelégedésre tudtam bókolni már az utolsó tánczmulatság alkalmával is, ahol ugyancsak furcsa szemmel nézett reám egy kisasszony a köztünk lefolyt következő párbeszéd végén:

— Kisasszony, nem veszi megrovandó indiskrécziónak, ha megkérdezni bátorkodom: honnan veszi eredetét az a régibb keletünek látszó sötétvörös folt az ön kifogástalan plasztikusságu, hófehér karján?

A kisasszony kissé elpirul.

— Ejnye, hogy maga mindent észrevesz, amit nem kellene észrevennie. Nohát — hogy semmi roszra ne gondoljon, megfelelek erre a kérdésére. Ez anyajegy és velem együtt született. Különben nem kellett volna ujjatlan rahaderékban megjelennem. Ezt jelentette a kérdése, ugye?

— Sőt ellenkezőleg, kisasszony, nagyon jól van igy. Az ilyen kis jegy csak annyival inkább vonzza ide a szemet és akinek olyan karja van, mint milyen az öné, annak nem kell röstelinie, ha megnézik

— Mégis kellemetlen dolog ez. No de most már nem lehet rajta segiteni.

— Lehetne épen, ha erőszakos módhoz folyamodnánk.

— Hogyhogy?

— Például levágnám a frakkom ujját és ezzel toldhatnánk meg a hiányt.

— Köszönöm nem illenék a rózsaszinü ruhához és nagyon feltünnénk mindaketten.

— Sebaj, legalább feltünnénk. . . .

Erre azután a kisasszony a legnagyobb chic-kel hátat forditott és ott hagyott a faképnél. Másnap, mikor az utczán köszöntem neki, ugy fogadta, mint talán Trefort Ágost fogadja a Zimándy Ignácz köszönését.

Hjah, könnyen kilogy az ember a szerepéből, mikor heteken át ugyszólván robotba bókol.

És azért invokáltalak, csörgősapkás pátronusunk, hogy most, mikor hivatalosan szellemeskedem, ne hogy magamra, nehogy megint csak hátat fordítson egy nem kevésbbé kényes és a bókokat is nem kevésbbé pretendáló kisasszony — a publikum!

Ámbár ebben a mostani jókedvü világban ezt is bajlandóbbnak hiszem az elnézésre. Van is rá szüksége szemben a farsang irodalmi termékeivel, — az enyémnél sem akarok kivételt tenni.

Bajos is ezen a téren valami ujat produkálni. Uram istenem, annyi farsang volt már a farsangok kezdete óta s amit el lehetett mondani róluk, azt mind elmondták régen.

»A szépségben, előkelőségben és elegancziában tündöklő bálanya«, a felülmulhatatlan kedvességü Y. urnő«, az »egész társaságot felvillanyozó, kitünő jókedv«, a »nagyszámu és diszes közönség«, »az izlések és fényük által imponáló toilettek sokasága«, »a valóban kedélyes lesztelenség«, a »kivi-

4. szám. Nagy-Kanizsa, 1885. január 25-én. XII. évfolyam.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Városház-utcza 1. sz.

Minden a lapszellemi részére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felszólamlások, hirdetések sat. ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és önsegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 5 frt. — kr.
Fél évre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetmények 80 kr. bélyegdíjon felül 100 szóig 1 frt, azontul minden szóért ½ kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Az anarchisták és a közszabadság.

A társadalmi anarchismus óriási lépésekkel terjeszti pusztító propagandáját Ausztriában, mely sürü népességénél, nagy gyarapodásánál s tekintélyes számu munkás-tömegénél fogva Németországéval egyenlően alkalmas talajt nyujt a társadalmi állapotokkal okkal vagy ok nélkül elégedetlenek izgatásai számára. Itt is, ott is a modern fejlődés, a korlátlan szabad verseny megteremtette a sajnálatos s majdnem áthidalhatlan ellentéteket: egyik oldalon a roppant tömegekben összegyült vagyon s annak nyomása, más oldalról a szegénység, nélkülözés s elnyomottság elégedetlenei. Ily körülmények közt nem csoda, hogy a jogosult szocziális javitó törekvések egyes gonosz spekulánsok kezei közt a terrorizmus a teljes felforgatás tanaivá fajultak el, s hogy azok a korlátlan verseny folytán a tőke kizsákmányolásának teljesen kiszolgáltatott munkás tömegek közt már is számos hivekre találtak. Németországban s Ausztriában számos példa tanusitotta is már, hogy az anarchista tanok rajongó hivei tőrrel, dinamittal, véres merényletekkel meg kezdték tanaik valósitását.

Ily körülmények közt teljesen megmagyarázható Bismarck államszoczializmusa, mely Ausztriában is buzgó terjesztőre talált a Taaffe-kormányban, s a viszonyok indokolják a németországi szigoru anarchista törvényt is, melynek most javitott s szigoritott kiadásával lepte meg az osztrák kormány a reichsrathot. Egyik törvényjavaslat a szocziális törekvések valósitásának akarja elejét venni. Ezért megtámadja az egyesületi jogot, gátolja az egyletek alakitását s feloszlatja a már meglevőket. A kölcsönös segélyezési, betegápolási, temetkezési pénzalap-gyüjtési egyleteket szoros rendőri felügyelet alá helyezi. Kiterjeszkedik az ipartársaságokra, munkaadókra egyes munkásokra, bünteti keményen pénzzel, börtönnel s még a jogorvoslatokat is korlátozza. Megszoritja a gyülekezési jogot: a nyilt gyülekezeteket puszta gyanuból, a nem egészen nyiltakat puszta tetszésből feloszlatja. A sajtótörvényt egyenesen és veszélyesen megtámadja, a nyomtatványok terjesztését elnyomja, a hirlapokat, folyóiratokat betiltja, a külföldi sajtótermékeket kizárja s az esküdtszéki biróságokat korlátozza vagy felfüggeszti. Szóval a birói intézkedés és vizsgálat helyére a rendőri önkényt, tetszést s omnipotencziát helyezi.

Az osztrák kormány másik törvényjavaslata a robbanó anyagok előállitását, forgalomba hozását s felhasználását szabályozza s azok közveszélyes alkalmazásának szándékát bünteti, természetesen kemény és szigoru büntetésekkel.

E törvényjavaslatok is élénken illusztrálják, hogy hová sülyedtek a közállapotok Ausztriában. Br Walterskirchen, e jeles német államférfiú, minapi felolvasásában saját volt pártja — a német liberalis párt — ellen azon vádat emelte, hogy a szemmel látható bizonyosság daczára, melylyel a liberális elvek következménye: a szabad verseny s az alsó néprétegek nyomora s elégedetlensége, közt az okozati összeköttetés létezik, mégis gondját nem a bajok megszüntetése, hanem az elvekért vivott szélmalom-harcz képezi. Nos a Taaff-kormány kezébe vette ugyan a bajok orvolását, de eszközei nagyon veszélyesek a közszabadságra nézve; mentségére felhozható egyébiránt, hogy Ausztriában a gyülekezeti és sajtó szabadság eddig is jóformán csak névleg létezett. Mi ha aggálylyal vagyunk is saját szabadságunk szempontjaiból az első törvényjavaslat iránt, annál inkább helyeseljük a másikat: őrültek erőszakossága ellen a közmüveltség fenálló intézményeit, a vallást, tulajdont, családot erőszakos eszközökkel is biztositnunk kell.

Vannak nekünk is társadalmi bajaink s ezek közt az antiszemitizmusz veszélyes válrokonságot mutat a társadalmi elégedetlenek communista árnyalatával: de mik ezek azon anarchiával szemben, melytől Ausztriában már ily drákói eszközökkel védekeznek?! Teljesen alapos a reményünk, hogy a Tiszakormánynak bölcs intézkedései, párosulva a közigazgatás szigoru fölvigyázásával, nálunk a társadalmi bajok ily elfajulásának gyökeresen elejét fogják venni a szomszéd államok közszabadságra veszélyes eszközeinek használása nélkül is.

Zalamegye közigazgatási bizottsága e hó 13-án tartá ez évi első ülését. Az ülésnek, melyen Glavina Lajos főispán elnökölt, legfontosabb tárgyát képezte az egyes bizottságok ujjáalakitása. Az albizottságok következőkép alakultak meg:

Az 1877. évi XV. t. cz. 216. §-a értelmében alakitott *gyámügyi felebbviteli küldöttségnek* hivatalból résztvevő tagjai: Svastits Benó alispán, Gózony László főjegyző, Csesznák Sándor árvaszéki elnök, Árvay Lajos t. ügyész; a közigazgatási bizottság által választott tagok Erdélyi Mihály, Eperjessy Sándor, Skublics István; főispán ur ő méltósága által kinevezett tagok Skublics Gyula, dr. Horváth Károly, Csertán Károly.

Az 1879. évi XXXI. t. cz. 26. § értelmében alakitott *erdőrendészeti albizottság* tagjai: Eperjessy Sándor, Skublics István, Skublics Jenő, Háczky Kálmán rendes tagok; Csertán Károly, Koller István, Orosz Pál, dr. Horváth Károly póttagok.

Az 1876. évi VI. t. cz. 52–53 §-ai értelmében alakitott *fegyelmi választmány* tagjai: Eperjessy Sándor, Csertán Károly, Árvay István, Radulovits Gerő rendes tagok; Sturm György, Háczky Kálmán póttagok.

Az 1883. évi XV. t. cz. 12. §-a alapján alakitott *felszólamlási bizottság* tagjai: Orosz Pál, Csertán Károly, Skublics István, Eperjessy Sándor.

Az 1876. évi VI. t. cz. 38. §-a értelmében alakitott *börtönvizsgáló bizottság* tagjai a *zala-egerszegi* börtönre Svastits Benó alispán úr elnöklete alatt Skublics Jenő, Háczky Kálmán, Árvay István, dr. Mangin Károly; a *nagy-kanizsai börtönre* Svastits Benó alispán úr elnöklete alatt Erdélyi Mihály, Koller István, Eperjessy Sándor, dr. Mangin Károly.

Az árvaszéki elnök, adó- és tanfelügyelő jelentéseinek meghallgatása után, még néhány kisebb fontosságu, többnyire iskolákra vonatkozó, ügyet intézett el ezen az ülésen a közigazgatási bizottság.

Ügyforgalmi és tevékenységi statisztika a n.-kanizsai biróságok és ügyészségnél az 1884-ik évről.

I. A kir. törvényszék.

A) *Polgári ügy:*

mult évi hátralék	260
f. évben érkezett	3594
lett összesen	6854
elintéztetett	6642
maradt hátralék	312

B) *Büntető-ügy:*

mult évi hátralék	60
f. évben érkezett	4472
lett összesen	4532
elintéztetett	4471
maradt hátralék	61

C) *Fegyelmi ügy:*

mult évi hátralék	1
folyó évben érkezett	31
lett összesen	32
elintéztetett	30
maradt hátralék	2

D) *Elnökségi ügy:*

hátralék nem maradt; ez évben érkezett és elintéztetett . . . 1325

A) *Polgári ügyek.*

a) *közpolgári per:*

mult évről folyamatban maradt	324
folyó évben érkezett	238
lett összesen	562
elintéztetett itélet által	218
» végzés »	67
» egyesség »	4
az év végén folyamatban maradt	273

TÁRCZA.

Ábránd.

Boldogság te édes, szép halottam!
Hát vissza jösz-e jeltelen sirodból,
Elhagyod értem egyszer kis koporsód;
S eljösz, bús lelkemet kisérteni?...
Oh én nem félek tőled: jól megőrzém
Szivem mélyén nyájas emléked!
Te hütelen, te csalfa, csapodár!
... Milyen merészen hitegetted egykor
Ábrándjaiba merült lelkemet:
Hogy örökké hü társamnak maradsz,
Megédesitve minden perczemet!
Nem is álmodtam akkor, hogy te is,
Csak álomkép vagy, ábránd elmúló,
Mint annyi más, — csupán azért születve,
Hogy vesztedet az ember megsirassa...
Ez végzetünk; utánad törekedni,
Hogy, ha elértünk, ujra elveszitsünk —
Mint a regék elátkozott királya,
A bércz oromra fölhengergeti
Az óriási szikladarabot,
De az mindannyiszor legördül ismét...

De itt vagy ujra — ah, nem az a régi
Te nem ragadsz ölelő karjaidba,
Forró ajkad mézéből nem kapok,
Hogy önfeledten, gyönyörittasan
Pihenjek édes, ringató öledben;
— Csak árnya vagy te az eltemetettnek
De milyen árnya!.. Te csak rám tekintesz.
S ez egy tekintet engem ugy megigéz,
Hogy égő arczomat kezembe rejtem,
És nem merek lényes szemedbe nézni...
Föltünnek multam szebb emlékei:
Megannyi régi, ösmerős alak;
Kedves, bájos, ragyogó mindenik...
Oh! nagy, megmérhetetlenül nagy a
Szépség hatalma... tudom, érzem...
Csak egy pillantás — és a sziv az ember,
Egész lelkével, rabja lett a szépnek...
Uralkodónk, bálványunk lesz a szép:
Trón a elött hódolva omlunk
Térdünkre, s életet, vért áldozunk.
Egy szava, egy kitalált gondolatja
Viharba és kemény csatákra küld,
A milliónyi nyomorult lélek közt
A legfényesebb, a legdicsőbb
Eszmék diadalát kivivni — vagy
Őrültségünkben elrombolni mindent,
A mi szentet csak utunkban találunk.
Csak hajt a láng, a büvös kényszerüség..
S oly édes ez az elragadtatás,
Ez istenitő mámor!... Ez igen,
Ez a te képed, szerelem, boldogság!!

Te vagy itt ujra — ah, egy perczre csak...
Hát ily rövid időre látogatsz meg?
....Igaz: hiszen szivem már-már kiég itt,
S én méltó többé nem vagyok reád...
De emléked oly jól esik nekem!
S én áldalak, hogy ujra felkerestél,
Megaranyozni egy kis — perczemet.

Kereszty István.

Farsangi sziporkák.

— A „Zala" eredeti tárczája. —

(Invocatió. – Rosszul sikerült bók. Farsangi tudósitások állandó szótára. A jelenvoltak. – Csárdás par force. – Kőrösi-lány quadrillé; csicsónécsapperli, o du l ėber Augustin-csárdás és még valami.)

Szent Carneval, aki most korlátlan hatalommal uralkodol ifjak és vének fölött, aki simára csiszolod a Szarvas parkettjét és örvendező elragadtatásában szinte széppé teszed a Knortzer Frigyesnek különben nem a belvederi Apollo mintájára szabott arczát, aki belátsz a him- és nőszabó mühelyekbe, a virágosboltokba, divatárusok kereskedéseibe és kiválóképen belátogatsz a különféle bugyellárisokba; te jókedvü szellem, kinek dicsőitésére évenkint készül a sok uj polka, csárdás, valczer, gavotte és — házasság, te valóságos megszaporitója az emberi nemnek; csodaorvos, ki legalább időszakilag meggyógyitod a legcsökönyösebb lábrheumákat, hurutokat és migraineket; czivilizálója az emberiségnek te kinek kedveért frakkba bujik talán a jó öreg Csanády Sándor is; csodatévő resurrector, aki gondoskodol arról, hogy az ujévkor nagynehezen kifizetett és a megelégedettség sóhajával eltemetett kontók csakhamar feltámadjanak sirjaikból: hozzád fohászkodom buzgó és epedő fohásszal: juttass a tiszteletedre meggyujtott számtalan csillárok fényéből az én, bálokban, kränzchenekben hamar kifáradt elmémnek is holmi világosság félét, hogy a te dicsőségednek zengésében nagyobb szellemmel és nagyobb megelégedésre működhessem, mint amennyi szellemmel és amekkora megelégedésre tudtam bókolni már az utolsó tánczmulatság alkalmával is, ahol ugyancsak furcsa szemmel nézett reám egy kisasszony a köztünk lefolyt következő párbeszéd végén:

— Kisasszony, nem veszi megrovandó indiskréczionak, ha megkérdezni bátorkodom: honnan veszi eredetét az a régibb keletünek látszó sötétvörös folt az ön kifogástalan plasztikusságu, hófehér karján?

A kisasszony kissé elpirul.

— Ejnye, hogy maga mindent észrevesz, amit nem kellene észrevennie. Nohát — hogy semmi roszra ne gondoljon, megfelelek erre a kérdésére. Ez anyajegy és velem együtt született. Különben nem kellett volna ujjatlan rahaderékban megjelennem. Ezt jelentette a kérdése, ugye?

— Sőt ellenkezőleg, kisasszony, nagyon jól van igy. Az ilyen kis jegy csak annyival inkább vonzza ide a szemet és akinek olyan karja van, mint milyen az öné, annak nem kell röstellnie, ha megnézik

— Mégis kellemetlen dolog ez. No de most már nem lehet rajta segiteni.

— Lebetne épen, ha erőszakos módhoz folyamodnánk.

— Hogyhogy?

— Például levágnám a frakkom ujját és ezzel toldhatnánk meg a hiányt.

— Köszönöm nem illenék a rózsaszinü ruhához és nagyon feltünnénk mindaketten.

— Sebaj, legalább feltünnénk....

Erre azután a kisasszony a legnagyobb chic-kel hátat forditott és ott hagyott a faképnél. Másnap, mikor az utczán köszöntem neki, ugy fogadta, mint talán Trefort Ágost fogadja a Zimándy Ignácz köszönését.

Hjah, könnyen kifogy az ember a szellemből, mikor heteken át ugyszólván robotba bókol.

És azért invokáltalak, csörgősapkás pátronusunk, hogy most, mikor hivatalosan szellemeskedem, ne hagyj magamra, nehogy megint csak hátat forditson egy nem kevésbbé kényes és a bókokat is nem kevésbbé pretendáló kisasszony — a publikum!

Ámbár ebben a mostani jókedvü világban ezt is hajlandóbbnak hiszem az elnézésre. Van is rá szüksége szemben a farsang irodalmi termékeivel, — az enyémnél sem akarok kivételt tenni.

Bajos is ezen a téren valami ujat produkálni. Uram istenem, annyi farsang volt már a farsangok kezdete óta s amit el lehetett mondani róluk, azt mind elmondták régen.

»A szépségben, előkelőségben és eleganczában tündöklő bálanya«, a »felülmulhatatlan kedvességü Y. urnő«, az »egész társaságot felvillanyozó, kitünő jókedv«, a »nagyszámu és diszes közönség«, »az izlésök és fényök által imponáló toilettek sokasága«, »a valóban kedélyes táncztelenség«, a »kivi-

b) *csődügy* :

a mult évről folyamatban maradt	19
folyó évben érkezett	5
lett összesen	24
elintéztetett	6
folyó évből folyamatban maradt	18

c) *örökösödési ügy* :

mult évről folyamatban maradt	21
folyó évben érkezett	23
lett összesen	44
elintéztetett	32
folyó évről folyamatban maradt	12

d) *váltó és kereskedelmi per* :

mult évről folyamatban maradt	9
folyó évben érkezett	531
lett összesen	540
folyó évben elintéztetett ítélet által	30
» » végzés »	4831
» » egyesség »	1
folyó évről folyamatban maradt	56

e) *czégbejegyzés*

mult évről folyamatban maradt	9
folyó évben érkezett	23
lett összesen	32
folyó évben elintéztetett egyéni	11
» » társas	9
» » pót	5
folyó évről folyamatban maradt	7

f) *czégkitörlés* :

mult évről folyamatban maradt	3
folyó évben érkezett	6
lett összesen	9
elintéztetett egyéni	1
» társas	2
» pót	5
folyó évről folyamatban maradt	1

g) *urbéri s rokonügy* :

mult évről folyamatban maradt	3
folyó évben érkezett	—
elintéztetett itélettel	1
folyó évről folyamatban maradt	2

h) *egyéb folyó ügy* :

mult évről folyamatban maradt	46
folyó évben érkezett	357
lett összesen	403
elintéztetett	369
folyó évről folyamatban maradt	34

i) *felebbviteli ügy* :

felterjesztetett másod- v. harmadbirósághoz	207
leérkezett a másodbiróságtól:	
helybenhagyó,	93
megmásitó	31
feloldó	14
a harmadbiróságtól:	
helybenhagyó	19
megmásitó	4
feloldó	1

B) *Bünvádi ügyek* :

a) *bünügyi vizsgálat* :

m. évről befejezetlen maradt	323
f. évben szaporodott	597
lett összesen	920
f. évben befejeztetett	647
f. évről befejezetlen maradt	273

b) *bünvádi per* :

m. évről folyamatban maradt	255
f. évben érkezett	647
lett összesen	902
f. évben befejeztetett :	
más birósághoz történt áttétel v. más vizsgálatba olvasztás által	104
vizsgálat megszüntetése által	238
itélet altal	169
f. évről folyamatban maradt	391

c) *folyó ügy* :

m. évről folyamatban maradt	19
f. évben érkezett	534
lett összesen	553
f. évben elintéztetett	547
f. évről folyamatban maradt	6

d) *felebbviteli ügy* :

felterjesztetett	305
leérkezett helybenhagyó	165
» megmásitó	123
» feloldó	17

*

Törvényszékünk mult évi működését feltüntető eme statisztika meggyőz bennünket arról, amit egyébként is, — mint annak közvetlen szemlélői — tudtunk, hogy a törvényszéknek minden egyes tagja a lefolyt évben a legnagyobb szorgalmat és buzgóságot fejtette ki, hogy kiki a reáeső nagy anyaggal megbirkózhassék. Épen ennek kimutatására nézve láttuk volna szükségét, hogy minden egyes birónak tevékenysége és pedig nemcsak számszerüleg, de az ügyek minősége szerint is kitüntettessék. Nem értjük tehát, micsoda indokok lehetnek azok, melyeknél fogva az elnökség az adatok ezen részének közlését elzárta a nyilvánosság elől. Annyival is inkább sajnáljuk ezt, miután igy alkalma lett volna a közönségnek is megtudni, melyik biró mit és mennyit dolgozott. A biráknak ez a kimutatás bizonyára nem vált volna szégyenére.

Nem hagyhatjuk emlités nélkül, hogy a törvényszéknél a lefolyt évben a kiadványozások oly gyorsan eszközöltettek, hogy e tekintetben semmi kivánni való nem maradt hátra.

*

A telekkönyvi hivatal ügyforgalma.

1883-ból fennmaradt hátralék	199	ügydarab.
1884-ben érkezett	8007	»
Összesen:	8206	»
Ezekből elintéztetett	7921	»
1885-re maradt hátralék	285	»

A tekkönyvi osztálynál két biró működött, kik azonban nem kizárólag telekkönyvi ügyek elintézésével foglalkoztak. E két birónak, grf. *Hugonnay* Kálmánnak és *Töttösy* Bélának, telekkönyvi működése a mult évben a következő volt:

grf. *Hugonnay* Kálmánra esett	4205 ügy;
ezekből elintézett	4135 ügyet
maradt hátralék	70 ügy.
Töttösy Bélára esett	4001 ügy;
ezekből elintézett	3786 ügyet
maradt hátralék	215 ügy
Összes hátralék:	285 ügy.

Bevezetés tárgya volt 4716 tkvi ügy.
Leirás és kiadványozás tárgya 6991 telekkönyvi ügy.

A bevezetésekkel és azok revideálásával foglalkozott a telekkönyvi igazgató, egy telekkönyvvezető és egy segéd telekkönyvvezető. Az iktatást, kiadványozást és irattár kezelését külön-külön egy, tehát összesen három irnok látta el. A másolással, beleértve a telekkönyvek másolóit, hét dijnok, összesen 1758 frtot kitevő napidijjal.

Megjegyzendő, hogy Dióskálra nézve tekkönyvi átalakitási munkálatok folytak, melyek egy birót három hétig és egy telekkönyvvezetőt 127 napig foglaltak el.

Telekkönyvi másolatokért bélyegekben befolyt 702 frt; a többit hivatalos megkeresésre szolgáltatták ki. — A 702 frt. fedezi a másolatokat készitő két dijnok napidiját, akik azonban a telekkönyvek másolásán felül egyéb munkát is végeztek.

Változások	Hány tétel alatt?	Az álló összegek mennyisége. Austriai értékben frt	kr.
I *A birtokban.*			
1. Élők között			
1. a) Szerződések által	761	893660	49
2. b) Végrehajtás által	115	57447	06
3. c) Haláleset következtében	288	491567	68
Összesen.	1164	942675	23
II. A terheknél			
1. Uj terhek bekeblezése következtében			
1. Élők között.			
4. a) Szerződések bekeblezése	441	243717	68
5. b) igazolt előjegyzés	10	5778	91
6. c) végrehajtás utjáni bekeblezés által	172	30913	52
7. d) hagyaték átszolgáltatása által	16	136302	55
Összesen.	640	416712	66
2. A terhektőli felszabadítás következtében			
8. a) A hitelezők kielégitésére szolgáló bejött összeg elégtelensége miatt	83	32511	03
9. b) A dologi jognak másmódoni megszünése által	401	155813	87
Összesen.	484	188324	90
10. a) egyszerü előjegyzések	9	2573	93
11. b) a végrehajtási zálogjognak már fennálló követeléseknéli bekeblezése	39	5613	72
12. c) A már betáblázott összegek átruházása.	8	3973	
Összesen.	56	12160	65

*

Végigtekintve a telekkönyvi hivatal mult évi statisztikáján, mindenesetre csak hálás elismeréssel lehetünk az ügymenet gyorsasága iránt. A telekkönyvi hivatalnak forgalmához aránylag csakugyan csekély a személyzete s ennek daczára a legkitünőbbek és gyors és pontos működése által a legkiválóbbak egyikenek mondható.

Ez elismerés készséges kinyilvánitásával kapcsolatban azonban nem mulaszthatjuk el az alkalmat egy őszinte óhajtásunk kifejezésére. Az élők közti átruházások, hagyatékháramlások az államnak kincstári illetékekben tetemes hasznot hajtanak. Ha valahol tehát ugy itt nem volna szabad az államnak fukarkodnia alkalmazottjainak kellő dijazásában; Ezért is szivünkből óhajtanánk, hogy a telekkönyvi hivatalnokok szükséges létszáma folytonosan teljes legyen és az ott működő dijnokok legalább egy forint napi dijt kapjanak. A pénzügyi és adóbehajtási közegek az adók és illetékek behajtása körül eredményes hivatalos szolgálataikért többnyire még külön jutalomban is részesülnek; méltányos tehát, hogy ezek a közegek, kik a törvénykezés telekkönyvi ágánál szolgálnak és hajtanak hasznot, szintén jobb sorsra jussanak.

*

A nagy-kanizsai kir. járásbiróság ügyforgalmi és tevékenységi kimutatása az 1884. évről.

Beérkezett polgári-, kisebb polgári-, bünügyi- és elnöki beadványok száma: 16349.

Ebből osztalékul esett.

Kovács Béla jbiróra	5477	ebből hátr.	0
Arvay Sánd. aljbiróra	5370	ebből hátr.	10
Zsubory István »	2275	» »	582
Weber Károly »	1932	» »	45
Deák Fer. jegyzőre	1295	» »	0
Összesen:	16349	hátr. össz.	637

Sommás per érk.	1381
mult évről folyam. mar.	305
Lett összesen:	1696

Ebből osztalékul esett:

Kovács Béla jbiróra	1099	ebből foly. mar.	291
Arvay Sánd. aljbir.	482	» » »	154
Zsubory István »	15	» » »	6
Weber Károly »	100	» » »	45
Összesen:	1696	ebből » van ösz.	9

Folyó polgárügy érkezett	567
mult évről folyamatban mar.	8
Lett összesen	575

Ebből osztalékul esett:

Kovács Bla jbiróra	401	ebből foly. maradt	0
Árvay Sánd. aljbir.	87	» » »	0
Zsubory Istv. »	8	» » »	0
Weber Károly »	60	» » »	9
Deák Fer. aljegyz.	19	» » »	0
Összesen:	675	foly. van össz.	9

Bün. vizsgálat érkezett :	214
mult évről folyamatban maradt	190
Összesen:	404

Ebből osztalékul esett:

Árvay Sánd. aljbir.	13	ebből foly. mar.	0
Zsubory István »	127	» » »	50
Weber Károly »	195	» » »	92
Deák Fer. aljegyz.	69	» » »	12
Összesen:	404	foly. van össz.	155

Kihágási ügy érkezett	334
mult évről folyamatban maradt	376
Lett összesen:	1090

Ebből osztalékul esett.

Árvay Sánd. aljbir	11	ebből foly. maradt	0
Zsubory István »	558	» » »	325
Weber Károly »	236	» » »	79
Deák Fer. aljegyz.	290	» » »	60
Összesen:	1096	foly. mar. össz.	464

Folyó önálló bünügy ez évben érk.	149
mult évről folyamatban maradt	35
Lett összesen:	187

Ebből osztalékul esik.

Kovács Béla járásb.	35	ebből foly. mar.	0
Árvay Sánd. aljbir.	2	» » »	0
Zsubory István »	44	» » »	9
Weber Károly »	31	» » »	11
Deák Fer. aljegyz.	75	» » »	4
Összesen:	187	foly. maradt össz.	24

Kisebb polgári per a folyó évben érk.	1003
mult évről folyamatban maradt	32
Lett összesen:	1035

Ebből osztalékul esett.

Arvay Sánd. aljbir.	882	ebből foly. van	10
Zsubory István »	121	» » »	25
Összesen:	1003	ebből foly. van össz.	35

*

Az összes birósági ügyforgalom közt tagadhatatlanul legérdekesebb és legtanulságosabb a járásbiróságé. Mert mig itt a laikus is láthatja, hogy mire képes a szorgalom és jóakarat, viszont arról is meggyőződhetik, hogy Zsubory István albiró urnak tevékenysége épen nem elégitheti ki sem a felebbvalóit, sem pedig a jogkereső közönséget. Mig birótársainak aránytalanul nagyobb az osztaléka, és ennek daczára vagy épen semmi, vagy eltünően csekély hátralékuk maradt, addig az összes hátralék 95%-a épen a fentnevezett albiró urra esik. Ezt konstatálnunk kellett az igazság érdekében, de azért is, mivel az állapot hátrányait törvénykezésünk terén sulyosan érezzük.

*

A helybeli kir. ügyészségnél a mult évben összesen 680 büntett és vétség iránti feljelentés tétetett. Ebből 16 mint a büntető eljárásra alkalmatlan, elutasittatott, 611 esetben a tárgyalás elrendeltetett és 55, mint más hatóság illetőség körébe tartozó, áttétetett. *Vizsgálati fogság* 239 férfi-, és 22 nőszemélyre nézve rendeltetett el, összesen 261 esetben. *Elitéltetett* összesen 200 egyén büntett és vétség miatt, 23 kihágás miatt; összesen 223.

A zala-egerszegi kir. törvszéknél 1885 évre a tanácsok a következőkép alakitatnak meg.

I. Kisebb polgári peres ügyekben II. fokban itélő tanács: Elnök: dr. Gyömörey Vincze tszéki elnök. Birák: Szeghő István Somogy János tszéki birák. Jegyző: dr. Thassy János tszéki joggyakornok.

II. Vétség és kihágási ügyekben II. fokban itélő tanács. Elnök: dr. Gyömörey Vincze tszéki elnök. Birák: Szeghő István Hrabovszky Flóris tszéki birák. Jegyző: dr. Thassy János tszéki joggyakornok.

III. Polgári peres és perenkivüli ügyek. Elnök: dr. Gyömörey Vincze tszéki elnök. Birák: Mihálovics Károly Szeghő István Somogy János tszéki birák. Jegyző: dr. Thassy János tszéki joggyakornok.

IV. Urbéri és ezzel rokon természetü ügyekben. Elnök: dr. Gyömörey Vincze tszéki elnök. Birák: Mihálovics Károly, Szeghő István, Hrabovszky Flóris, Somogy János, Gidró László tszéki birák. Jegyző: dr. Vizlendvay Imre aljegyző.

V. Telekkönyvi ügyekben. Elnök: dr. Gyömörey Vincze tszéki elnök. Birák: Hrabovszky Flóris, Gidró László tszéki birák. Jegyző: dr. Thassy János tszéki joggyakornok.

VI. Váltó, kereskedelmi és csődügyekben. Elnök: Szeghő István tszéki biró. Birák: Mihálovics Károly, Somogy János tszéki birák. Kereskedelmi ülnök: Fischer Miksa kereskedő. Jegyző: dr. Thassy János tszéki joggyakornok.

VII. Bünügyekben *első büntető tanács.* Elnök: dr. Gyömörey Vincze tszéki elnök. Birák: Szeghő István, Somogy János tszéki birák. Jegyzők: Rutich Sándor, Szalay László tszéki jegyzők. *Második büntető tanács.* Elnök: Mihálovics Károly tszéki biró. Birák: Hrabovszky Flóris, Gidró László tszéki birák. Jegyzők: dr. Vizlendvay Imre aljegyző, dr. Thassy János tszéki joggyakornok.

VIII. Fegyelmi biróság sorshuzás utján alakitva. Elnök: dr. Gyömörey Vinsze tszéki elnök. Rendes birák: Mihálovics Károly Hrabovszky Flóris tszéki birák. Pótbirák: Gidró László, Somogy János. Fegyelmi vizsgálóbiró: Szeghő István tszéki biró. Jegyző: Szalay László tszéki jegyző.

IX. Vizsgáló birák Gidró László tszéki biró, Rutich Sándor, Szalay László jegyzők, dr. Vizlendvay Imre tszéki aljegyző. Pertárnok: Fritz József tszéki joggyakornok.

Az I. III. IV. és VI. tanács rendes ülését hétfőn; a VI. tanács a szükséghez képest a hét minden napján, — a II. tanács min-

---

lágos kivirradtig, hajnal hasadtáig járt tánczok«, az a »fáradhatatlan vidámság mely oly nehézzé tette az Orpheusé ből Morpheusnak karjaiba való átmenetelt« stb. mind olyan stereotypekké vált frázisok, melyekhez ujakat hozzátenni bajos, de felesleges is volna ezeket mégis ilyenkor annyiszor kell használni, hogy a szedést állva lehetne hagyni és csak mindig eléje csusztatni a »jelenvoltak« névsorának.

Ezek a jelenvoltak! Mennyi bajt okoznak ezek annak a szegény bálitudósitónak, aki bármennyire lelkiismeretesen veszi is tisztjét, mégsem teheti azt, hogy piajbászszal, papirral odálljon a terem közepére, teszem azt négyes alkalmával mikor mind tánczol, aki tánczos és ugy jegyezze sorba, hogy valahogy ki ne maradjon egy sem. Mert akkor jaj neki. Ott lenni és még sem fölemlittetni a »jelenvoltak« közt, ez majdnem annyira fáj, mint egy egész mazurkán át petrezselymet árulni.

Ez különben még nem volna olyan rettenetes az illető tánczosnőre nézve, mintha egy csárdást kellene végig »ülnie«. A csárdás mégis csak a legszivósabb tánczunk marad. S ha kisasszonyainak egy része abban tetszeleg magának, hogy tánczmulatságokon nem csak a bájaikat, hanem a kiváló mű-veltségök is minél előnyösebb szinben akarván feltüntetni, francziául konverzálnak, — de azért mégis legszivesebben ropják a nemzeti tánczot. S alig akarnak véget érni a csárdások. »Ujra! hogy volt!« és megint csak »hogy volt!« mig a szegény Laczi nyolczadszor rákezdi a frisset, hogy végeztével megint csak felhangozzék az előbbi csatakiáltás.

Különben is egyre nagyobb tért hódit a magyar nóta. A bálok professzionátus uri és női matadorjai előtt talán nem mondok ujat, de én megvallom, először életemben láttam, még pedig a héten a tornászbálon, hogy a »Körösi lány« melódiájára milyen szépen tánczolták a franczia négyest. Ezután már csak vártam, hogy a rákövetkező czepperlit a »csicsónė«-ra járják. Akkor aztán bátran csárdásozhattak volna az »o du lieber Augusztin« melódiája szerint; a lassura pedig felhasználhatták volna a »Zsidó nő« ouverture-jét.

Hacsak ezt maliczjának nem vette volna a tornaegylet báljának publikuma.

LUPULUS.

—

den szombaton, a V. tanács minden pénteken, a VII. alatti büntető tanácsok nyilvános végtárgyalásaikat rendesen minden szerdán és csütörtökön, — sürgős esetekben ezen felül kedden is tartják, a fenyitő folyó ügyekben pedig minden szombaton biráskodnak, végre a fegyelmi biróság nyilvános üléseit szerda és csütörtöki napon tartja.

Zala-Egerszegen, 1885. január hó 1-én.

Dr. GYŐMŐREY VINCZE
kir. törvényszék elnök.

Különfélék.

— **Svastits Margit** kisasszony temetése hétfőn, e hó 19-én, délután 3 órakor ment végbe. Ha a részvét nagysága csakugyan képes enyhiteni a fájdalmat, akkor a szülők megtört szivének csakugyan vigasztaló balzsam lehetett az az őszinte sajnálat, mely a gyászszertartáson jelenvolt impozáns közönség arczán visszatükröződött. Ilyen temetést rég nem látott Kanizsa. A város és vidék társadalmának legelőkelőbb rétege ugyszólván testületileg képviselve volt és beláthatlan sorban kisérte a temetőig a gyászkocsit, melyet a diszesnél diszesebb koszoruk özöne boritott el egészen.

— **Csáktornya áldozatkészsége.** Csáktornya mezőváros, a muraközi magyarosodás központja,e hó 21-én nevezetes határozatot hozott. Mint irják, az állami tanitóképző intézet épületének felállitása kérdésében a városi képviselőtestület a kormánynak a nevezett czélra 12 holdnyi telket és 20 éven keresztül évenkint 1000 frtot megajánlott; mi tekintve a község szerény anyagi helyzetét, nemkülönben csekély létszámát, (mert Csáktornyának csak 3224 lakosa van) valamint azon körülményt, hogy ezen kis község már eddig is évenkint közel 9000 forintot forditott iskolai czélokra, bizonyára elismerésre méltó.

† **Rózsavölgyi Antalné,** szül. Tavaszy Ilona helybeli közs. népiskola tanitónő, közbecsülésben állott urnő, e hó 20-án reggel 6 órakor meghalt 64 éves korában. Nagy részvét mellett temették el másnap délután. A számos tagból álló gyászoló családon kivül sok jóbarát és ismerős őszintén fájlalja a kitünő hölgy elhúnytát.

— **A Balaton mélységét** Füredtől Siófokig az alkalommal, midőn a gőzhajó idei utolsó utját tette, megmérték hat helyen, az eredmény következő volt; tiz ölre a hajóállomástól 3 m. 82 cm. II. méretnél 3 m. 93 cm. III. méretnél 3 m. 30 cm. IV. méretnél 3 m. 53. cm. V. méretnél 3 m. 5 cm. és a VI. méretnél 1 m. 50 cm. mélységü volt a Balaton, tehát oly csekély, hogy érett megfontolást igényel, valjon a Sió mostani állása nem fenyegeti-e romlással a szép magyar tengert.

— **A vadászbálra,** mely e hó 31-én megy végbe a Szarvasban, buzgón folynak az előkészületek. Belépti és karzatjegyek e hó 26-ától, hétfőtől, kezdve kaphatók lesznek a helybeli három gyógyszertár mindegyikében. Akik eddig meghivót nem kaptak és ilyenre igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt a rendező bizottság valamelyik tagjához fordulni.

— **A torna-egylet tánczkoszoruicskáját** e hó 17-én tartották meg a Szarvasnak e czélra igen szépen feldiszitett nagytermében. A rendezőség mindent elkövetett, hogy a tánczvigalom diszes és e mellett kedélyes, feszteleu legyen s abbeli buzgalmát mondhatjuk, siker kisérte. Az, hogy a közönség bizonyos tekintetben egyoldalú lesz s hogy milyen ez a tekintet, azt előre tudta mindenki s igy senki sem csodálkozott azon, hogy a jelenvoltak nagy száma között nemzsidó álig volt öt-hat. De hát hogy igy volt a dolog, erről azok tehetnek, akik nem jöttek el. Akik ott voltak, jól mulattak s nagyon kevesen mentek haza reggel 5½ óra előtt, mikor egyszerre eloszlott az egész vendégsereg. Dicséretesen kiemelendőnek tartjuk a hölgytoilettek-ben e tánczmulatság alkalmával érvényre jutott, izléssel párosult elegáns egyszerüséget, mely valósággal jól esett a szemnek. Kevésbbé adott okot a dicséretre különben derék czigányprimásunk, Horvát Laczi, kinek barna munkatársai ezen az estén olyan keservesen húzták és fújták, hogy egyedül az általános jókedv tudta elnyomni az e fölött való boszuságot. A hölgyek diszes sorában jelenvoltak: Engländer Czilike, Rosenfeld Ilka (Szentpéter), Sommer Malvin és Lujza, Rosenberg Mari és Adél, Welisch Ida, Wolheim Fanny, Scherz Berta, Scherz Tilka Hartmann Helén, Lakenbacher Irma, Weisz Karola és Gizella, Kohn Hedvig, Kayserling Jolán, Honig Jenny, Tesznov Mari, Kohn Szidi, Pollák Marcsa, Mózes Janka (Varasd), Lengyel Sarolta (Marczali), Weisz Gizella, Reichenfeld Leopoldin, Keszler Lina, Leipnik Szelin; — Guttmann Vilmosné, Grünhut Alfredné, Weiserné, Garainé, Rapochné, dr. Rothschild Samuné, dr. Rothschild Jakabné, Leszner Henrikné, Engländer Lajosné, Weisz H. J.-né, Scherz Zsigmondné, Scherz Albertné, Rosenfeld Mórné, Markbreiter Lipótné, Welisch Józsefné, Sommer Sándorné, Krászáné, Wolheim Ernőné, Weiszmayer Izidorné, Goldstein Fülöpné stb. Az első négyest 42 pár tánczolta.

— **A gymnásiumi hangverseny és tánczmulatság,** mely e hó 21-én folyt le a Szarvasban, megfelelt szinte hagyományosnak mondható régi jó hirnevének. Közönség annyi volt, hogy alig fértek el a nagy teremben, jókedv is volt akkora, hogy reggel előtt vajmi kevésnek jutott eszébe ez az operabeli nóta: »Pihenésre teremté az isten az éjszakát.« De nem is igen operáztak itt, hanem a felette sikerült hangverseny után járták a tüzesnél tüzesebb csárdásokat, hogy gyönyörüségük telt benne még a nézőknek is. Más tánez is volt elég, de oroszlánrésze mégis csak a csárdásnak jutott. A négyeseket két kolonnban tánczolta 80—100 pár; mindenesetre olyan szám, mely nálunk már ritka lett. A hölgyek sorában jelen voltak: Belus nővérek, Clément k. a., Csigaházy k. a. (Szepetnek), Darázs nővérek, Engländer Czilike, Friedl k. a. Grobetti Malvin, Hegedüs Margit, Hacker nővérek, Horváth Irma, Isztl k. a. (Marczali), Kaan nővérek, Kocsis Polcsi, Keindl nővérek, Kemény nővérek, Kaiser k. a., Klein Julcsa, Kreisler k. a. (Csurgó), Mózes Janka (Varasd), Magerle k. a., Negrelli k. a., Normann bárókisasszony, Novinska Leopoldin. Rátz nővérek, Rosenfeld Adél, Somssich Katinka, Scherz Tilka, Sebestyén k. a., Szalmay Czeza, Szám k. a., Tripammer Betti, Vágner Aranka, Viosz Margit, Welisch Ida és Nina, Wajdits Flóra kisasszonyok. — Ebenspanger Lipótné, Eperjessy Sándorné, Erdődy Lajosné, Fesselhofer Józsefné, dr. Fárnek Lászlóné, Fárnek Kálmánné, Gutmann Vilmosné, Gulyás Jenőné, dr. Horváth Antalné, Hertelendyné, dr. Horváth Ferenczné, Isztlné (Marczali), Némethyné, Piszkor Tamásné, Piihál Ferenczné, Rózsa alezredesné, dr. Rothschild Samuné, Rátz Antalné, Scherz Albertné, dr. Schreyer Lipótné, Somssich Lőrinczné, Wenczelné urhölgyek stb.

— **Keszthelyen a gazdászbál** f. hó 17-én este fényesen igazolta e tánczvigalom régi jó hirnevét. Az »Amazon« szálloda termeit diszes közönség élénkité meg s átalán e bál látogatottság, jó kedv tekintetében nem hagy tenn semmi kivánni valót. Különös érdeket kölcsönzött a bálnak *Nagy Aladárné*, a lady patronesse, ki kedvessége és toilettje által is általános figyelmet keltett ugy a hölgy-, mint a férfi közönség körében. Számos fiatal hölgy lön e bálon bemutatva. Ott voltak: Oltay Guidóné, Czigány Károlyné, Pethő Lajosné, Hertelendy Józsefné, Csernel Olivérné, Talabér Károlyné, Reischl nővérek, Vértessy nővérek, Emecz Gizella, Saáry Piroska, Garger Zseni, Király Lujza, Csurda Lujza, Ehrlich nővérek, Schotten nővérek, Stefanics nővérek, Baán nővérek, Lerch Katalin, Fülöp Katalin, Takács nővérek, Tánczos nővérek, Höhn Malvin, Gaál Atala, Botka Ernesztin, Mojzer nővérek, Péczely Nelli, Klasz nővérek, Tomka Ilon, Ságváry Ilona, Lábos Mariska, Zdrávy Irma, Szabó Ida, Rajky Anna, Gorzó Anna stb. urhölgyek. A négyeseket 60 pár tánczolta. A bál reggeli 7 és ½ óráig tartott. A derék rendezők dicséretet érdemelnek.

— **Az ideiglenesen megalakult** Keszthelyi ipartestület alapszabályait a minisztérium nem hagyta jóvá, hanem visszaküldé módositás végett.

— **A helybeli korcsmákban** üveg-razziát tartott e héten rendőrségünk. Folytonos panaszok érkeztek ugyanis, hogy a t. cz. korcsmárosok vagy épen nem, vagy hamisan jelzett üvegekben mérik Bacchus nedvét, saját hasznukra ugyan, de a fogyasztóknak nem nagy épülésére. A kiküldött rendőrségi közegek egész légio boros üveget (persze üreset) koboztak el, melyeknek volt tulajdonosai már most el nem kerülik a birságot. Az ekkép befolyandó összeget talán tönkrement boriszák felsegélyezésére lehetne forditani. Ez is olyan „jótekony czél«-féle bianc.

— **A magyar szt. korona országai** Vörös Kereszt-egyletének nagy-kanizsai városi választmánya 1885. évi febr. hó 1-én délután 3 órakor a kisdedovoda nádor-utczai helyiségében tartandja évi rendes közgyülését. — A közgyülés tárgyai: 1. Elnöki megnyitás. 2. Jelentés a lefolyt évi működésről. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. A sorrend szerint kilépő, valamint elköltözött választmányi tagok helyett ujak, esetleg azok ismét megválasztása. 5. Netáni inditványok — Kisorsolt tagok: Ebenspanger Lipótné, Hoffmann Mórné Kürschner Ignáczné, Sommer Sándorné, dr. Schreyer Lajosné, Weiss Henrikné, Blau Lajos, Ebenspanger Lipót, Fischl Pál, Hencz Antal, Hirschl Ede, Pataky Andor, Wachtl Zsigm. (elköltözött) urak.

— **A városi lámpagyujtogatókat** figyelmeztetjük kötelességének pontos teljesitésére. Némelyik utczán még este 7 órakor sincsenek meggyújtva a lámpások, pedig a kegyes holdvilág még ebben az uj esztendőben sem alkalmazkodik a mi különben nagyrabecsült lámpistáink szerint. Avagy most akarják pótolni, amit elpazaroltak vagy két-három hónappal ezelőtt, amikor délután 4 órakor, még egész világoskor, meggyujtogatták a lámpásokat?

— **Himlő.** *Keszthelyen* mult év november hava óta *himlő-járvány* uralg, többen már áldozatául estek a járványnak. A járvány terjedését megakadályozandó, a helyi közegészségügyi bizottság szigoru rendszabályokat foganatositott.

— **Gyanus órák.** Nem valami szenzácziós ékszerlopásról van szó, sem városi toronyóráinkról, habár ezeknek járása is felette »gyanus«. — Egy házoló asszonytól krajczáros czukorórákat kobozott el rendőrségünk. Ez órák »élvezése« következtében állitólag több gyermek lett rosszul s az a gyanu, hogy a czukrászművészetnek eme produktumai mérges anilinfestékkel vannak olyan telszetős piros szinre festve. Alapos-e ez a gyanu, azt a megejtendő vegyi vizsgálat fogja konstatálni.

Irodalom.

— **Az »Ország-Világ«,** e kitünő magyar képes hetilap január 17-iki 3. száma ismét rendkivül gazdag tartalommal és gyönyörü képekkel jelent meg. Degré Alajos, a szerkesztő »Végzett földesúr«-ának befejező közleménye. — Karlovszky M. lea, »A nők világából«. — Bogdánfy Lajos forditásában Eugéne Manuel a franczia akadémia által koszoruzott »A vén imakönyv« czimü verse. — »A talu urai.« Regény Tolnay Lajostól. — XVI. Lajos és Mária Antoniette a versaillesi palotában.« Benczur Gyula festménye után. — »A beszélő szikla regéje.« K. Nagy Sándortól. — »Björnstyerne Björnson.« Arczképpel. — »Világ szája« Mészáros István szép költeménye. — »A virágok szerelméről« Farkas Ödöntől. — »A Kis gyámanya.« Képpel. — »A hét története.« Székely Huszártól. — »Zene leczeke.« Czimképpel. — »Abbázia, téli gyógyhely.« Három képpel. — »Kruesz Chryzosztom.« Arczképpel. — Képmutatvány dr. Majer István »Ezer mükereszt« czimü remek művéből. Ezután jönnek a rovatok, melyeknek gazdag tartalma, változatossága kiváló érdekü. Ugymint: Tudomány és irodalom, Vidéki élet, Szinház és művészet, ujdonságok, rövid hirek, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények, nagtár és hirdetések. Előfizetési ára: egész évre 10 frt; fél évre 5 frt; negyed évre 2 frt 50 kr. Egyes szám ára 20 kr. krajczár. Előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz, Gránátos-utcza 6. szám küldendők.

— **Uj zenemű.** Menner és Schleuning mükereskedésében Szegeden megjelent »Szánkirándulás« gyorspolka (csörgőkkel vagy anélkül) Zongorára két és négykézre szerzé Menner János. Ára két kézre — 90 kr. Egy pár csörgő, 40 kr. Ara négy kézre 1 frt. 20 kr 2 csörgő 80 kr. Az emlitett mü méltóan sorakozik a szerző eddig irt és közkedveltségnek örvendő szerzeményeihez, amennyiben ennél is sikerült dallamos és diszes kiállitásu müvet a zenélő közönségnek nyujtani.

Gabona árak.

Nagy-Kanizsá, jan. 25-én.

78 kilogramm buza 7 frt. 60 kr. 7 frt 80 kr. — Rozs 6 frt. 60 kr. 7 frt — kr. — Árpa 7 frt. — kr. 8 frt. — kr. — Zab 6 frt. 50 kr. 6 frt. 60 kr. Kukoricza 6 frt, 25 kr. 6 frt 50 kr. Bükköny 5 frt 50 kr. 6 frt. — kr. Hajdina — frt — kr. — frt. — kr.

Nyilttér*)

Köszönetnyilvánitás.

Azon örökbecsü kegyes részvéteért, melyet felejthetlen kedves Margit leányunk elhúnyta és temetése alkalmával rokonaink, jó barátaink, ismerőseink és oly számos igen tisztelt közönség tanusitani kegyeskedtek, fogadják együttesen és egyenként fájdalomtól lesújtott szülői szivünkből fakadó hálás köszönetünk nyilvánitását.

Nagy-Kanizsán, 1885. évi jan. hó 17.

290 1—1. Svastits Károly és neje.

*) Az e rovatban foglaltakért nem vállal magára felelősséget a szerk.

A vasuti menetrend.

Kanizsa-Budapest Ind.	gyors vonat reggel 6 ó. 28 p.	vegy. vonat reggel 7 ó. 20 p.	sz. von. d. u. 2 ó.	szem. vonat este 12 ó. 16 p.
Budapest-Kanizsa Érk.	szem. vonat délután 1 ó. 59 p.	vegy. vonat este 9 ó. 50 p.	gy. v. este 10 ó. 55	szem. vonat reggel 4 ó. 45 p.
Kanizsa-Pragerhof Ind.	szem. vonat d. u. 2 ó. 45 p.		gy. v. este 11.20	szem. vonat reggel 5 ó. 20 p.
Pragerhof-Kanizsa Érk.	gyors vonat reggel 6 ó. 17 p.		sz. v. d. u. 1.15	szem. vonat este 11 ó. 35 p.
Kanizsa-Bécs Ind.	szem. vonat éjjel 12 ó. 05 p.	vegy. vonat reggel 6 ó. [illegible] p.	sz. v. d. u. 3.15	
Bécs-Kanizsa Érk.	szem. vonat d. u. 1 óra 48 p.	vegy. vonat este 10 ó. 26 p.	sz. von reggel 4.08	
Kanizsa-Barcs Ind.	szem. vonat d. u. 2 ó. 25 p.	szem. vonat este 11 ó. 05 p.	sz. von reggel 5.45	
Barcs-Kanizsa Érk.	szem. vonat este 11 ó. 25 p.	szem. vonat reggel 5 ó. 52 p.	sz. v. d. u. 1.40	

Felelős szerkesztő:
VARGA LAJOS.
Társszerkesztő
Farkas Imre.

Hirdetések:

Már február 1-én visszavonhatlan huzása,
a Deésen felépitendő
MAGYAR
NEMZETI SZINHÁZ
javára kibocsátott nagyon kedvelt
SORSJEGYEKNEK
Nyereményértéke **8000** forint.
A legkisebb nyeremények 5 frtot érnek.
1 sorsjegy csak 50 kr.
6 sorsjegyre 1 sorsjegy ingyen.

Február 20-án a
Kincsem
sorsjegyek huzása
darabja 1 forint
11 darab csak 10 frt.
2 darabra, 1 darab 50 kros sorsjegy ingyen.

10.000 *nyeremény* főnyeremény
50.000 frt
20.000 „
10.000 „
stb.
Minden nyeremény készpénzben fizetve le.

FŐELÁRUSITÓ:
A „Budapesti LLOYD"
kiadóhivatalának *bank- és váltó-üzlete*
Engel Zsigmond és Társa
BUDAPEST, Dorottya-utcza 5. szám.

Előfizetési felhivás a „*Budapesti Lloyd*" hiteles sorsolási tudósitásra. Egész évre bérmentes szállitás 2 frt.
Foglaló nélkül semmit sem küldünk.
A sorsjegyek vagy nyeremény jegyzékek bérmentes beküldéseért 15 kr. bélyeg beküldendő.
291 1—1

Tiszta,
olcsó, hamisitatlan tej!

Alulirott bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az „ujnépi" jóhirü *tehenészetet* folyó évi január hó 1-én átvettem, s az elárusitást *a mai napon meg is kezdeltem.*

Midőn Nagy-Kanizsa város n. é. közönségének becses pártfogását kérném: igérem, hogy az általam Nagy-Kanizsán az „OROSZLÁN" *szálló előtt naponkint már reggeli 6 órától kezdve elárusitandó* **tejet, tejszint, tejfölt, irós-vajat,** hamisitatlan, tiszta állapotban a *legjutányosabb áron* fogom szolgáltatni és legfőbb czélom leend, hogy a nagyérdemü közönség osztatlan tetszését és bizalmát kiérdemeljem.

A legjobb minőségü reggeli friss tej reggelenkint 7 kr.
Kávénak való tejszin „ „ „ 26 kr.
Verni való tejszin „ „ „ „ 50 kr.
Tejföl „ „ „ „ „ „ 30 kr.
Fris irós-vaj 1 kgr. 1 frt. 20, egy fél kgr. 60 kr.

Ujnépen, 1885. január hó 5-én.

Tisztelettel
Fritz Endre,
tej-üzlet bérlő.

286 3—3.

Összesen 10.000 nyeremény

Huzás folyó évi Február 20-án

II. KINCSEM-SORSJÁTÉK

1. főnyeremény forint

50.000

2. főnyeremény 20.000 3. főnyeremény 10.000 forint o. ért

1 sorsjegy 1 forint o. é.

11 sorsjegy 10 forint o. é.

A sorsjegyek valamint a sorsolási jegyzék portomentes megküldése czéljából 15 krajczár mellékelendő a megrendeléshez.

260 8—10

A sorsjegyek kaphatók:

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájában

Hatvani-utcza BUDA-PEST Nemzeti Casino

Ugyszintén valamennyi váltóházaknál, lottogyüjtőknél és szivartőzsdéknél

további nyeremények	további nyeremények
5000 frt.	2000 frt.
3000 frt.	1000 frt.

Minden nyeremény készpénzben kifizettetik.

„Tengerre!"

Kiadóhivatala **Triesztben** 5 kilós postazacskókban utánvét mellett küld **kávét** kilója:

Kuba 1 frt 90	Mokka 1 frt 80	Ceylon 1 frt 60
Jáva 1 frt 50	Gyöngy 1 frt 50	Rió 1 frt 45

Minden egyéb nemeket árjegyzék szerint; olcsóbbat 1 frt 30, 1.20, 1.10, kilonként. *Rizs* olasz 25, japán 21, ind. 28 kr.

Déli gyümölcs:

Malagaszőlő 1.50 kr.	*czukorfüge 70 kr.*
Princ. mandola 1.60 kr.	*Alex. Datolya 70 kr.*
Sziczil. mogyoró 60 kr.	*Édes mandola 1.20 kr.*
Mazzolaszőlő 60 kr.	*Apró szőlő 50 kr.*

Többféle czikknek egy zacskóba való megrendelésénél összesen 4½ kilót küldünk és számitunk a különböző árukból.

Czitrom

40—50 darab vagy

Narancs

30—40 darab, 2 hónapig tartós; finom héjjal, kosarastól **1 frt 90 kr.**

Mándárin

legédesebb chinai narancs **50 darab 2.50.**

Az árakban minden költség bennfoglaltatik, ugy hogy a vevőnek egy krajczárnyi egyéb kiadása nincs. Az összeg előre beküldése által minden egyes csomag 10—10 krral olcsóbb lesz. 285 3—3.

Singerstrasse 15. „gold. Reichsapfel"

PSERHOFER J.-féle gyógyszertár Bécsben.

Vértisztító labdacsok [illegible]

[illegible]

George Pate pektorale-ja, [illegible]

Tannochinin-hajkenőcs, [illegible]

Egyetemes tisztitó só, [illegible]

Amerikai köszvény-kenőcs, [illegible]

Chinai toilette-szappan, [illegible]

Fagy-balzsam, [illegible]

Élet essenczia (prágai cseppek, svéd cseppek,) [illegible]

Por lábizzadás ellen. [illegible]

Postai küldemények 5 frt alul megrendeléseknél csakis az összeg előleges beküldése mellett nagyobb összegeknél utánvéttel is eszközöltetnek. 257 10—12

HARLANDI

kötőfonál és orsóczérna

A bécsi és párisi kiállitás alkalmával a legnagyobb érmekkel kitüntetve

gyari jelvény kötő-fonalra | gyari jelvény orsó-czérna

Általán kedvelt *kitünő minőségéért* kapható

Osztrák-Magyarország

minden nagy és **nevezetes kereskedésében.**

Főraktár: Bécs Sándor Mátyás és fiainál, I. Werderthorgasse Nr. 2.

237 10—14.

230 8 12

Császár. és kir. osztrák-magyar szabad

Ruganyos fa-mátráczok

6 frt.

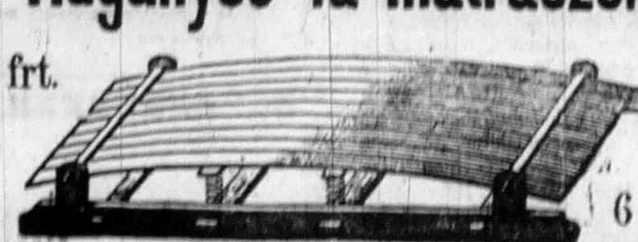

6 frt.

Mint sodrony mátráczok és szalmazsákok helyettesitése

tiszta, tartós és olcsó, különösen alkalmas intézetek és kórházak számára

Főraktár: Bécs I. Maximilianstrasse 1 szám.

Támaszkodva a bizalomra

melyben a mi Pain-Expeller készitményünk több mint 15 év óta a közönség által részesittetik, szabadságot veszünk magunknak, azokat kik még nem ismerik, egy kisérlet tételére felhivni. Ezen rég elismert háziszernek nincs szüksége a reclamera, és önmaga által ajánltatik, amint azt egy próba igazolni fogja. A Pain-Expeller bedörzsölésre használtatik csúz és köszvény ellen. Ára 40 és 70 kr. egy üvegnek; kézletben a legtöbb gyógyszertárban. Hamisitványok elkerülése végett, csakis „Richter-féle horgony Pain Expeller, kérendő s semmi esetre se más fajta. *Richter F. Ad. és társa, Bécs. — Főraktár Prágában az „arany oroszlán" gyógyszertárban*, Niklasplatz. 7. 272 3—5.

Svájczi csokoládék és CACAO

Amadée Kohler & Fils gyárából

alapitva 1830-ban

Kitüntetve 1-ső rangu érmekkel

Főraktár Ausztria-Magyarország részére L. H. Bernstein Bécsben XI. Berggasse 13 sz.

124 4—4

Svájczi csokoládék és CACAO

Szabadalmazott

Gyapot-Hajtószij.

F. Reddaway & Co., Manchester.

Elismerve legjobb gyártmányunk

Erősebb és olcsóbb a bőrnél.

Sem a nedvesség, sem a hőség nem birnak reá legcsekélyebb befolyással sem. E szijak nem nyúlnak, nem csúsznak meg, egyenesen és megbizhatóan mozognak.

Tartósságukért jótállás vállaltatik.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére

Bécs, I. Maximilianstrasse 13.

Posnansky & Strelitz.

115 12—16

Az első, valódi, nyálkaválasztó Hoff János-féle malátakivonat-czukorkák kék papirban vannak.

Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sör. Egy üveg ára 60 kr.	Hoff János-féle concentrált malátakivonat Nagy üveg 1 frt 12 kr, kis üveg 70 kr.
Hoff János-féle malátakivonat-mell czukorkák. A valódiak csak kék zacskókban 60, 30, 15 és 10 krjával	Hoff János-féle maláta-egészségi csokolade. (a) 1 kilo 1. 3 frt 40 kr. II. 3 1.60. negyed kl 1 frt. 1.20 II. 90 kr.

Mellbetegség, köhögés és elerőtlenedés meggyógyitva.

Hoff János urnak,

a malátakészitmények feltalálójának és gyártójának, Európa legtöbb uralkodója cs. k. udvari szállitójának stb. stb.

Bécs, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Képzelje el a családomban uralkodó örömet, midőn az ön valódi Hoff János-féle concentrált malátakivonat használata után hónapok óta elveszett egészségemet teljesen visszanyertem; mellem oly egészséges, mint ezelőtt soha és a köhögés, mely végtelenül kinzott, elmult s istennek hála, ma tökéletesen egészséges vagyok. Fogadja szivélyes köszönetemet.

Steiner Dávid,
Dabócza (Somogym.) 1882. febr. 22.

Bátfaszék 1878. szept 30.

T. U. Az ön Hoff János-féle egészségi chocoladé kitünő eledelnek bizonyul és teljesen megfelel nevének. Kérek belőle 5 fontot á 3 frt 40 kr. és három 60 krros zacskó Hoff János-féle malátaczukorkát postautánvét mellett. Tisztelettel

Berecz József battaszéki plébános.

Orvosi gyógyelismerés.

Tekintetes ur! Van szerencsém önnel örvendve tudatni, hogy a Hoff János-féle malátakészitmények eddig minden betegemnél, akik idegesek elhásságukban, étvágy hiányban, emésztési gyengeségben hosszu idő óta szenvedtek sikerrel hatottak, miért is kérem, postautánvét mellett e czimre: Guschall János urnak, Brünnben 28 üveg maláta-kivonat egészségi sört és 5 zacskó maláta-mellczukorkát küldeni. Tisztelettel

Dr. Fröde József, orvos.
Grotzen 1884. szeptember 5.

Kopecsynce 1882. november 10-én.

Tekintetes ur! Az ön készitményei mellbetegeimre igen jó hatással voltak, anyhogy most általában jobban és erősebbnek érzi magát, miért is bizalommal fordulok önhöz s valamennyi mellbetegnek ajánlom a Hoff János-féle malátakészitményeket. Egyszersmind kérem 40 üveg malátaegészségi sör küldését. Tisztelettel

Dr. Stéhner N. városi orvos.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN Mándák Gy. Sándor gyógysz. „A Megváltóhoz" Fesselhofer J. Rosenfeld Adolf; — Z.-EGERSZEG Hubiyeski Ad. Kaszter Sándor gyógysz. — KESZTHELY Wünsch Ferencz — KAPOSVÁR Lajpcig Antal — CSÁKTORNYA Fodor F. Graner — KÖRMEND: Bácz János — KESZEK: Thörzer E. F. fia; Dienes J. C. gyógysz. PÉCS: Sipőcz I. Kovács M. gyógysz. Spitzer R. — SOPRON: Molnár L. gyógysz. Lenk & Müller F. — SZÉKES-FEHÉRVÁR Paál L. Diehalis. Braun gyógysz. SZOMBATHELY Rudolf Al. gyógysz. Kálmán N. J. — SZIGETVÁR Salamon Gyula gyógysz. — RAGUSA Salvator gyógyszertár összes gyógyszertár fiókjainak gyógyszertára.

Alapittatott 1847-ben. Bécsben és Budapesten 1861 óta.

214 8—*

60 magas kitüntetés.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán.